

PODNIKÁNÍ JE KDYŽ...

Hrad Hněvín, Most

Fotografie: Josef Chrástka

TEMA

technika | ekonomika | marketing | aktuality

1/2020

Čtvrtletník
Okresní
hospodářské
komory Most

ROČNÍK 15 / 77. VYDÁNÍ / BŘEZEN

České republice bych přál, aby byla trvale přitažlivá...

Hlavní rozhovor s viceprezidentem HK ČR
Bořivojem Minářem
Str. 8–11

Fenomén dotace – tak trochu jinak...

Od místopředsedy KHK ÚK Františka Jochmana
Str. 22–23

Je dobré mít svoje domácí potraviny...

Memento ředitele OAK Most Jana Veleby
Str. 46–47

viceprezident HK ČR, Ing. Bořivoj Minář

Letní škola Zdravých měst v Rožnově pod Radhoštěm – účastníci akreditovaného vzdělávání.

Ústecký kraj vstoupí do asociace Národní síť Zdravých měst ČR

Pětici krajů zastoupených v asociaci Národní síť Zdravých měst ČR brzy doplní i Ústecký kraj. Shodli se na tom krajští zastupitelé 9. března 2020. Asociace byla založena v roce 1994 a v současné době sdružuje kromě krajů také 99 měst a obcí, 12 městských částí či 9 mikro-regionů. V Ústeckém kraji jsou členy asociace Litoměřice, Štětí, Ústí nad Labem, Ústěk, Telnice, Křešice či Místní akční skupina Podřipsko. Město Litoměřice navíc bude už poněkolkáté hostit v dubnu vzdělávací program tzv. Jarní školu zdravých měst a valnou hromadu asociace. „Většina lidí v republice má náš kraj spojen s řadou průšvihů – zničené životní prostředí, kouřící a smrdící fabriky, vysoká kriminalita, bitky v ulicích, vybydlená ghetta na sídlištích, kmotři, korupce a dotační podvody. Je na čase to změnit! Ústecký kraj se dokáže pochlubit i řadou úspěšných projektů a aktivit – třeba právě vznikající otevřenou datovou platformou PORTABO, která bude sloužit nejen kraji, ale i všem městům a obcím. Zapojením se do prestižní organizace, jakou je Národní síť zdravých měst, obcí a regionů, je pro nás jednak příležitostí inspirovat

Ústecký kraj

Zdravá města, obce, regiony
České republiky

se úspěšnými příklady dobré praxe odjinud, ale také prezentovat, co se podařilo tady u nás, a postupně tak měnit obraz a vnímání našeho kraje,” uvedl předseda Komise Smart Region Ústecký kraj a krajský radní Miroslav Andrt. Posláním asociace je propojovat samosprávy a odborné organizace v Česku ke spolupráci v systematické podpoře zdraví a kvality života a k aktivnímu uplatňování udržitelného rozvoje na místní, regionální, národní i mezinárodní úrovni.

Výhody vstupu

Vstup do asociace umožní Ústeckému kraji sdílet vzdělávání a přístup k aktuálním informacím pro pracovníky úřadu i volené zástupce, využívat know-how asociace v oblasti strategického plánování a řízení, získat podporu v oblasti zapojování veřejnosti či průběžný přístup

k aktuálním informacím o dostupných grantech a finančních zdrojích.

V neposlední řadě je „Zdravé město“ resp. „Zdravý kraj“ vizitkou kvality pro návštěvníky i mezinárodní partnery kraje – podpoří dobrou image vůči jeho obyvatelům i návštěvníkům. „Po navázání úzké spolupráce s naší sítí, s dalšími organizacemi sdružujícími obce a města a po aktivizaci v oblasti SMART řešení, je vstup Ústeckého kraje do Národní sítě zdravých měst dalším důkazem, že Ústecký kraj kráčí správným směrem. Tedy vstříc novým výzvám v oblasti průmyslu, ochrany zdraví a zdravého životního prostředí. Oceňujeme fakt, že nejedná na vlastní pěst, ale koordinuje tuto politiku s dalšími důležitými aktéry v rámci kraje,” dodává Marek Hartych z Krajské sítě místních akčních skupin. Ten je zároveň členem Pracovní skupiny pro města a obce při Komisi Smart Region Ústecký kraj.

Chytré regiony

Realizace programu „Zdravý Ústecký kraj“ velmi úzce souvisí též se zaváděním konceptu chytrých regionů (tzv. SMART), který Ústecký kraj systematicky rozvíjí od roku 2018.

Inovativní a koncepční řešení včetně aktivní komunikace s klíčovými partnery i širokou veřejností jsou přístupy, které může Ústecký kraj na základě zkušeností a doporučení asociace uplatnit právě nyní, kdy se formuluje nová vize pro Ústecký kraj při jeho transformaci z uhlénoho regionu na perspektivní kraj budoucnosti. Přihlášení se ke značce „Zdravý kraj“ pomůže také ke změně image Ústeckého kraje. Zapojení Ústeckého kraje do asociace logicky navazuje i na jeho členství v Síti zdravých regionů při Světové zdravotnické organizaci.

Jsme Zdravá města, připojte se.

Motto:

Prázdný barel duní nejvíc a když se jednomu rozumu nedostává, je obtížné předpokládat kolik ho vlastně má, a tudíž kolik toho o diskutované věci ví, když o ní plameně, upřímně a dunivě hovoří.

Vážení čtenáři, tématem tohoto čísla je pohled na ošidnosti podnikání. Tedy „**Podnikání je když...**“, což pro přežití a v tom lepším pro podnikatelský úspěch, znamená: když je nápad, když je odvaha, když je zákazník, když jsou lidi, když se vyznám v legislativě, když jsou dostupné zdroje, když jsem zdrav, když mám hroší kůži atd. K zemědělskému podnikání bych přidal: když vychází počasí, když jsou moudří politici, nebo alespoň se schopností s úctou a pokorou nechat si i od sedláka poradit.

První čtvrtletí roku, které je za námi, nikdy není poklidnou přípravou na jaro a nebylo tomu tak ani letos. Snad jen s tím rozdílem, že k politickým tahanicím přibyl „koronavirus“, který nám ukázal, jak jsme v podstatě slabí a zranitelní. Můžeme dumat, jestli je to naše nedbalost a nerozum, nebo sebeobraný mechanismus naší planety, které dáváme svoji nenasytností a populační explozí i tam kde to nejde, dost zabrat. Dohledatelná čísla o dramatickém nárůstu populace v oblastech, které ji nejsou schopny uživit, jsou hroživá. Že ani na naší politické scéně nebyl klid je zjevné každému. Uráželo se, pomlouvalo se, zatýkalo se, odvolávalo se, vybrané herecké komunity na tribunách bylo také dobře a svá představení opět sehráli prudiči všech vyznání. Také se obohatil náš lidový slovník o slovo „greténismus“.

Aktuálně jsme v době prošípované různými sděleními, ve kterých nejsou hospodářským rizikem ani tak události samotné, jako spíše schopnost je efektivně a s rozmyslem řešit. A teď my do toho s obecnou problematikou podnikání, které to mimochodem vše prakticky platí, tedy jinak řečeno vytváří zdroje pro fungování společnosti, krize–nekrize.

V hlavním rozhovoru jsem si pohrával s písmenem „P“ a oslovený viceprezident HK ČR Bořivoj Minář na to přistoupil a výsledek naší diskuse posuďte sami. Zveličeným dopadům v dotačních podvodech se věnuje článek místopředsedy KHK ÚK Františka Jochmana. Nad vývojem a stavem našeho podnikatelského prostředí se zejména pro nastupující generace zamýšlí jeden z „otců zakladatelů“ a první prezident HK ČR Zdeněk Somr. Stejnému tématu se věnuje svým pohledem bývalý dlouholetý viceprezident HK ČR František Holec.

Další různé pohledy na základní téma jsou obsahem tohoto čísla, stejně jako náš drzý smajlík, který se opět poohlédl po naší kotlině. Mimo hlavní téma jsme zařadili nostalgické ohlédnutí od Jana Setváka k výročí 150 let železnice na Mostecku a Chomutovsku. Druhým vloženým a modernějším tématem je osvěta, pro i vysoce postavené laiky, o cestě uranu k jadernému palivu, jako materiálový vstup k naší vysněné pouhelné energetické soběstačnosti od Jiřího Slováka. Neméně zajímavé a snad nejzávažnější ve svých důsledcích je zamyšlení nad naší potravinovou bezpečností, tentokrát z Agrární komory od Jana Veleby.

Vážení čtenáři, dovolte mi na závěr připomenout jednu aktuální souvislost. Celým světem otřásl zatím neprobádaný virus a proč, jak a za kolik, jistě experti vyhodnotí a počkejme si. Zatím si postižené státy víceméně samostatně (globalizace–neglobalizace, unie – neunie) pomáhají jak mohou a jak si myslí jejich kormidelníci v rámci možnosti a znalostí nejlépe – budiž.

Dovolím si však zdůraznit, že všechna opatření, mediální prezentace, apely a sdělení národu, jsou možné za jediného základního předpokladu – „jde elektřina“. Jestli by nás „koronavirus“ měl něčím navíc poučit, pak je to právě toto. V této souvislosti by měl právě z energetického regionu zaznít apel, jakým neuvěřitelným hazardem je plánované odstavování uhelných elektráren s pouhou vizí o jejich náhradě jadernými elektrárnami, a to nejen v reálném čase jejich výstavby.

Již dnes jsou predikována léta někdy po roce 1936, kdy bude v našem státě deficit výroby elektrické energie, kterou navíc nebude odkud dovézt. A o zcela reálném totálním zhroutil energetické sítě, tedy blackout, jsme již psali i na stránkách TEMA mnohokrát. Jak by třeba pan budoucí premiér a jeho tým bez elektřiny udatně oslovili národ? – toť otázka. Novodobí heroldi s bubínky (stejně jako dnes respirátory a roušky), by se asi nahonem a plošně těžko sháněli (omlouvám se za zlehčení a karikaturu problému, ale bezděky, možná trochu hořký úsměv, není k zahození ani dnes).

V tomto, tedy v energetické bezpečnosti, máme zatím ještě to nejcněnější, co lidstvo má – čas.

S úctou

Ing. Rudolf Jung
předseda OHK Most

JO-JO

Jedna otázka – jedna odpověď

Ing. Klára Dostálová

Na začátku roku hladinu nejen mediálního zájmu v regionu Severozápadních Čech rozvířila informace o tom, že byla zrušena funkce „národní manažerky strategie RE:START“ a z přímé podřízenosti ministryně byla agenda včetně lidí převedena o stupeň níž do gesce jejího náměstka. V regionu vzniká znepokojení a obava z postupného oslabování pozice strategie RE:START na centrální úrovni. V čísle TEMA č. 4/2018 byl uveřejněn obsáhlý rozhovor s paní ministryní Klárou Dostálovou, kde kladla velký důraz právě na projekt RE:START a logicky se tedy dnes naskýtá otázka přímo pro ministryni pro místní rozvoj Kláru Dostálovou:

„Jaké byly důvody změny podle nás fungujícího systému a jak bude agenda RE:START dále organizačně a věcně řízena?“

Změnou jsme chtěli především zajistit větší provázanost agend strategie RE:START s dalšími agendami souvisejícími s problematikou regionálního rozvoje. Významnou úlohu na této úrovni hraje především vládou České republiky na začátku listopadu loňského roku schválená Strategie regionálního rozvoje ČR 2021+, ve které hrají regiony řešené strategií RE:START specifickou úlohu. *Pokračování na straně 4*

POSTSKRIPTUM...

K AKTUÁLNÍMU DĚNÍ S VELKOU, VELKOU, VELKOU NADSÁZKOU

Strana 5.

OBSAH

TEMA

technika | ekonomika | marketing | aktuality

vydává: Okresní hospodářská komora Most,
Višňová 666, 434 01 Most, tel.: 417 637 404,
email: imp@ohk-most.cz, www.ohk-most.cz
IČ: 48290661

Redakční rada:

vedoucí redakce: Petr Matoušek
předseda redakční rady: Ing. Jiřina Pečnerová
členové: Ing. Jiří Vích, MBA, Monika Rosová
sazba a tisk: TISKÁRNA K&B s. r. o., čtvrtletník
náklad: 2 500 výtisků, povolení MK ČR E 16676
Distribuci zajišťuje DIGITAL-ICT, spol. s r. o.
Neoznačené fotografie: úřad OHK Most

Celé znění redakčně zkrácených článků
naleznete na webových stránkách OHK Most
– www.ohk-most.cz

Jung – Editorial	3
Dostálová – JO-JO	3
Jung – Postskriptum	5–7
Minář – Podnikání je když...	8–11
Bureš – Podnikatelé jsou kaskadéři, kteří riskují mnohdy vše...	12
Neužil, Minčíč – Povinnosti, výzvy, nařízení a administrativní požadavky	14–15
Řehoř – Úspěšné reaktivace – samozřejmý efekt těžebního podnikání	17
Somr – Kam chtělo a kam došlo české podnikání?	18–19
Soukup – Factum est factum	20
Bartoňová Pálková – Podnikání a odbory	20
F. Jochman – Fenomén dotace – tak trochu jinak...	22–23
Soukup, Šlajsna – K dějinám průmyslu a podnikání na Mostecku	24–25
Holec – Vývoj podnikání OSVČ a MSP v ČR	26–28
Jung – 20 let Ústeckého kraje, 20 let KHK ÚK	29
Aster – Maturita z matematiky, ano či ne?	32
Bauer – Podnikatelé vyučují – stát podnikatele potřebuje	33
J. Jochman – Věda a nejen klimatické změny	34–35
Pimper – Regionální tripartita řeší nejdůležitější problémy regionu nejen na lokální úrovni	36
Hofmann – Kultura a coronavirus aneb Kdo z koho!	38
Heger – COVID 19 ...30. 3. 2020	39
Setvák – 150 let železnice na Mostecku a Chomutovsku	40–41
Slovák – Uran pro bezpečné dodávky jaderného paliva	42–45
Veleba – Je dobré mít svoje domácí potraviny!	46–47
Kružík – Silniční lapkové jsou zpátky	48–51
Dernerová – Otázka „TEMA“ jen tak mimochodem	52–53
Aktuality úřadu OHK Most	54
Drzý smajlík	56
Dlouhý – Otázka na závěr	58

OHK Most neručí za obsah článků. Pokud není příspěvek označen jako stanovisko OHK Most, vydaný článek není stanoviskem HK ČR.

JO-JO

Jedna otázka – jedna odpověď

Dokončení ze 3. strany

Snaha o užší sepětí těchto agend je podle mě logická, a tak věřím, že začleněním do struktur sekce regionálního rozvoje, které bylo technicky provedeno v souladu s požadavky na úpravu systematizace služebních a pracovních míst na našem resortu, dochází k zajištění ještě větší míry akceschopnosti strategie RE:START a jejich pozitivních dopadů pro tři strukturálně postižené regiony České republiky.

Technicky nyní tvoří strategie RE:START nově k 1. 1. 2020 ustavené samostatné oddělení, které je přímo řízeno náměstkem pro řízení sekce regionálního rozvoje. Tým s výjimkou pozice národního manažera, resp. vedoucího oddělení, zůstává stejný jako doposud.

Činnost nově ustaveného samostatného oddělení věcně přímo navazuje na dosud realizované

aktivity v souladu s vládou České republiky a třemi schválenými Akčními plány strategie RE:START. Změna se tak nikterak nedotkla toho, že regionální konzultanti strategie RE:START působí nadále fyzicky ve všech třech strukturálně postižených regionech, což umožňuje týmu být v každodenním kontaktu s regionálními aktéry, a flexibilně tak reagovat na potřeby z území. Přítomnost v regionech umožňuje týmu též aktivně podporovat rozvoj absorpční kapacity regionů pro přípravu a realizaci kvalitních transformačních projektů. Tato činnost je v současné době posílena mj. i prostřednictvím využívání asistence tzv. nástroje JASPERS, jehož prostřednictvím pracovníci oddělení RE:START komunikují potenciál financování vybraných transformačních projektů regionů se zástupci Evropské investiční banky. Kapacity pro rozvoj transformačních aktivit

v Karlovarském kraji jsou pak dále specificky posíleny prostřednictvím tzv. technické asistence, kterou na základě úspěšné žádosti z loňského roku Karlovarský kraj čerpá prostřednictvím expertní konzultační podpory ze strany zástupců Sekretariátu Platformy pro uhelné regiony v transformaci, která je ustavena při Evropské komisi. Jsem přesvědčená, že tyto změny strategií RE:START významně posílí, a to mj. i v kontextu v lednu Evropskou komisí představeného tzv. Mechanismu pro spravedlivou transformaci, z jehož rámce budou moci do budoucna významně těžit právě i tři strukturálně postižené regiony České republiky.

Ing. Klára Dostálová
ministrně pro místní rozvoj

POSTSKRIPTUM...

K AKTUÁLNÍMU DĚNÍ S VELKOU, VELKOU, VELKOU NADSÁZKOU

Motto:

Ve škole života není prázdnin, ani svátků, ani nedělí.

Vlasta Burian

Kéž by jednou byl v kalendáři svátek, v němž by se naslouchalo cizím argumentům.

Karol Irzykowski, Polský spisovatel (1873–1944)

Vážení čtenáři, toto vydání TEMA dostáváte ke čtení v době očekávání, původem církevních svátků, a to Velikonoc. Tyto, stejně jako většina našich dnů pracovního klidu, mají svůj původ v křesťanství, a i naše moderní společnost toto vzala s povděkem na vědomí. Drtivá většina národa včetně bezvěrců a neznabohů v těchto dnech slaví, utrácí své statky, přejídá se, dodržuje zvyky a tradice. I na romantické zasnění a lásku k bližnímu i vzdálenému mnohde dojde. Ovšem jestli stejné pocity mají podnikatelé, je otázka. Jsou mezi námi tací, kteří si jako obchodníci a výrobci různých tretek mnou ruce a někdy až v trapném předstihu nám připomínají, že bez těch jejich tretek a symbolů na běžných potravinách vlastně ani nemůžeme žít. Pak je ovšem také ta druhá a podstatně větší část podnikatelů, která se skřípěním zubů nuceně akceptuje výpadky ve výkonnosti firmy, kdy se navíc k množství uznaných dnů různých svátků přidává novodobý a ryze český folklór – spojování svátků a nejbližších víkendů s „normálními mezidny“, do slušných nepracovních celků. To jen tak na okraj, asi s tím nic nenaděláme a ani s dalšími nápady zákonodárců o dalších významných událostech hodných i dnů klidů pracovních. Nicméně, přejdeme-li od obecného ke konkrétním bližším se Velikonocím, pak bych si dovolil s tím spojené pojmy pro bezvěrce a neznabohy objasnit, co vlastně ten velikonoční týden obnáší. Jsme v očekávání památného týdne velikonočního, týdne šíleného nakupování, uklízení, umývání a třeba pečeni, takže už jen z této stránky zasluhuje názvu „**týdne pašijového**“, to jest **týdne utrpení**. (Pašije (z latinského „passio“ = utrpení a traduje se u nás čtení o utrpení Kristově). Že je to snad nejdůležitější týden v roce, pomineme-li význam církevní, vysvítá již z toho, že jednotlivé jeho dny mají z tradic ještě svá zvláštní pojmenování s významem hodným komentáře.

Květná neděle

Jinak také palmová, ale protože se u nás palem jaksi nedostává, staly se symbolem k nelibosti včelařů rozkvetlé kočky. Nedělí sice týden nezačíná, nicméně do pašijového týdne se započítává a je to pro křesťany šestá a zároveň poslední neděle po čtyřicetidenním půstu, který začal na Popelčíní středu. V tento den by se nemělo nic péci, protože by se zapekl květ na stromech i bylinách a nebylo by žádné ovoce. Také se polykaly svěcené kočky, které měly zabránit bolestem v krku po celý rok. Oblékaly se nové šaty a jiné se vyvěšovaly, aby v nich člověk kvetl. Zelenými ratolestmi se vymetalo obydlí, aby zahynula veškerá neřest.

Toto je i z hlediska praktického nedocenený obyčej. 40 dnů státem akceptovaného půstu by vyřešilo celou řadu sociálních problémů a půstem ušetřené prostředky by občanstvo mohlo hodit na nějakou tu půjčku, které naše komerční sféra nabízí bezpočet. Možná to někdo příslušné paní ministryni nabídne. Nakonec i co vyměst by se našlo.

Modré pondělí

Každým pondělím začíná obecně pracovní týden a po nedělním nicneděláním je prvním a pro mnohé nešťastným a neoblíbeným dnem týdne. Je-li to naše velikonoční modré, pak nemá z hlediska začátku týdne utrpení žádný větší význam, až na jednu, pro flákače a lenochy, zajímavou myšlenku. Podle tradice bylo v tento den lidem zakázáno vykonávat jakoukoliv práci, což by pro mnohé mohlo být sympatické, když by po slavnosti Květné neděle mohla přijít pondělní kocovina. Z hlediska původu názvu německé slovo blau (modrý) znamená také slangově opilý. Nicméně nervozita vládky našich domácností stoupá, začínají brojit a tím vhání mnohé rádoby pány domu v rámci předběžné opatrnosti do neodložitelných podnikatelských nebo pracovních povinností, zvláště když prý tento den přiznala církev celému světu, co zákonný den veselí a vyvádění všelijakých kousků.

Šedivé (žluté) úterý

V pranostikách se o úterý obecně mluví leccos, ale prý v obchodu, zvláště pak v administrativě, studie

prokázaly, že úterý je nejproduktivnějším dnem týdne. Možná bezděky právě proto o Šedivém úterý hospodyně začínají uklízet a vymetat pavučiny. Zde by ovšem měli zbystřit různí zelení aktivisté, jestli se nejedná o masové týráním pavouků – máme na to zákon (246/1992 Sb. a v roce 2014 novelizovaný). Říká se v té souvislosti, že s očistou svého domu a děláním pořádku ve svých věcech si člověk dělá pomyslný pořádek i uvnitř sebe sama, což znamená vlastně i čisto v duši.

V některých krajích se můžeme také setkat s označením tlusté úterý. Toto označení je neodmyslitelně spjata s jídlem, což pro nás Čechy už zní sympatičtěji. V křesťanském pojetí bylo toto úterý posledním dnem, kdy se člověk mohl do sytosti najíst. Následující dny před Velikonocí byl totiž dodržován přísný půst. Ovšem, že ani v církevních svátcích není vždy vše úplně jasné, svědčí i to, že toto úterý bývá také nazýváno žlutým. Někteří myslí, že se to vztahuje ke středověkému obyčejí, podle něhož bankrotáři po celý rok, mimo právě tohoto úterý, museli nosit žluté klobouky. Dnešnímu světu tuto informaci zajišťuje obchodní a jiné rejstříky, takže asi půjde spíš o barvu rozkvétající přírody.

„Východní katolické církve si připomínají prokletí neplodného fíkovníku (Mt.21.18-22), který představuje nevěrný židovský národ a mnohé křesťany, kteří se raději klaní „zlatému teletu, nežli Pánu Bohu v poslušnosti a nenesou plody v lásce i z lásky ke druhým“ – závěr trochu kostřbatý, ale na toto úterý nám jak ušitý. ▶

Škaredá (sazometná) středa

Když již celý tento týden nám připomíná utrpení, musí tento pojem vrcholit ve střední den, a tudíž je i oprávněně tento název pašijové středy. Euforie z minulého víkendy vyprchala, do dalšího je ještě daleko, takže mráček na české duši je tady. Navíc je tato středa pro věřící dnem přísného půstu, ale podle parkovišť u supermarketů a zkušeností, jsme zřejmě všichni neznabozi. Na druhou stranu naši ekonomie prý táhne také spotřeba, tak trocha hříchu neuškodí.

V tento den se měl podle Bible mračit Jidáš na Ježíše a jeho zrada za 30 stříbrných je dnešními jidáši dávno překonána. Lidová pověra také říká, že kdo se ve středu mračí, ten se bude mračit na lidi po celý následující rok. Škaredé středě se říká také Sazometná, protože ten den bylo nutné vymést všechny komíny, což je dnes již většinou překonáno, ale vymést by mělo mnohé – co takhle využít obyčejů a že by právní obec začala vymetat z komína našeho práva saze a smeti?

A co by v tento den měly udělat úklidem utrápené hospodyňky? Nejlepší by bylo upéct Jidáše, aby bylo na Zelený čtvrtek, co ke snídani.

Zelený čtvrtek

Zeleným čtvrtkem začíná vrchol Velikonoc, tzv. velikonoční triduum (třídenní). V hovorové řeči (zvláště v Německu) bývá čtvrtek označován jako „malý pátek“, což je výraz vyjadřující zřejmě radost z blížícího se konce pracovního týdne. Český název získal tento den zkomolením z němčiny. Podle Nového zákona byl Ježíš oplakáván a Němci tedy říkali Greindonnerstag (lkavý čtvrtek), což si Češi vyložili jako Gründonnerstag (zelený čtvrtek).

Při Gloria na Zelený čtvrtek se naposledy rozezní zvony a varhany. Znovu se ozvou až při Velikonoční vigílii. Říká se, že zvony odletěly do Říma pro požehnání od papeže. Kudy přesně zvony letí, není známo, protože je nikdo nikdy neviděl. Když jim svatý otec požehná, vrátí se v sobotu stejnou cestou nazpět a mezitím se ke svolávání k bohoslužbám používají řehačky a klapače.

Naše dnešní „zvony“ jako naši volení a jmenování zástupci průběžně odlétají pro požehnání do Bruselu a raději nezvoní ani tam ani zpátky, ať už vigílie, co by noční bdění při modlitbách, jsou nebo nejsou. Pro naše zákonodárce pro případ, že by jim došla pro další dny pracovního klidu témata, je také cenou informací, že v Dánsku, Norsku a na Islandu je Zelený čtvrtek dnem volna.

Pomineme pověst, že by se tento den měla jíst jen zelená strava, pak jsme-li u jídla, je s tímto dnem spojena známá Ježíšova večeře na rozloučenou ("poslední večeře páně"), při níž také myje apoštolům nohy a katolická církev převzala tento zvyk v bohoslužebných slavnostech Zeleného čtvrtka. Dnes, při počinech párů (možná lépe dvojic!) na rozloučenou, máme sice jiné zvyky, i když kupodivu jsou mnohdy tzv. „italskou domácností“ inspirovány také.

Sládcí připravují také zelené pivo – ovšem jak to bude s jeho DPH se snad včas dozví.

Velký pátek

Po dni naděje následuje Velký pátek. Je to den smutku a ticha, protože Ježíš byl podle Bible vyslýchán, odsouzen a vyveden na Golgotu, donesl si tam svůj kříž a byl na něm ukřižován.

Asi čtyřicet států uznává Velký pátek jako den pracovního klidu, mezi nimi například Austrálie, Brazílie, Kanada, Německo, Spojené království, Slovensko a od roku 2016 Česko. V Rakousku mají nárok na den volna pouze evangelíci, starokatolíci a metodisté.

Kromě pro zaměstnance sympatického, dalšího dne pracovního volna, Velký pátek, který se od roku 2016 stal novým státním svátkem, snižuje výkon ekonomiky minimálně o 11 miliard korun, což je také dobré vědět při diskusích o státním rozpočtu. Další čtyři dny souvislého volna není také dobrý „dárek“ pro podnikatele, kteří kromě výpadku produkce, tam kde nejde zastavit, musí navíc zaměstnancům připlatit. Někdy to připadá jako „odplata“ příznivců kléru za faráře Otíka – takže za to vlastně může Troška.

I k tomuto dni se váže řada pranostik a obyčejů. Ten, kdo se na Velký pátek umyl v potoce ještě před východem slunce, byl celý rok chráněn před nemocemi. O půlnoci, kterou tento den začíná, si vyšly i krásky, které nejsou dosti krásné nebo které chtějí být ještě krásnější, aby si nabraly okrašlující vody z potoka. Toto je vzhledem ke stavu našich toků poněkud sporné, ale na druhou stranu, když to nic nestojí? Naše zdravotní pojišťovny jsou vždy připraveny, doktoři jsou na úrovni – tak proč to nezkusit. Podle starobylých pověr se v těchto dnech také otvírala země s poklady, nesmělo se orat a kopat na poli, nepralo se prádlo.

Velkému pátku se prý také říkalo tichý pátek, tak si ráno nakupme potřebné, pak odpočíváme a tiše se smutkem a jako Hercule Poirot potrapme své šedé buňky mozkové k přemýšlení o věcech pozemských i nadpozemských.

Bílá sobota

Bílá sobota je den, kdy byl Ježíš ukládán do hrobu. Název získala sobota po bílém rouchu novokřtěnců, kteří se celý den intenzivně připravovali na křest o velikonoční vigílii (nočním bdění), světlo svící, zvonění a varhany. Vše směřuje k oslavě zmrtvýchvstání.

Doma se vápnem bílilo, na další dny se vařily a pekly obřadní pokrmy, pekly se mazance, beránci, a i na nádivku dochází. Muži a chlapci pletli pomlázky, zdobila se vajíčka, dnes i jako symbol Evropské soudržnosti, kdy každé druhé vejce je z dovozu.

Na Bílou sobotu se vrací zvony z Říma a po Gloria se znovu rozezní. Když hospodyně při jejich zvonění zamete dům, nebudou se v něm po celý rok držet švábi, štěnice a ani jiná hmyzí havěť. Pokud se při zvonění člověk umyje v pramenité vodě, bude celý rok zdravý. Ze stejného důvodu se během zvonění třese ovocnými stromy, stříkají se vodou a potírají čerstvě zadělaným těstem. Dodá jim to sílu a odpudí škůdce. Všechno jsou

to praktická opatření, ovšem jak se dnešní člověk dozví, kdy zvony zvoní. V tomto správa obcí a státu krutě selhává a nevyužití třeba povinně udržovaných poplachových sirén je krajně nezodpovědné. Mobilní operátoři se svými nevyužitými aplikacemi by se měli zastýdět též. Naše veřejnoprávní média se již dávno nestydí, ale třeba jako předehra a upoutávka k reklamám?

Bílá sobota je prostředním dnem velikonočního tridua a dříve se lidé snažili, aby byl tento den opravdu slavnostní. Kromě úklidu se nosilo i nové oblečení. Zkrátka je to den končícího utrpení a svátečního natěšení.

Ovšem asi rozporuplné pocity má nevinný beránek, jehož předek kdysi zachránil svou krví židovské rodiny. Dnes se tam na pekáč nějak připletlo i kůzle.

Velikonoční neděle

Nastupující noc ze soboty na neděli patří obřadům Velikonoční vigílie. **Boží hod velikonoční**, jak se jí také říká, je největší slavnost křesťanského světa a slaví se při ní Kristovo vzkříšení. Této neděli předchází bohoslužba v noci, během které proběhlo Ježíšovo zmrtvýchvstání a **nanebevstoupení páně** (latinsky *Ascensio Domini*), vítězství nad smrtí a vykoupení všeho lidstva. V kostelích hoří paškál (velikonoční svíce), který byl zapálen o noční vigílii. Jedly se pokrmy posvěcené v kostele a každý, kdo do domácnosti přišel, musel být takovým jídlem obdarován, což by byl v dnešním pojetí asi problém. Jednak kdo by chodil s pekáčem a hrncem do kostela a láska k nepřizpůsobivým má také své ošidnosti.

Ovšem časem se k nám připlétl do našich tradic také velikonoční zajíček, ať už jako symbol či pokrm. Zajíček neboli takzvaný „ostrházi“, pochází z Německa a k nám se dostal počátkem 20. století. Zajíc je v tomto kontextu symbolem plodnosti, života a štěstí. Velikonočního zajíčka najdeme také v Bibli, kde symbolizoval vše chudé, skromné a pokorné, což dnešní bohatá a konzumní společnost hravě překonala. Děti si velikonočního zajíčka oblíbily právě proto, že jim přináší vajíčka čokoládová, tedy spíš k velké radosti výrobců tak nějak „hnědohmotová“, které děti někdy s dalšími dárky hledají po zahradách, kam jim je zajíček schoval. Ovšem realita našeho vztahu ke krajině je taková, že zajíčka čeká osud vánočního Ježíška, o kterém všichni mluví, ale vidět ho prakticky není, tak alespoň ten zajíček piškotový.

Pro podnikatele je tato neděle v podstatě normální, nepracuje se tak jako tak, snad jen obchodníci vítají poslední větší nákupy a dumají, co s neprodaným velikonočním zbožím. Mužská část populace se chystá s pomlázkou na tu ženskou, ale jak to bude dál v tom genderovém šílenství, to otázka hodná snad až pro OSN – asi se budeme mlátit pro jistotu každý s každým.

Velikonoční (Červené) pondělí

Velikonoční pondělí (liturgicky Pondělí v oktávu velikonočním, někdy též červené) je dnem, který následuje po neděli Zmrtvýchvstání Páně. V českém

prostředí je spojeno s nejrůznějšími tradicemi a zvyklostmi, které lze zařadit k přechodovým rituálům končící zimy a nastávajícího jara. Tato nekřesťanská praxe byla v průběhu dějin v různých kulturách teologizována a zasazena do křesťanského rámce. K tomuto dnu patří také tradice barevných vajíček, která sahá do dávných dob. Symbolicky nejvýznamnější barvou vajíček je barva červená – barva života. Odtud také pramení název kraslice, kdy ve staroslovenštině totiž *krásný*, znamená *červený*. Velikonočnímu pondělí se tedy někdy říká také Červené pondělí. Velikonoční pondělí nepatří z hlediska křesťanské liturgie k výjimečným dům a pracovní volno je tedy spíš zvykové, protože dříve po velkých svátcích následoval den klidu. Bylo to praktické opatření, protože pořádná oslava dokáže pořádně unavit. Velikonoční pondělí je také rejdištěm pohanských přechodových rituálů ze zimy do léta. Sílu a plodnost zajišťují ženám mrskáním pomlázkou z vrbových proutků. Ony pak rozdávají vajíčka jako symbol nového života, peče se sladké a tučné pečivo kvůli budoucí hojnosti. Ale jak vysvětlit, že ono mlácení sousedky mělo ve skutečnosti přenášet mízu zdraví z mladých větviček na těla živých bytostí a mělo být jen náznakové? Jak přiblížit krásu folklórních koled, ze kterých většina koledníků odruhuje jen první větu? Jak vysvětlit, že zatímco dříve se koledovala jen vejce slepičí, dnes se koledníci mnohdy s úspěchem domáhají vajec čokoládových, oběživa a alkoholu,

což z hlediska vyšší spotřební daně na alkohol leze dívkám a ženám do peněz? Nebo to, že místo do košíčků koledují někteří do obrovských igelitových tašek způsobem, který spíše, než obdarování připomíná rabování? No snad se to nějak vytříbí. V tento den stojí za zmínku také zvyk chodit na již uschlé meze řešit populační problém. Ovšem meze jsme si rozorali. Věk našich prvoroďček se sune ke 32 létům, a to již nejsou díblíci pro které je mez prakticky jediným řešením a dáma, které táhne na čtyřicítku na mezi? Tak by asi nebylo od věci ukrojit na MPSV peníz, třeba z hojně dotovaných IT systémů, a zadat nějaké instituci zpracování komplexní analýzy, zda i toto není důvod našich populačních problémů. To pak argumentačně přidat k důvodům znovuoobnovení mezí, což v rámci svého poslání opět objevuje MŽP a MZ. To jen tak mimochodem.

Je také nutno podotknout, že oslavy na Velikonoční pondělí, tak jak je známe my, prakticky nemají ve světě obdobu. V této souvislosti se také traduje, že každá žena a dívka by si měla v pondělí vzít něco nového na sebe, aby ji beránek tzv. nepokalal, což je velmi sympatické. Ale také jak pro koho, že pánové.

To, že v pondělí bývají v regionech také poslanecké dny s tím nesouvisí – ovšem vidět poslance s pomlázkou koledujícíce o hlasy...né, to je hloupost, to by pak poslankyně byly škodné.

Vážení čtenáři, co říci na závěr? Snad jen jakási omluva za troufalost pokusit se volně a s nadsázkou komentovat svátky, na které jsme všichni zvyklí a které jsou pro věřící posvátné. Popravdě o Velikonocích a období před a po nich, se dá nalézt takové množství informací o tradicích a zvycích, že jen se v tom nějak vyznat, je prakticky nemožné. Lidská fantazie je totiž nezměrná a v důvodech cokoliv slavit jsme velmi kreativní.

Nicméně Velikonoční doba končí na **Letnice, seslání Ducha svatého, Boží hod svatodušní** či **svatodušní svátky** (latinsky *pentecostes*, řecky *πεντεκοστή* (ήμέρα) *pentekosté* (*hémerá*) padesátý den) označuje křesťanský svátek slavený 50 dnů po Velikonocích a 10 dnů po Nanebevstoupení Páně. Svátek letnic pochází z židovského svátku týdnů (*Šavu'ot*). Teologicky se tento svátek vztahuje v židovství k předání Zákona na Sinaji a v křesťanství k seslání Ducha svatého na apoštoly po Ježíšově nanebevstoupení. Letos připadá konec velikonoční doby na 31. květen a lze jen doufat, že nebude těmi co do státního rozpočtu nepřispívají, nalezen pro toto období další důvod pro státní svátek.

Přeji krásné, a hlavně deštivé jarní dny.

Ing. Rudolf Jung

(Sestaveno z veřejných zdrojů a volných citací internetu s vlastním komentářem.)

„Podnikání je když...“

Motto:

Má-li film úspěch, je to byznys. Nemá-li úspěch, je to umění...

Carlo Ponti

Shora uvedené motto je berličkou a existenčním východiskem pro kulturní sféru, ale pro podnikání žádná taková berlička není. Zde se za neúspěch tvrdě jen a jen platí. Je tomu již více jak 30 let, kdy se u nás po společenských změnách začali objevovat podnikatelé a začalo ryze české podnikání, které se záhy měnilo spíše na podnikání v Čechách. Naše podnikatelské prostředí a banky se staly lákavým soustem pro zahraniční kapitál, který toho náležitě využil. Vše, co je mezi genialitou či hloupostí od kuponové privatizace a investičních pobídek po tvorbu právního řádu, zhodnotí jistě historie. Nicméně 30 let je z hlediska jedné generace jistě dostatečně dlouhá doba, o které lze zasvěcenými něco říci. Proto jsme požádali o rozhovor na toto téma českého podnikatele, ale hlavně viceprezidenta HK ČR Bořivoje Mináře. Partnerem je tradičně předseda OHK Most Rudolf Jung.

Redakce TEMA

Kdo je Bořivoj Minář?

Ing. Bořivoj Minář se narodil 19. prosince 1959 v Lanškrouně. Je český podnikatel a od 22. května 2014 i viceprezident HK ČR, kde má na starosti oblast zahraničních vztahů, průmyslu a podporu exportu. Mimo jiné zastává rovněž funkci předsedy představenstva Hospodářské komory Olomouckého kraje a předsedy Okresní hospodářské komory Jeseník. Dále je členem Správní rady Univerzity Palackého v Olomouci a zpravodajem TAČR. Je absolventem ČVUT v Praze. Hovoří anglicky, německy, rusky a polsky.

V roce 1993 spoluzaložil a následně vedl společnost STOMIX, spol. s r. o., budoucí mateřskou společnost mezinárodního holdingu STOMIX. Zde byl jednatelem a generálním ředitelem. Společnost STOMIX je výrobcem a dodavatelem materiálů pro vnější úpravy objektů (zateplení, nátěry, sanace, omítky). Díky aktivitám na zahraničních trzích získal zkušenosti především ze Slovenska, Ruska, Ukrajiny, Polska, Litvy, Anglie, Francie, Řecka, aj. Právě v této společnosti získal ocenění Manažer roku 2007 pro odvětví stavebních a chemických materiálů. V roce 2011 došlo k akvizici společnosti STOMIX nadnárodním německým koncernem Sto A.G. I po akvizici pokračoval na pozici jednatele a generálního ředitele. Po vzájemné dohodě, v září 2012 ukončil jednateleství a smluvní vztah se společností STOMIX, spol. s r. o. Po ukončení své působnosti ve společnosti STOMIX, spol. s r. o., se plně věnuje budování společnosti CONTECHIN s.r.o (součást CONTECHIN GROUP),

kde je jednatelem a jediným majitelem. Společnost CONTECHIN se zabývá dodávkami kompletních technologických celků, zejména v oblastech energetiky, zpracování biomasy a nerostných surovin, minipivovarů, čištění odpadních vod a bioplynových stanic.

Jung:

Pane viceprezidente, vítám Vás opět na stránkách TEMA a jestli dovolíte, vedl bych náš rozhovor na několik podnikatelských témat trochu netradičně. Mnohé z našich fyzických a psychických problémů jsou podle učení ájurvédy, výsledkem nerovnováhy pěti elementů (ohně, vody, vzduchu, země a prostoru), které určují naši tělesnou a duševní konstituci. Je to pět živlů a my jsme si k té pětce pro praktický život přisadili písmenko P a známé „Pět P“ se stalo jakýmsi lidovým měřítkem hodnot, a to ledačehos (snad mi dnešní „člověkdámy“ prominou, ale třeba pro nevěsty bylo vyžadováno také ono „PětPé“ – Pohledná, Poctivá, Pracovitá, Pořádná a Prachatá, někdo přidával šesté – prsatá a možná někteří labužníci i přidají P další). Myslím, že bychom i my při posouzení vývoje našeho podnikatelského prostředí mohli zůstat u oněch k tomuto účelu vytvořených „pěti P“.

Minář:

Kdybych nebyl nekonečným pozitivistou, tak bych začal slovy „lépe už bylo“. Ale nebyla by to pravda. Já jsem dodnes vděčný opravdovým nositelům změn podmínek, za nastartování. V revolučním roce 89 mi bylo 30 let a nedovedl jsem si (zřejmě patřičně režimem vystrašen), představit, že by

Tak tedy P první – **PODMÍNKY**

Vytvoření podmínek, a zejména stabilních podmínek pro podnikání je základem rolí a úkolem politických reprezentací. Podmínky pro podnikání měly pochopitelně svůj vývoj a omyly by se daly tolerovat po prvních 10 letech, kdy první prezident HK ČR pronesl v roce 2002 tato slova: „Podnikání nesmí být mařeno amatérismem politiků a svévolí úřadů, nesmí být paušálně kriminalizováno samozvanými moralisty, ale nesmí být také poškozováno těmi, kteří berou živnost či firmu jako dobrodružství bez hranic a pravidel.“ Dnes máme letopočet složený náhodně se stejných číslic, a tak se nabízí ohlédnouti o podmínkách pro naše podnikatele.

Jak to vidíte Vy, pane viceprezidente?

se něco změnilo. Že bych někdy cestoval po světě, podnikal, svobodně volil, trávil s rodinou krásné dovolené u moře nebo jezdil vozem oblíbené značky. A vše se stalo. Problémem nových režimů stejně jako nových politických stran je, že se vždy velmi brzy objeví lidské pijavice či kukačky, které začnou onomu novému subjektu ordinovat účelová doporučení (podmínky),

kteřá jsou již vhodná jen pro část účastníků procesu... Objektivně si ale nemůžeme stěžovat. V úvodu jsme měli všichni srovnatelné podmínky ke startu. Některé však brzdil strach z neznámého, jiné brzdila schopnost představit si rizika, některé brzdila obava z porušování existujících zákonů, některé brzdila morálka a některé brzdila pouze menší schopnost utrhnout se a vyrazit sám na svoji odpovědnost. Pokud vynechám malé procento prvoplánových podvodníků, pak si velmi vážím všech, kteří vyrazili na svou pěst, stejně jako těch, kteří při tom navíc vytvářeli a vytvářejí i nová pracovní místa. Stejně jako si vážím těch, kteří setrvali a vytrvali.

Každá další nastupující vláda slibuje mj. i zlepšení podmínek pro podnikání. Opak je zatím pravdou. Závod o nastolení výhod pro sociální skupiny, dramatický tlak na růst mezd, zvyšování minimální mzdy opakovaně a o násobky procentuálního růstu produktivity, rušení karenční doby, tlak na další nárokovou dovolenou... Nastolování nových a nových povinností. Elektronizace státní správy doprovázená růstem počtu úředníků! Plíživé

zvyšování daní. Úředník je v zemi pánem. Státní hydra mohutní a vyhrává nad všemi... Politik imituje, že něco rozhoduje, ale přitom často jen prezentuje nápady svých podřízených. Tripartita téměř alternuje roli vlády. Předáci podnikatelských asociací zde jsou pouze do počtu. Drtivá většina požadavků podnikatelů nenalézá sluchu. Cesta podnikatele se podobá překážkové dráze. Narážíme na sankce, obchodní války, ochranná opatření, lobbistické tlaky z EU, nekompetentní zástupce v evropských a světových strukturách... Doma pak na přebujelou byrokracii, polo schopné a málo schopné politiky, odbory, konkurenty, podvodníky, řevnivost mezi ministerstvy, české hujerství, kdy si sami ještě vzájemně zhoršujeme pozici českých podnikatelů. Pereme se se smrtí mnohdy nelogických předpisů... A denně nad námi visí pomyslný karabáč za to, že neplníme to, co nám tisíce předpisů nařizují. Útěchou, byť málo platnou, nám může být, že jsou země, kde je ještě hůře. Velkou útěchou nám budiž, že většina podnikatelů stát ke svému úspěchu nepotřebuje.

Jaké by bylo Vaše memento?

Po dvaceti sedmi letech na vlastních nohou bych si přál, aby úředník a politik přestal konat akce na podporu podnikání. Přišli bychom pravda o pár užitečných a prospěšných změn, ale zbavili bychom se škůdců a příživníků, imitujících činnost i tím, že vymýšlí věci škodící podnikatelům. A ušetřili bychom hodně na nákladech za imitátory podpory. Zhoršování podmínek pro podnikání evidujeme dlouhodobě – bohužel a ke škodě nás všech.

P druhé – PENÍZE

Náš žijící „klasik“ prý kdysi řekl „Peníze jsou až na prvním místě“. Sice by se o tom dalo diskutovat, zejména se za nic neručícími moralisty, ale podnikatelé vědí své. Náš a i Evropský prostor se zhlédl v dotacích všeho druhu a na všechno. Přes dotační tituly se řeší problémy, které by se měly stát řešit tak jako tak a armáda úředníků tento systém bere s velkým

povděkem. Je co přidělovat, hodnotit a také sankcionovat. Že se otevírá také korupční prostor, tak to snad překvapí jen málokoho. Pro podnikání jako celku není tento systém zdravý z řady důvodů a přece jenom by bylo záhodno mít přístup k penězům pro podnikání, řekněme optimální, kde by banky měly sehrávat tu zásadní roli. Tak tedy jak vidí roli peněz pro podnikatelské aktivity viceprezident komory a také aktivní podnikatel?

Bylo by velmi pošetilé, podlehnout názoru, že zahraniční investor či nějaká banka mi chce dát peníze, abych se měl dobře. S pojmem peníze se v podnikání pojí pojem zisk. I zákon říká, že podnikáme pro zisk. Souvislost správné aktivity a zisku jsme dostávali do svých hlav jen pozvolna. Hodnotím-li oblast

osvěty a podpory pro podnikatele na téma „co to je opravdové kapitalistické podnikání“, pak polistopadoví politici zaslouží velkou pětku. Historie v podobě centrálního plánování, peníze bůh ví odkud, na pozicích ředitelů firem často lidé bez schopností či vzdělání, vše podřízeno diktátu stranických

Mise Omán, březen 2019

– komunistických sekretariátů, přístup k praktickému poznání principů kapitalismu malý, nebyly pro přechod ke kapitalismu optimální výchozí platformou. Ze strany polistopadových politiků či ekonomů strašení silnou Evropou. „Najděte si zahraničního partnera“, jinak je po vás. A nakonec privatizace, kdy se dravci ze západu či východu vrhli na, kapitalisticky nepřipravené,

ale v podstatě velmi dobré české podniky. Z velké části z nich následně vznikly montovny, obchodně zcela nesvéprávné. A aby nebylo deformace málo, vzniká plošná aktivita investičních pobídek, které ve většině zvládl čerpat jen zahraniční silní investoři. Většina investičních pobídek, v řádu desítek miliard směřovala do budování montoven.

A to memento druhé?

I zde je to od zdi ke zdi. Nejdříve se půjčují stamiliony a miliardy podivným subjektům a následně se kvůli podpoře (záruce) za MSP v řádu jednotek milionů, vyrábí nechodivá schémata financování. Doporučuji inspirovat se potřebami podnikatelů nebo nedělat nic a šetřit náklady na imitaci činnosti.

P třetí – PRÁVO

O našem právním pořádku by se daly popsat hory papíru od hororů až po humoristické romány, což zejména jeho tvůrci neradi slyší. Nicméně v hodnotících žebříčcích se naše republika v hodnocení vztahu podnikatel a jim živěný stát řadí hluboko pod průměr hodnocených zemí. Naše právo chrlí na podnikatele a firmy takové množství různých povinností

a formulářů, o kterých nemá podnikatel ani tušení, že vůbec existují. Jedním z vrcholů jsou např. rozpaky, jak právo definuje podnikatele (viz. TEMA č. 3/2019). Řadu nesmyslů identifikuje také akce „Absurdita roku“. Můžete zhodnotit podnikatelské právo z Vašeho pohledu a možná vzhledem k Vaším zahraničním kontaktům, což je mimochodem Vaše viceprezidentská gesce?

Znak paragrafu není pokroucený náhodou. Právo je složité. Existuje několik pohledů na právo, jako třeba vyhrává ten, kdo má lepšího právníka, darebák se soudí tak dlouho, dokud vás nepřipraví o peníze na další právníky. Jedna věc je, co se zákony a nařízeními udělá darebák, co s nimi udělá úředník a ve finále co s nimi udělá soudce. Můžete mít štěstí a vyhnout se malérům při optimální kombinaci všeho. I zde platí, vše je to o lidech. Právo úzce souvisí s tvorbou předpisů. Zdivočelá státní úřednická hydra potřebuje vykazovat činnost a užitečnost. Vymyšlení

předpisů je jedním z hlavních nástrojů vykazování činnosti. A politici? Ti si možná hloupě, možná účelově odsouhlasili Zákon o státní službě, který fakticky znamená nemožnost efektivně řídit úřady a rezorty. Hospodářská komora přišla s Právním elektronickým systémem, který by měl dát podnikateli odpověď na otázku, které zákony a předpisy se ho dotýkají. U začínajícího podnikatele se jedná o několik set předpisů. Proto se vždy „těším“ na předvolební kampaně, kdy už asi postě uslyším, že se zmenší administrativa.

Memento třetí?

Doporučuji chovat se čestně a bedlivě se vyhýbat šibřům a politickým exponentům. Ti mají většinou beztrestnost ve svém DNA. Vidina snadného zbohatnutí je pro našince zaručenou zkratkou do tepláků...

P čtvrté – PERSONÁL

Pod tímto cizím slovem se skrývá podle výkladu „*kolektiv zaměstnanců určitého podniku*“. Naučili jsme se v rámci jakési touze po světovosti používat podivný pojem „*lidské zdroje*“ (angl. *human resources*, HR), což je podle výkladu „*specifická činnost v rámci organizace, která se zabývá*

řízením lidského kapitálu v organizaci, tedy řízením zaměstnanců jako celku“. V rámci tohoto se jednoduše specifikovaný problém dostal do kategorie „vědeckého a novátorského“ zkoumání a bádání, což ve svých praktických důsledcích přineslo pro někoho celkem slušnou obživu a min. do našeho vzdělávacího systému naprostý chaos. Pro podnikatele je pak

reálným výsledkem jednoduché a zoufalé všem srozumitelné zvolání – **nejsou lidi!** Nejsou řemeslníci, nejsou projektanti, stavbyvedoucí, nejsou zkrátka vykonavatelé technických profesí a pokud deklarovaným dokladem jsou, pak o úrovni by se dalo dlouho a dlouho diskutovat (*jako např. aktuální diskuse poslanců o základním principu vzdělanosti, kterým je matematika u maturit – což je mimochodem mnohdy velmi smutné poslouchání*). Mnohdy se už firma spokojí s jedinou „kvalifikací“ – *chci a budu pracovat*. Pane viceprezidente, jak hodnotíte tento problém?

Mise Thajsko, únor 2020

Česko má báječné lidi, říká název videospotu, jehož výrobu jsem si před lety dovolil iniciovat a který je k nalezení i na webu HK ČR.

Bylo to proto, že jsem přesvědčen, že jsme takové lidi měli i máme. Samozřejmě musíme čelit následkům deformací, které naší zemi nadělili neumětelové, kteří se tu a tam střídali v různých politických a vládních postech. Čelíme i následkům nápadů odborářských bossů, kteří nesou heslo konec levné práce a neuvědomují si, že by mohli být strůjcem stavu „konec práce.“ Jsme vysoce rozvinutá, průmyslově orientovaná ekonomika, která je kromě tlaků odborů konfrontována i s růstem produkce, díky výborným výrobcům ale i díky množství montoven. Přítomnost cizích montoven má i pozitivní vliv na práci s lidmi v českých podnicích. Díváme se, jaké nástroje nefinanční povahy se používají

v zahraničních dcerách na území ČR. Konečně nám ve velké většině došlo, že dobrý pracovník je opravdu základem pro dobré fungování podniku. Čeští zaměstnavatelé už to umí. O to víc mne zlobí, když někdo opovržlivě tvrdí, že čeští podnikatelé nechtějí zaměstnancům přidat do mezd. Není to pravda. Po extrémních, kdy nám zaměstnanci beztretně utíkali za lepšími platy, dojde jistě ke stabilizaci. Ta nastane záhy i v souvislosti s poklesem ekonomiky. Vybudování vztahu mezi zaměstnancem a zaměstnavatelem předvídá i jistou míru loajality a věrnosti. Nebudeme-li mít lidi do podniků, nebo budou-li drazí, budeme muset zvážit lokalizaci svých podniků v jiné části světa.

A Vaše memento čtvrté?

Doporučuji neslevovat z nároků na lidi a nároků na kvalitu produktu. Řeči o vítězství ceny nad vším nebudou věčné. Investovat do lidí. Samozřejmě s podmínkou setrvání ve firmě.

A nakonec moje P páté – PREZENTACE

Prezentace je pro podnikatelské prostředí velmi důležitá. Praktický život přinesl za posledních 30 let celou řadu forem od reklamy, sponzoringu, různých darů až po účasti v různých soutěžích a TOP žebříčkách. Dobrá pověst výrobku, firmy, případně managementu se stala nedílnou součástí finančních rozvah firem a rozvoj reklamního trhu se stal za posledních 30 let jedním z oborů, na který jsme nebyli zvyklí. Od legendárního pana

vajíčka v ČT se až mnohdy obtěžující a vtíravá reklama stala součástí našich životů a prakticky jediným zdrojem pro existenci komerčních médií. Pane viceprezidente, máte v gesci zahraniční aktivity komory a našich podnikatelů a můžete tedy posoudit, jak vnitřní úroveň a pověst podnikatelského prostředí, ale i to, jak jsme vnímáni v zahraničí. Nabízí se také i otázka, jak naše diplomacie pomáhá prezentaci našich podnikatelů ve světě? A o názor na reklamu jako takou bychom stáli také.

Já užívám také 5 P úspěšného marketingu. „Product, Place, People, Price, Promotion“. Promotion – prezentace je nejslabší stránkou českých firem i Česka. Mj. i proto vznikl spot: „Czechia has marvellous people“. Pozitivní prezentace je nezbytná pro obchod i život samotný. Byznys, zejména v zemích mimo Evropu, vznikne až na základě důvěry a vztahu. Mám za sebou téměř 7 let v čele podnikatelských delegací do různých částí světa. Někde nás znají, někde slyšeli, že je nějaké Česko, mnozí neví, že existujeme. Je to i proto, že příliš často slepě následujeme naše velmocenské vzory. Z toho pak plyne, že některé země hujersky opomíjíme. A i zde platí, sejde z očí

sejde z mysli. Bohužel to platí i v zemích, kde jsme to dříve měli dobré. Pak jsme si dali pauzu a dnes je tam Číňan a mladá generace v zemi netuší, co by si mohla koupit z Česka. Proto vznikl spot tak, jak vznikl. Ne o produktech, nýbrž o šikovných a báječných lidech, které by někdo někde mohl znát. Patří sem zvučná jména umělců, sportovců, průmyslníků i obyčejných lidí, montujících například krásné české hodinky. Musíme se chválit. Všude. Pomluvy na české politiky nám uznání nepřinesou. Češi jsou nejlepší! Na vše! Pouze se neumíme prodat.

Vaše memento páté?

Doporučuji všem angažovat třeba i dočasně odborníka na prezentaci. Naučit se prezentovat to podstatné a užitečné. Pracovat na rozvoji osobnosti u klíčových lidí v podniku. O špatné prezentaci můžeme hovořit i u České republiky jako celku, nebo jednotlivých rezortů. 30 let po revoluci nemáme ani jednotné vizitky pro státní instituce. Doporučuji inspiraci v Mongolsku. Zde jasně, už dle vizitky poznáte, že jednáte s úředníkem či politikem státu Mongolsko! Základní vizuály českých institucí jsou každý pes jiná ves. Ustavujeme tým na ochranění „vzácných“ brandů jako Czechtrade a Czechinvest... A vůbec nás netrápí, že v desítkách zemí netuší, co je Česká republika, kde leží a co tam dělají...

Pane viceprezidente, děkuji za Váš čas a myšlenky a pokud by Vám k těm mým pěti P chybělo jako někomu u těch zmíněných nevěst i to nějaké

šesté, tak prosím.

Tak jestli dovolíte ještě jedno souhrnné memento závěrem.

Spoléhejme především na sebe. Žádný politik či úředník nám blahobyt nezajistí. Úředník nechce změny, politik je většinou nezvládně udělat. Obrňme se trpělivostí proti evropským i českým byrokratům. Chraňme si přírodu. Úspěch máme ve vlastních rukou. Podnikání je i o vytrvalosti. Držme jako podnikatelé spolu a nenechme se nalákat na sliby. Mysleme na rezervy, morálku... Především však mysleme na své nejbližší, rodiny, a hlavně na sebe.

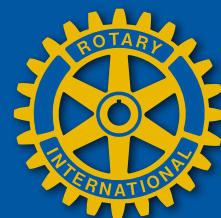
České republice bych přál, aby byla trvale „**Přitažlivá**“ – (také moje P) a to pro naše i cizince. Našinec vidí nespravedlivost, plýtvání, hloupost, neschopnost... Mnozí, z nedostatku možností poznat jiné země, žejrají na vše a nevidí pozitiva. Navštívil jsem již skoro sto zemí a vím, že Česko je jednou z nejlepších zemí pro život! O to víc mne trápí, když vidím malou ochotu velké části úřednictva realizovat změny k lepšímu, resp. realizovat změny jakékoliv. U politiků je to v mnoha případech snaha být krásný pro

své potenciální hodnotitele–voliče. Většina politiků se tak brzy po zvolení zaměří na osobní promo a udržení pozice mezi tzv. vyvolenými. Situace se horší rok od roku. Zdivočelá státní hydra je pak limitou růstu naší země. Posuzujeme-li rozvoj dálniční sítě v Česku a Polsku, chce se nám plakat smutkem nebo vztekem. Při srovnání naší státní administrativy třeba s britskou, pak musíme jen klopat oči studem.

Hledáme-li viníka, stačí se podívat do zrcadla. Podnikatelské samosprávy mlčí v obavě, aby si to nerozházely u vrchnosti. Předáci čekají na drobky, které občas odpadnou z hodovních stolů mocných. Často jsme konsenzuální, podbízíví, tolerující nešvary, zbabělí a třeba i neschopní. Politikaření, intriky, nečestnost se staly hlavním manažerským nástrojem mnoha lidí „na špici“. I zde však platí přísloví: „Jaký pán takový krám“. Jak dlouho ještě budeme věřit, že nás to nedožene?

Krásné dny a hodně úspěchů v osobním i podnikatelském životě.

PODNIKATELÉ JSOU KASKADÉŘI, kteří riskují mnohdy vše...

Ing. Jiří Bureš

Toto číslo TEMA má podtitulek „Podnikání je, když...“, dostal jsem tedy, jako člen Rotary a člověk, který se profesně pohybuje mezi podnikateli více než kdo jiný, možnost napsat pár řádek k roli podnikatelů ve společnosti a ekonomice.

Dlouho jsem přemýšlel, jak článek uchopit a nakonec, a to i v důsledku dnešní turbulentní doby, kdy jeden den se všichni žene za požitky moderních časů spojených s maximalizací příjmů a růstem ekonomiky,

„Podnikání je, když se najdou nadšenci, kteří jsou ochotni riskovat“. Podnikatelé jsou svým způsobem kaskadéři, kteří mnohdy riskují úplně vše, co v životě mají, a to nejen majetek jejich podniků, ale také veškerý svůj osobní majetek (ručení podnikatelů v postavení členů statutárních orgánů), vztahy s okolím včetně nejbližších, častokrát i své vlastní zdraví atd.“

a asi většina z nás neví vlastně, kam se žene, až k situaci, kdy jsme vzhledem k okolnostem přinuceni se zastavit a začít přemýšlet a řešit co je vlastně pro lidstvo podstatné a nejdůležitější, jako je samo přežití, svoboda, poctávání se s druhými atd. Uvědomil jsem si, že ti kdo riskují, a jsou v první linii pro řešení krizových situací, jsou právě podnikatelé. Dnešní doba ukazuje, že mohou nastat situace, které si téměř nikdo nedokáže představit a připustit.

Tedy za mne: „Podnikání je, když se najdou nadšenci, kteří jsou ochotni riskovat“. Podnikatelé jsou svým způsobem kaskadéři, kteří mnohdy riskují úplně vše, co v životě mají, a to nejen majetek jejich podniků, ale také veškerý svůj osobní majetek (ručení podnikatelů v postavení členů statutárních orgánů), vztahy s okolím včetně nejbližších, častokrát i své vlastní zdraví atd.

Podnikatelé jsou mnohem exponovanější a v hledáčku škarohlídů a závistivců. Podnikatelé v souvislosti se svým pracovním nasazením čelí často odloučení od rodin a životních partnerů a riskují ty nejbližší a nejdůležitější vztahy. Často jsou oni nebo jiní členové jejich rodin cílem podvodníků a bohužel někdy i násilníků. Vzpomínám si například na příběh jednoho mého známého podnikatele z Litvínovska, kterého unesli a několik dní ho drželi spoutaného v uzavřené místnosti kvůli výkupnému. Naštěstí se mu podařilo uniknout, nicméně se musel přestěhovat do většího města, aby byl jeho život anonymnější a byl donucen přerušit vazby s mnohými blízkými. Podnikatelé jsou ochotni přebírat odpovědnost za životy lidí ve svých firmách a tím, že budují prosperující podniky, které vyrábějí nebo distribuují zboží a poskytují služby, tak v podstatě přebírají odpovědnost za společnost jako takovou.

Podnikatelé, kteří dokáží vybudovat i malou firmu o několika lidech musí mít ohromnou úroveň důvěry, respektu a tolerance vůči svým pracovníkům, protože jen tak se dají stavět týmy lidí, které plní dílčí úkoly, tak aby celkový výsledek tohoto konání byl ku prospěchu jejich zákazníků.

Nemohu opomenout zcela aktuální situaci v souvislosti s pandemií viru Covid-19. V dnešních dnech se ukazuje, že mohou nastat situace, kdy naše vyspělá společnost je překvapena, co nás může potkat. Najednou je tady situace, kterou jsme si ještě před pár

„Podnikatelé, kteří dokáží vybudovat i malou firmu o několika lidech musí mít ohromnou úroveň důvěry, respektu a tolerance vůči svým pracovníkům, protože jen tak se dají stavět týmy lidí, které plní dílčí úkoly, tak aby celkový výsledek tohoto konání byl ku prospěchu jejich zákazníků.“

dny, či týdny nedokázali představit. Na této situaci je zřejmé, že ti, kdo budou mít kolem řešení obrany proti šíření koronaviru nejvíce starostí vedle vlády, složek záchranného systému a zdravotníků, jsou právě podnikatelé, na jejichž podnikání mohou a jistě i v některých případech bohužel budou mít opatření fatální následky.

„Tedy podnikatelé jsou opravdu „kaskadéři“, kteří jdou se svou kůží na trh a nikdy si nemohou být jisti „jak to vše dopadne“. Zaslouží si tedy úctu společnosti, které se jim bohužel dostává jen velmi zřídka kdy.“

Tedy podnikatelé jsou opravdu „kaskadéři“, kteří jdou se svou kůží na trh a nikdy si nemohou být jisti „jak to vše dopadne“. Zaslouží si tedy úctu společnosti, které se jim bohužel dostává jen velmi zřídka kdy.

Važme si, prosím, těch, kteří jsou ochotni riskovat stát se podnikatelem. A to zejména těch, kteří své podniky dlouhodobě dokáží vést v rozbouřených vodách současné turbulentní doby.

Ing. Jiří Bureš
ROTARY klub Most

Smart Region Fórum Ústecký kraj 2020. Je náš kraj hloupý?

Někdo si možná myslí, že ano... Starostové obcí se proto mohou přesvědčit, že tomu tak není! Na konci dubna k tomu budou mít jedinečnou příležitost, protože se koná již druhý ročník konference „SMART REGION“ s podtitulem „chytrý region v praxi“. Všem nám je asi jasné, že informace vládou 21. století – ten, kdo je má, nebo je má dřív, tak má také určitý náskok.

A Ústecký kraj chce být rozhodně regionem, kterým patří budoucnost včetně té informační. Proto se mimo jiné rozhodl budovat vlastní otevřenou datovou platformu PORTABO, která bude v budoucnu sloužit nejen samotnému kraji, ale i všem jeho městům a obcím, různým organizacím, institucím, firmám, podnikatelům, zkrátka všem občanům i návštěvníkům Ústeckého kraje. Co se zatím na tomto neoraném poli povedlo, vám nejen představíme, ale nabídneme i možnost přímé spolupráce. Jste starostou obce nebo města, tajemníkem úřadu, projektovým manažerem, informatikem nebo třeba máte na starosti rozvoj obce? Právě pro vás budou jistě zajímavá témata z oblasti energetického managementu, dopravní informace „v kapse“, údaje o stavu a vývoji našeho životního prostředí apod. Ostatně vodě a suchu bude při té příležitosti věnován samostatný seminář. A teď už se jistě jenom ptáte – kdy a kam? Tak tedy ve čtvrtek 23. dubna 2020 od 9 hodin v Kině Svět v Chomutově.

ODKLÁDÁ SE PRO COVID-19 – BUĎTE PROSÍM S NÁMI! ÚSTECKÝ KRAJ

Ústecký kraj, zastoupený hejtmánem Oldřichem Bubeníčkem, si Vás dovoluje pozvat na

SMART REGION FÓRUM ÚSTECKÉHO KRAJE

23. 4. 2020
Kino Svět Chomutov

Účast na akci je zdarma.
Pozvánka s bližšími informacemi bude zaslána v polovině března.
Registrace na www.forumusteckykraj.cz od 16. března do 20. dubna 2020.

ORGANIZÁTOR
Ústecký kraj

Výpravné publikace o Českém středohoří a Krušných horách

Mezi lety 2014 a 2019 vznikla díky nadšencům, kteří mají rádi svůj kraj, série výpravných knih o Českém středohoří a Krušných horách. Publikace vytvořil Jiří Svoboda, který je autorem nejen fotografií a textů, ale také výtvarného a technického zpracování. Nejprve vznikla publikace s názvem „**Tajemství Českého středohoří**“, která prostřednictvím více než devíti set fotografií popisuje hlavní fenomény Českého středohoří – desítky vodopádů, desítky hradů, mineralogická naleziště, přírodní a historické památky. Na základě úspěchu této knihy vzniklo volně pokračování pod názvem „**Zázračné České středohoří**“,

Kamenožrout středohorský

kde jsou zpracovány další stovky zajímavých lokalit. Hlavními průvodci po krajině Českého středohoří jsou v této knize památné stromy, které jsou většinou spojeny s dalšími přírodními či historickými památkami.

Publikace jsou doplněny názornými mapami, všechny lokality jsou očíslovány a čísla pak zanesena do map, což turistům usnadňuje nalezení zvláště málo známých památek a lokalit.

Čtenáři mohou díky knihám objevovat nejen hrady, zámky a sakrální památky, ale i vodopády, botanické lokality se vzácnými rostlinami, včetně orchidejí, přírodní zvláštnosti a kuriozity, záhadná

místa historie, nebo třeba naleziště minerálů. Znamé české granáty se dají hledat na polích a cestách, zejména po dešti, na ploše kolem osmdesáti kilometrů čtverečních.

Koncem roku 2019 Jiří Svoboda vydal další knihu „**Východní Krušné hory – krásy dvou světů**“. Koncepce je podobná jako u jeho dvou předchozích publikací o Českém středohoří – opět jde o bohatě obrazově vybavenou publikaci, která popisuje všechny zajímavé fenomény krajiny – historické i přírodní bohatství, včetně botanických i mineralogických klenotů, různé zvláštnosti a zajímavosti.

Všechny tři publikace ukazují nezměrné bohatství a krásy Ústeckého kraje, z nichž mnohé turisté teprve začínají objevovat.

Ohnivě rudé pyropy – neboli české granáty.

Série výpravných obrazových publikací o Českém středohoří a Krušných horách.

Povinnosti, výzvy, nařízení a administrativní požadavky

– aneb kolik toho opravdu musí podnikatelé vůči státu plnit?

Určitě můžeme konstatovat, že naši podnikatelé musí plnit nejméně 780 povinností. Bylo by ovšem chybné si myslet, že všech těchto bezmála osm stovek povinností má povahu aktivního jednání nebo materializovaného plnění. Často se jedná o zákazy nebo ohlašovací povinnosti, jejichž plnění nastává pouze v případě výzvy oprávněného orgánu. Jak to ovšem s těmi všemi povinnostmi podnikatele vlastně je? Je podnikatelské prostředí v České republice přeregulované? A nebylo by lepší některé povinnosti zrušit, upravit nebo efektivněji kontrolovat a vynucovat? Zkusme se na celou problematiku podívat detailněji.

„Jak to ovšem s těmi všemi povinnostmi podnikatele vlastně je? Je podnikatelské prostředí v České republice přeregulované? A nebylo by lepší některé povinnosti zrušit, upravit nebo efektivněji kontrolovat a vynucovat?“

Obecná regulace

Nezákladnější povinnosti vyplývají zejména ze živnostenského zákona, neboť živnost lze provozovat pouze v souladu se zákonem a při současném splnění podmínek, které živnostenský zákon

„Optikou známého citátu, podle kterého jsou na světě pouze dvě jistoty, totiž daně a smrt, se jako další oblast nabízí povinnosti spojené se správou daní. Registrovat se, tvrdit daně prostřednictvím daňových přiznání, odvádět daně, poplatky a zálohy na ně – to vše patří mezi klíčové povinnosti v našem právním řádu.“

ukládá. K provozování maloobchodu je třeba živnostenské oprávnění na živnost volnou, zatímco distribuci pohonných hmot lze provozovat pouze na základě koncese.

Optikou známého citátu, podle kterého jsou na světě pouze dvě jistoty, totiž daně a smrt, se jako další oblast nabízí povinnosti spojené se správou daní. Registrovat se, tvrdit daně prostřednictvím daňových přiznání, odvádět daně, poplatky a zálohy na ně – to vše patří mezi klíčové povinnosti v našem právním řádu. V případě plátců DPH pak nastávají ještě povinnosti spojené s podáním kontrolního hlášení. Řádného, oprávněného i toho následného. No a eviduje-li podnikatel tržby v hotovosti, je povinen k celé řadě dalších úkonů. Počínaje povinností vystavit účtenku tomu, od koho evidovaná tržba plyne, a konče povinností umístit informační oznámení, které je dostatečně viditelné a čitelné, na místě, kde se běžně uskutečňují evidované tržby. V případě, že je zboží nebo služba nabízena na internetu, musí podnikatel informační oznámení umístit i na internetové stránky.

„Vedle daňových povinností jsou relativně časté a známé povinnosti, které se vztahují k výkonu práce jako závislé činnosti. Ty vyplývají z předpisů pracovního práva. Jen namátkou, zaměstnavatelé nesmí umožnit výkon nelegální práce nebo porušovat zákaz diskriminace.“

Vedle daňových povinností jsou relativně časté a známé povinnosti, které se vztahují k výkonu práce jako závislé činnosti. Ty vyplývají z předpisů pracovního práva. Jen namátkou, zaměstnavatelé nesmí umožnit výkon nelegální práce nebo porušovat zákaz diskriminace. V případě nástupu nového zaměstnance musí zaměstnavatel tohoto zaměstnance do 8 dnů nahlásit na příslušné okresní správě sociálního zabezpečení a u zdravotní pojišťovny. Pracoviště a výkon samotné práce musí být v souladu s normami danými zákonem o bezpečnosti a ochraně zdraví při

práci (zkráceně známé BOZP). Účinnou ochranu života, zdraví a majetku před požáry zajišťuje zákon o požární ochraně z roku 1985.

„Zaměstnavatel proto nesmí porušit zákaz zaměstnávat těhotné zaměstnankyně prací přesčas. Obdobný zákaz platí i u mladistvých zaměstnanců, nejde-li ovšem o jejich výchovu k budoucímu povolání.“

Vzhledem ke specifické povaze pracovního práva upravil zákonodárce i pracovněprávní ochranu určitých skupin obyvatelstva. Zaměstnavatel proto nesmí porušit zákaz zaměstnávat těhotné zaměstnankyně prací přesčas. Obdobný zákaz platí i u mladistvých zaměstnanců, nejde-li ovšem o jejich výchovu k budoucímu povolání. Tento výčet pravděpodobně nikoho nepřekvapí; jedná se vesměs o všeobecně známé povinnosti, plošně vyžadované ve všech oborech podnikání.

Specifické oblasti

Odhlédneme-li od obecné úpravy, další důležitou oblast představuje speciální úprava jednotlivých odvětví a oborů. Taková úprava pochopitelně zajímá převážně podnikatele, kteří v daném sektoru podnikají. Přirozeně jsou tak tyto zvláštní povinnosti jiné pro podnikatele v oblasti živočišné výroby, jiné pro kominíky, anebo pro podnikatele v pohostinství.

Některé oblasti jsou regulovány více než jiné. Zákony o pyrotechnice, lihu nebo hazardních hrách, proto obsahují velmi podrobnou úpravu těchto odvětví. Nově prochází legislativním procesem třeba zákon o bezpečnosti práce v souvislosti s provozem vyhrazených technických zařízení. Podobné speciální úpravy jsou jistě žádoucí, neboť některá odvětví musí být z povahy věci více, detailněji a přísněji regulována. Společnost zabývající se výrobou zbraní a střeliva proto podléhá větší míře regulace a podrobnějšímu dozoru než drobný živnostník věnující se aranžérské činnosti. Tyto povinnosti jsou pro podnikatele mimo daný obor zpravidla neznámé; působí především ve vztahu ke konkrétním předmětům činnosti.

„Některé oblasti jsou regulovány více než jiné. Zákony o pyrotechnice, lihu nebo hazardních hrách, proto obsahují velmi podrobnou úpravu těchto odvětví. Nově prochází legislativním procesem třeba zákon o bezpečnosti práce v souvislosti s provozem vyhrazených technických zařízení.“

Problematické povinnosti

Regulace není ovšem vždy správně nastavená. Zejména následující 3 okruhy povinností pak lze považovat za problematické:

- bagatelní povinnosti s neúměrně vysokými sankcemi;
- obsolentní povinnosti;
- nejednoznačné povinnosti nebo povinnosti s přílišnou mírou uvážení (diskrece).

Do první množiny řadíme takové případy, kdy adresátovi zákona v případě porušení povinnosti hrozí sankce, která je výrazně neúměrná závažnosti nebo škodlivosti následku, který porušením povinnosti nastane. Podnikatelé by neměli být stresováni, mnohdy až drakonicky, přísnými sankcemi v případech, kdy se jedná o zanedbatelná nebo pouze formální pochybení, která reálně nepůsobí žádnou újmu.

„Hospodářská komora ČR dlouhodobě upozorňuje na trend zvyšujících se pravomocí a svévole úřadů, a naopak snižující se tolerance vůči pochybením podnikatelům. To celé navíc při neustále se zvyšující administrativní a byrokratické zátěži.“

Hospodářská komora ČR dlouhodobě upozorňuje na trend zvyšujících se pravomocí a svévole úřadů, a naopak snižující se tolerance vůči pochybením podnikatelům. To celé navíc při neustále se zvyšující administrativní a byrokratické zátěži. Nelze se pak divit, že se někteří podnikatelé cítí jako byrokratičtí „otloukánci“. Jako příklad lze uvést povinnost, která byla vloni zvolena absurditou roku (pozn. redakce – informace o soutěži byla

otištěna v čísle TEMA č. 2/2019). Jedná se o povinnost podnikatele, který zaměstnává člověka v exekuci. O tomto postavení zaměstnance při výběru ani zaměstnavatel nemusí vědět, ani se podle toho rozhodovat. Hned po přijetí zaměstnance začne podnikateli do datové schránky přicházet doslova lavina zpráv a povinností. Exekutoři jsou totiž napojeni na registr zdravotních pojišťoven a jejich automatické počítačové systémy začnou chrlit datové zprávy s rozkazy, co všechno je podnikatel jakožto zaměstnavatel povinen udělat a dodržet. Zaměstnavatel musí ze zákona poskytnout součinnost a v případě, že tak neudělá, hrozí mu pokuta až do výše 50 000 Kč. Zákon přitom nedefinuje jasně, co všechno takové poskytnutí součinnosti zahrnuje, a nejednoznačnost hraje do karet různým výkladům, včetně vyžadování i zcela bagatelních úkonů. Asi se někomu zdá, že má zaměstnavatel povinností ještě málo. Ale má být pokutován za něco, co by si měl stát s konkrétním člověkem vyřídit sám?

„Za obsolentní považujeme takové normy, které jsou sice platné, ale reálně se nejsou účinné – vyšly z užívání nebo se fakticky nepoužívají. V praxi se tyto normy občas označují jako „překonané“ nebo „vyhaslé“.“

Za obsolentní považujeme takové normy, které jsou sice platné, ale reálně se nejsou účinné – vyšly z užívání nebo se fakticky nepoužívají. V praxi se tyto normy občas označují jako „překonané“ nebo „vyhaslé“. Nabízí se pak ovšem otázka, zda je existence takových povinností v našem právním řádu skutečně nezbytná a žádoucí. Většina právních teoretiků se shoduje, že takzvané obsolentní normy by měly být v právním řádu zastoupeny co nejméně, ideálně vůbec. Předpisů, které již vyšly z užívání, není mnoho, přesto jsme ještě nedávno měli v právním řádu povinnost z více než 100 let starého zákona, která nařizovala učitelkám, které se chtěly vdát, aby nejdříve požádaly o povolení ke sňatku okresní školní radu. Druhým příkladem je závazný právní předpis o úvěrech v italské měně, která ovšem již od zavedení eura neexistuje. Třetí problematický okruh představují povinnosti, které dávají neúměrně vysoký prostor pro interpretaci. Jedná se zpravidla o široce nebo nejednoznačně definované povinnosti a dále povinnosti, u nichž je vysoká míra uvážení správních orgánů. Je v zájmu právní jistoty adresátů zákona, aby regulace byla nejen odůvodněná, ale také maximálně přesná a jednoznačná. Pouze tak mohou adresáti vědět, jakého jednání se mají vyvarovat a co, jak, kdy a komu mají plnit. Příkladem může

být v poslední době hojně diskutovaná výrazná svévole Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže.

Zlepšení v nedohlednu

Faktem zůstává, že úměrně s rostoucí legislativou stoupá i počet povinností a regulační zátěž podnikatelů. Podnikatelskou činnost je samozřejmě nutné regulovat. Ovšem nelze současně podnikatelům „házet klacky pod nohy“, šikanovat je hrozbou drakonických pokut za malichernosti a excesivní byrokracií. Byrokracií z nepřehledného a zapleveleného právního řádu, ve které se většinou nelze – bez vynaložení značných časových a finančních prostředků – vyznat. A kdy má za takových podmínek podnikatel podnikat?

„Většina odborníků je přesvědčena, že míra regulační zátěže podnikatelského prostředí představuje reálný problém, který je způsobilý zásadně ovlivnit výkonnost domácí ekonomiky a konkurenceschopnost českých podnikatelů v zahraničí.“

Většina odborníků je přesvědčena, že míra regulační zátěže podnikatelského prostředí představuje reálný problém, který je způsobilý zásadně ovlivnit výkonnost domácí ekonomiky a konkurenceschopnost českých podnikatelů v zahraničí. Hospodářská komora ČR se jako zákonem zřízený zástupce podnikatelů zavázala podat podnikatelům pomocnou ruku v boji s nesrozumitelnými paragrafy, nesmyslnými regulacemi a přebujelou byrokracií.

Jediným hlídačem je zatím PES

Projektů, které se podnikatelům snaží usnadnit život, je stále málo. Jedním z nejnovějších a zároveň nejkomplexnějších je Právní elektronický systém (PES). Vyvinula jej Hospodářská komora ČR ve spolupráci s předními odborníky v oblasti IT. Výstupy z tohoto systému posloužily i pro tvorbu tohoto článku. PES je unikátní systém, který jako jediný v Česku umí dle zadaných parametrů vybrat všechny povinnosti, které pro podnikatele vyplývají z vybraných zákonů. Jeho cílem je zejména ušetřit čas a peníze podnikatelů tak, aby se mohli věnovat především svému podnikání...

Mgr. Zdeněk Neužil
odbor legislativy, práva a analýz úřadu HK ČR
a
RNDr. Ladislav Minčíč, CSC., MBA
poradce prezidenta a ředitel odboru legislativy, práva a analýz úřadu HK ČR

Zjednodušte si podnikání

S unikátním systémem Hospodářské komory České republiky

Udrží **pořádek** ve vašem podnikání.

Všechny **zákonné povinnosti** naleznete
vždy pohromadě na jednom místě.

Ušetří vám čas i peníze.

Podnikání pod palcem

www.pespropodnikatele.cz

Vyvinuto Hospodářskou komorou České republiky.

PRÁVNÍ
ELEKTRONICKÝ
SYSTÉM

Úspěšné rekultivace – samozřejmý efekt těžebního podnikání

Půda na výsypkových rekultivacích má z hlediska výskytu škodlivin parametry orné půdy

Region severozápadních Čech zaujímá v historii hornictví České republiky výjimečné místo. Nachází se zde několik historických rudních revírů, jejichž prosperita v některých obdobích ovlivňovala vývoj českého státu. Dnes je oblast Mostecké pánve známá největším českým ložiskem hnědého uhlí. Zatímco rudní hornictví v regionu zaniklo a těžba dalších surovin má poměrně malý význam, uhelné hornictví a zahlazování škod způsobených hornickou činností má stále význam zásadní.

Pro zkvalitnění rekultivačních prací má velký význam výzkum rekultivovaných lokalit, který provádí Výzkumný ústav pro hnědé uhlí ve spolupráci s rekultivačními odborníky Severočeských dolů a.s. a Severní energetické a.s. Důležitou součástí tohoto výzkumu je stanovení obsahu škodlivých rizikových stopových prvků v rekultivovaných zemínách.

V oblasti Severní energetické a.s. probíhal v průběhu celého roku 2019 výzkum, jehož cílem bylo především zjistit, jak moc má vliv využívání kompostu na zvyšování kvality půdy na rekultivovaných plochách. Vylepšování půdy kompostem je jeden z mála faktorů, jak lze ovlivnit podmínky pro růst vegetace na výsypkách. Otázka pro výzkumníky také zněla, jak dlouho takto vylepšená půda vydrží. Testovaly se různé plochy na vnitřní výsypce lomu ČSA na rozloze zhruba 160 hektarů. Vzorky byly odebrány každého čtvrt roku na dvou rozdílných testovacích plochách. Při této příležitosti byl zároveň zjišťován obsah stopových prvků v půdě.

V oblasti Severočeských dolů a.s. má výzkum rekultivačních ploch mnohaletou tradici. V roce 2019 mimo jiné pokračoval výzkum rozsáhlé Radovesické výsypky. Testován zde byl vývoj půdních parametrů na pokusných plochách s různým dávkováním zúrodnitelných zemin včetně pokusně založených ploch ponechaných přirozené sukcesi. Ty by se měly v budoucnu stát součástí příměstského parku pro potřeby občanů Bíliny. I zde bylo stanovení obsahu rizikových stopových prvků v půdě významnou součástí výzkumných prací.

Z hlediska obsahu stopových prvků se testovaly půdy na obsah arzenu, kadmia, chromu, niklu, mědi, kobaltu a dalších prvků v rozsahu aktuálních legislativních požadavků pro používání sedimentů na zemědělské půdě (vyhláška č. 13/1994 v aktuálním znění a vyhláška č. 153/2016). U žádného z těchto prvků nebyly

Tabulka č. 1: Porovnání zjištěných obsahů rizikových stopových prvků na lokalitách vnitřní výsypka ČSA a Radovesice s limitními obsahy

Prvek	Limitní obsah (mg.kg ⁻¹) pro běžné půdy	Vnitřní výsypka ČSA–S1 Obsah prvku (mg.kg ⁻¹)	Výsypka Radovesice–S1 Obsah prvku (mg.kg ⁻¹)
Arsen (As)	20	13,2	11,2
Berylium (Be)	2	1,38	1,58
Kadmium (Cd)	0,5	0,37	0,23
Kobalt (Co)	30	21,7	18,6
Chrom (Cr)	90	49,5	24,8
Měď (Cu)	60	41,8	38,3
Rtuť (Hg)*	0,3	0,089*	0,042*
Nikl (Ni)	50	43,5	38,2
Olovo (Pb)	60	44,6	36,5
Vanad (V)	130	93,5	76,1
Zinek (Zn)	120	90,1	72,5

* u rtuti stanoven celkový obsah prvku, u ostatních prvků výluh v 2M HNO₃

Obr. 1: Pravidelné hodnocení kvality aplikovaného kompostu je důležitou součástí rekultivačního výzkumu (vnitřní výsypka ČSA).

Obr. 2: Nově vytvořená „rekultivační krajina“ (výsypka Radovesice).

naměřeny nijak významně vysoké hodnoty, naopak jejich množství bylo u řady prvků hluboko pod stanovenými limity. U arzenu mohl laiky překvapit fakt, že naměřené množství neodpovídalo ani obvyklým hodnotám běžným v celé oblasti Podkrušnohoří. Půda v okolí podkrušnohorských měst je přitom arzenem značně kontaminovaná. Arzen totiž tvoří v půdě pod Krušnými horami přirozené geologické pozadí a jeho výskyt je jen minimálně ovlivněn lidskou činností. Na rekultivovaných výsypkových plochách jsou třetihorní půdy 15 až 20 milionů let staré, v té době Krušné hory jako pohoří neexistovaly. V okolí měst pod Krušnými horami se ale jedná o čtvrtohorní půdy řádově mladší, kde se arzen vyskytuje přirozeně. Jeho zdrojem jsou hydrotermální žíly rud barevných kovů v Krušných horách.

Dosažené výsledky výzkumu tedy mile překvapily. Plyne z nich, že půdy na hodnocených výsypkách nejsou kontaminované a z hlediska výskytu rizikových stopových prvků dosahují lepší kvality než dlouhodobě hnojená ornice.

Dnes lze říci, že při znalosti charakteru přemístěných zemin a všech přírodních vztahů v území se daří nalézt rekultivační řešení podstatně omezující negativní dopady na ekologii území. Díky rozsáhlým výzkumným pracím a diferencovanému přístupu k jednotlivým lokalitám se výsypky Mostecké pánve postupně organicky začleňují do krajiny pod Krušnými horami. Výzkum na dalších rekultivovaných plochách bude pokračovat i v následujících letech.

RNDr. Michal Řehoř, Ph.D.
Výzkumný ústav pro hnědé uhlí a.s.

Kam chtělo a kam došlo české podnikání?

RNDr. Zdeněk Somr

„Následující program tří kroků je pozitivním vyjádřením aktuálních potřeb středního podnikatelského stavu naší země a odrazem podnikatelských zkušeností vyspělých evropských zemí.“

Když jsem byl osloven, abych napsal text na téma uvedené v nadpisu, vrátil jsem se k výzvě „**Tři kroky k prosperitě středního podnikatelského stavu v ČR**“, kterou jsem publikoval v roce 2002 před parlamentními volbami.

Vybírám z úvodu:

„Má-li české hospodářství navázat na své historické tradice a dát sobě i světu následování hodné příklady podnikatelské vynalézavosti, výkonnosti a síly, neměli bychom se stát zemí jen zaměstnanců a živnostníků. Vedle velkých zahraničních investorů a drobných řemeslníků musí v ČR zesílit střední podnikatelský stav. Měl by být tvořen úspěšnými domácími exportéry zboží a služeb, špičkovými subdodavateli velkých nadnárodních firem i významnými zásobiteli našeho lokálního trhu.“

Středně velké firmy jsou však v současnosti nejvíce postiženy nedostatky našeho podnikatelského prostředí, nezajmem ze strany politiků a úředníků, stejně jako dopady systémových chyb společenské transformace minulých let. Od jejich budoucí prosperity přitom závisí značná část našeho ekonomického výkonu i zaměstnanosti.

Podnikatelská veřejnost proto nepochybuje o náležitosti uskutečnění předkládaného programu tří kroků.

Následující program tří kroků je pozitivním vyjádřením aktuálních potřeb středního podnikatelského stavu naší země a odrazem podnikatelských zkušeností vyspělých evropských zemí. Právě zkušenosti velikostně srovnatelných vyspělých evropských zemí ukazují, že je i na politických a úřednících, aby přispěli svým nezastupitelným dílem k jeho realizaci. Tuzemští podnikatelé věří, že i našim politikům a úředníkům jde o sebevědomou a prosperující Českou republiku budoucích desetiletí. Proto je tato výzva určena právě jim.

„Má-li české hospodářství navázat na své historické tradice a dát sobě i světu následování hodné příklady podnikatelské vynalézavosti, výkonnosti a síly, neměli bychom se stát zemí jen zaměstnanců a živnostníků. Vedle velkých zahraničních investorů a drobných řemeslníků musí v ČR zesílit střední podnikatelský stav. Měl by být tvořen úspěšnými domácími exportéry zboží a služeb, špičkovými subdodavateli velkých nadnárodních firem i významnými zásobiteli našeho lokálního trhu.“

A co jsme tehdy po politicích a úřednících chtěli?

I. Urychlené vytvoření prostředí motivujícího k poctivému podnikání, včetně provedení daňové reformy stimulující podnikání a omezující daňové úniky.

V rámci tohoto kroku jsme považovali za podstatnou realizaci následujícího komplexu opatření:

- Posílení úlohy práva a veřejné morálky, zejména cestou reformy justice a státní správy, prosazování bezúhonnosti a příkladnosti představitelů státem kontrolovaných firem a debyrokratizačních a anti-korupčních opatření, zvýšení odpovědnosti úředníků za chybná rozhodnutí.
- Důsledně jednotný výklad předpisů na všech stupních státní a veřejné správy, uzákonění editační povinnosti správce daně, rovný přístup k malým i velkým firmám ze strany všech státních úřadů.
- Prohloubení dialogu vlády a politiků s podnikateli: oživení Hospodářské rady vlády, změna legislativního procesu tak, aby všechny podnikatelsky významné zákony byly důsledně projednány se zástupci podnikatelů a prošly prověrkou dopadů na (zejména) malé a střední podnikání.
- Zásadní a urychlené řešení špatné situace obchodního soudnictví: obrat ve fungování obchodního rejstříku po vzoru nejúspěšnějších západoevropských ekonomik (Nizozemsko), prosazení adekvátních a efektivních forem konkursu a vyrovnání.
- Prezentace racionálního obrazu podnikatele v médiích a zdokonalení přípravy k podnikání v učebních programech škol.
- Realizace daňové politiky orientované na zrovnoprávnění domácích investorů se zahraničními podnikateli, postupné výrazné snižování přímých daní na nejnižší úroveň existující nyní v zemích EU, zprůhlednění a zjednodušení systému daňových povinností, fungování finančních úřadů a jejich komunikace s podnikateli.

Po osmnácti letech máme pokrok ve fungování obchodního rejstříku a ve zrovnoprávnění tuzemských a zahraničních investorů, všechno ostatní můžeme politikům příští rok před parlamentními volbami zopakovat.

II. Veřejná podpora vzdělání a výzkumu pro potřeby podnikání

V rámci tohoto kroku jsme považovali za podstatnou realizaci následujícího komplexu opatření:

- Zvýšení platů i nároků ve školství a výzkumu jako celku, a to i za cenu zavedení školného na vysokých školách.
- Efektivní státní podpora rozvoje technického školství zaměřená na zvýšení jeho úrovně a atraktivity.
- Efektivní státní podpora projektů spolupráce škol a firem v odborném vzdělávání a výzkumu.

- Efektivní státní podpora budování technologických parků, podnikatelských inkubátorů a výzkumných center ve špičkových oborech domácího podnikání.
- Státní podpora celostátní soutěže o nejpřírodnější projekty spolupráce škol a firem.
- Všeestranná státní podpora a zvýhodnění investic do vědy, výzkumu, vzdělávání, přenosu technologií, budování vědecky a technologicky náročných výrobních pracovišť.

V posledních letech máme zlepšení platů ve školství a v podpoře vědy a výzkumu, všechno ostatní můžeme opět politikům příští rok před parlamentními volbami zopakovat.

III. Veřejná podpora středního podnikatelského stavu: finálních výrobců i sub-dodavatelů a podpora průniku českých exportérů na náročné trhy

V rámci tohoto kroku jsme považovali za podstatnou realizaci následujícího komplexu opatření:

- Provedení daňové reformy a uplatňování zvýhodnění pro inovující a začínající firmy.
- Rozvoj podpůrných programů pro exportně zaměřené střední firmy, větší zapojení podnikatelských organizací do jejich přípravy a kontroly.
- Dobudování výkonného a státem garantovaného informačního systému pro podnikatele.
- Racionalizace státních sítí podpory exportu v zahraničí, větší zapojení samosprávných podnikatelských organizací do jejich fungování.
- Rozšíření systému exportních úvěrů a záruk.
- Podpora investic českých podnikatelských subjektů do zahraničí.
- Efektivní státní podpora vzdělávání a výchovy specialistů na mezinárodní obchod.
- Zákonné i faktické posílení úlohy samosprávných podnikatelských organizací v otázkách rozvoje podnikatelského prostředí, státních programů podpory podnikání, exportu a regionálního rozvoje.
- Urychlené dobudování dopravní a telekomunikační infrastruktury usnadňující mobilitu a komunikaci, zvýšená péče o modernizaci infrastruktury stávající.

Informační systém pro podnikatele vybuďovala Hospodářská komora svépomoci (PES), stát se na něm zatím nepodílí, natož aby ho garantoval, všechno ostatní můžeme opět politikům příští rok před parlamentními volbami zopakovat.

Naše inventura dopadla žalostně

Po osmnácti letech je naplněna (alespoň částečně) sotva čtvrtina opatření. Navíc atmosféra se nijak neposunula ve prospěch podpory rozvoje středního stavu. Přitom všechny úspěšné evropské země v čele s Německem stojí na úspěšném domácím středním stavu.

„Navíc se naše země dostala do války, do války s koronavirem. A v této válce je většina světa. Dopad této války na naše hospodářství bude obrovský. Budeme se z ní vzpamatovávat mnoho let.“

Zdálo by se, že situace je bezvýchodná. Navíc se naše země dostala do války, do války s koronavirem. A v této válce je většina světa. Dopad této války na naše hospodářství bude obrovský. Budeme se z ní vzpamatovávat mnoho let. Doufáme, že se uplatní staré známé „všechno zlé je k něčemu dobré“ a obrození po krizi přinese novou efektivnější politiku s novým pohledem na domácí podnikatele a jejich význam pro prosperitu země.

Držte se a přežijte to ve zdraví.

RNDr. Zdeněk Somr
čestný prezident Hospodářské komory ČR

Factum est factum

CO SE STALO, TO SE STALO

V posledních letech se také my, muzejníci, obracíme k problematice podnikání v regionu, zejména k jeho historii. Je to však obtížnější než v jiných regionech, což je způsobeno převážně přerušením dějinné kontinuity po druhé světové válce a také vlivem pozdější těžby uhlí. Archivních dokladů je poskrovnu a samotná sídla podniků mnohdy zanikla beze stopy – klasickým příkladem je velká mostecká ocelárna. Totéž platí i pro střední a menší dílny a provozovny, kterých bývalo na tisíce. Naše pátrání je tedy nelehké, ale čas od času se dočkáme překvapení. Tak jako v uplynulých dvou letech, kdy se podařilo navázat kontakt s občany rakouského městečka Bürmoos. Nachází se nedaleko od Salzburgu a jeho historie je spojena s těžbou rašeliny, chlářstvím a výrobou skla.

Obyvatelé jsou patrioti a v místním muzeu si připomínají zvláště nejvýznamnější etapu historického vývoje, která patří poslednímu desetiletí 19. století a prvnímu čtvrti století následujícího. Takto obecně podaný popis je ovšem nicneříkající, až do okamžiku, než doplníme, že za prosperitou Bürmoosu nestál nikdo jiný, než mostecký rodák Ignaz Glaser (1853–1916), z dynastie, která mimo jiné proslula podnikáním ve sklářství.

Za pomoci svého tchána zakoupil v roce 1882 skomírající sklárnu v Bürmoosu a během několika let se mu podařilo ji pozvednout, a dokonce založit i sklárnu druhou. Zároveň zahájil masivní těžbu rašeliny, která byla využívána jako palivo. Do provozů v Bürmoosu odešla s Glaserem i řada mosteckých rodin, které tam už zůstaly. Také dnešní starosta má mostecké předky a je na ně patřičně hrdý.

Ignaz Glaser díky podnikatelským úspěchům začal expandovat zpátky do Mostu – v roce 1912 koupil budovu zdejšího cukrovaru a přestavěl ji na sklárnu, která už od roku 1914 vyráběla ploché sklo. V pozdějších letech zahájil jeho syn Hermann v Mostě výstavbu sklárny druhé, kterou slavnostně otevřel v roce 1919. Tentokrát se řada pracovníků (včetně rodin) z Bürmoosu přesunula pro změnu do Mostu, aby mohli rozjet výrobu.

V polovině 20. let však Hermann Glaser nedokázal udržet krok s konkurencí a přestal být schopen splácet úvěry, takže sklárna v Bürmoosu šla do konkurzu v roce 1926 a v Mostě pak v roce 1929. O rok později (1930) koupila celý areál mostecké sklárny německá ocelárna – tím se kruh pomyslně uzavírá.

Na dávné krachy a ekonomické krize už v Bürmoosu zapoměli – dnes městečko prosperuje díky továrně na dentální pomůcky. Nezapoměli ale na „mosteckou stopu“, kterou dodnes vyzdvihují jako vrchol svého historického vývoje. Uchovávají mnohé památky na minulost i na rodinu Glaserových. Tak nám například poskytli skeny osobního deníku Ignaze Glasera, který si on sám začal psát již za svých mladých let v Mostě. Jde o unikátní pramen, který vedle mnoha dalších památek pomůže rozkrýt historii jedné mostecké podnikatelské rodiny.

S přáním všeho dobrého

Mgr. Michal Soukup
ředitel Oblastního muzea a galerie v Mostě

Podnikání a odbory

Tohle spojení je tak trochu velmi neobvyklé, a když český podnikatel slyší slovo odbory, tak se i jako nevěřící, křičuje. Odbory měly svoji nezastupitelnou funkci v době, kdy tady zuřil třídní boj. Ale dnes žádný třídní boj nezuří, a občas mám pocit, že naše české odbory se ho snaží uměle vyvolat.

Prohlášení typu „konec levné práce“, kdy odbory hlásají, jak je nízká výše hodinové mzdy u nás oproti Německu, ale už nemluví o tom, jakou přidanou hodnotu ten německý pracovník pro zaměstnavatele vytvoří. A to se nedá vůbec srovnávat. Při boji proti rušení karenční doby slyšíme, jak nutíme chodit nemocné lidi do práce, a odvody na nemocenské pojištění byly sníženy o 0,2 %, ale zaměstnavatelé mají až 3 % nárůst výdajů. Při jednáních o zvyšování minimální mzdy máme prý nestydaté zisky a dozvím se, že spravedlivá minimální mzda je ta, která dosahuje alespoň průměrné mzdy, ale kdo to zaplatí a zda je to možné, nikoho nezajímá. A ani následný nárůst inflace požadavky nezastaví.

A konečně když se mluví o spravedlnosti plateb na zdravotní pojištění, tak jsou OSVČ příživníci a při hledání peněz na důchodovou reformu zjistíme, že to zase mají zaplatit OSVČ s 50 % zvýšením pojistného a zvýšením daní firmám. Poslední výkřik je povinná 5týdenní dovolená, nebo 4denní pracovní týden. Na těch návrzích je vidět, jak prezentování polopravd je styl dnešních odborů. Tak nějak se ale zapomíná, že tu práci vytváří právě podnikatelé, ať už OSVČ nebo

firmy a nemají to vůbec jednoduché. Na jejich bedra jsou nakládány další administrativní a byrokratické požadavky, zvyšují se náklady na pracovní sílu a získávání zakázek znamená boj o vyšší cenu, aby to všechno zvládli. Odbory mají na svojí straně Ministerstvo práce a sociálních věcí, a tak pod jejich tlakem je tato instituce přímo tryskající fontánou nápadů a opatření jak to těm podnikatelům ještě víc „ulehčit“. Mám zkušenost s odbory jak na evropské úrovni, tak tady v Čechách, jako občasný stálý host tripartity. A mohu říci, že je to obrovský rozdíl. Jako národní člen evropské tripartity jednoho velkého oboru jsme řešili otázky, které posouvají celý obor. Divíte se? To je právě ten rozdíl v pojetí odborů u nás a v Evropě. A to tvrdím, že Evropu řídí odbory a je hodně sociální. Ale rozdíl tam opravdu je, tam totiž stále odbory zastávají především zájmy pracovních podmínek zaměstnanců, a zdaleka nejde jen o vyšší mezd. A rozhodně neřeší hospodářskou politiku, tak jak je to u nás. Body, o kterých diskutujeme, jsou např. odpovídající výkon, pracovní podmínky jednotlivých pozic, bezpečnost práce, rozvoj nových technologických postupů v rámci menšího fyzického a psychického zatížení, vzdělávání a dopady zavádění robotizace, automatizace a elektronizace atd. A nežádka tam padne od odborářů, že to pro podnikatele je neakceptovatelné, a že by to poškodilo obor a mělo nepříznivý dopad na zaměstnance. Obě strany konstruktivně diskutují, a někdy se i pohádají

nad danou problematikou. Ale vítězem musí být vždy obě strany, tedy musí dojít ke konsensu. Většinou najdeme společné řešení, a dokonce to i mnohdy pomůže zaměstnavatelům, třeba v argumentaci, proč nezadávat veřejné zakázky na nejnižší cenu a stane se to podkladem pro změnu evropské legislativy. A tak na téma podnikání a odbory musím odpovědět, že komunikace a vzájemný respekt mezi zaměstnavateli a zaměstnanci je přirozená věc. Ale je nutné vědět, kde je každého místo a používat zdravý rozum. Jeden bez druhého existovat nemůžeme a pokud budou ty váhy vyvážené, tak na tom mohou vydělat obě strany.

Irena Bartoňová Pálková
viceprezidentka HK ČR

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

Úřad práce ČR

Název projektu: Podpora odborného vzdělávání zaměstnanců II (POVEZ II)

Doba realizace: 1. 12. 2015 – 30. 11. 2020

Reg. č. projektu: CZ.03.1.52/0.0/0.0/15_021/0000053

Forma financování: Projekt je spolufinancován z Evropského sociálního fondu v rámci Operačního programu Zaměstnanost a státního rozpočtu České republiky.

Jaký problém projekt řeší?

Projekt Podpora odborného vzdělávání zaměstnanců II (dále jen POVEZ II) se zabývá problematikou adaptability pracovní síly v podnicích na neustále se měnící situaci na trhu. Pro zvýšení konkurenceschopnosti a rozšíření činnosti musí zaměstnavatelé disponovat kvalifikovanou pracovní silou. Projekt POVEZ II, proto řeší jednak problém nesouladu mezi dovednostmi a kvalifikačními předpoklady nabízenými a požadovanými, tedy nedostatečnou flexibilitu pracovní síly (včetně flexibility profesní), a dále problém neochoty zaměstnavatelů investovat do vzdělávání vlastních zaměstnanců.

Z monitoringu ÚP ČR přitom vyplývá, že zaměstnavatelé často nejsou spokojeni s kvalifikací nových zaměstnanců a nezřídka je přeškolují. S oživením ekonomiky a vyšší poptávkou po pracovní síle lze tedy při strnulém systému počátečního vzdělávání očekávat prohloubení tohoto problému, který pomáhá řešit právě předkládaný projekt.

Pro koho je projekt určen?

Cílovou skupinou projektu jsou zaměstnavatelé ve smyslu § 7 Zákoníku práce, a to prostřednictvím svých zaměstnanců či potenciálně nových zaměstnanců. Cílovou skupinou jsou rovněž fyzické osoby – OSVČ a nestátní neziskové organizace.

Jaké jsou formy podpory?

Zaměstnavatelům bude umožněno získat příspěvek na vzdělávání svých zaměstnanců a refundaci jejich mezd po dobu školení.

Kam se obrátit pro informace?

Pro více informací se obraťte na Vaši nejbližší pobočku Úřadu práce ČR. Své dotazy k metodice projektu můžete posílat na povez@uradprace.cz

Příjem žádostí

Příjem žádostí probíhá prostřednictvím elektronického formuláře na webových stránkách <http://povez.uradprace.cz>.

FENOMÉN DOTACE – tak trochu jinak...

Ing. František Jochman, LL.M.

*„Krádeže z evropských fondů jdou ročně do miliard eur“,
„Konečný účet za největší český dotační podvod: 1,9 miliardy“,
„Obří dotační podvody – Soud otevřel rozsáhlou kauzu“,
„Policie odhalila dotační podvod za 300 milionů!“*

To je několik titulků zpráv na internetu o dotacích, když si k nim něco „vygooglíte“. Není to čtení radostivé. Ale je situace opravdu tak špatná, jak to na první pohled vypadá a mají dotace svou špatnou pověst oprávněně? Kolik se tedy dotací ukradlo? A je vůbec možné dotaci ukradnout? Podívejme se na tuto situaci ze strany faktických údajů.

„Dotačním podvodem a „krádeží“ dotace se označuje velké množství případů pochybení ze strany příjemců dotace. Často se jedná o různé typy prohřešků, které se hází do jednoho pytle.“

Dotačním podvodem a „krádeží“ dotace se označuje velké množství případů pochybení ze strany příjemců dotace. Často se jedná o různé typy prohřešků, které se hází do jednoho pytle.

Příklad první – Firma podala žádost o dotaci na nákup informačního systému. Dle pravidel udělala výběrové řízení na dodavatele. S dodavatelem smlouvu uzavřela a systém zaváděla. Následně získala zprávu, že dotaci získala a bude jí proplacená část nákladů na informační systém. Pravidla dotace říkaly, že náklady jsou uznatelné až po dni oznámení o rozhodnutí o dotaci, fakturu ovšem firma dostala s termínem dodání tři dny před tímto datem. Fakturu tedy následně dle doporučení pracovníka ministerstva opravili na datum po dni získání informace o získání dotace. Toto se následně považovalo za dotační podvod jako falšování listin a probíhal soudní proces. Firma na dotaci měla nárok, všechny podmínky splnila, nikdo nic neukradl, jenom byl špatný datum na faktuře. Ve statistikách dotačních podvodů je, ale je to krádež dotace?

Příklad druhý – Firma podala žádost o dotaci na projekt se základními školami, že je budou vybavovat výpočetní technikou. V tomto případě poskytovalo ministerstvo zálohu na projekt a tato činila několik milionů korun. Majitelé firmu přepsali na nového majitele, který je těžko dosažitelný (bílého koně) a ten šel tuto zálohu do banky vybrat s igelitkou. Co se s těmi penězi v hotovosti stalo, nám je jasné, ale soud stále případ rozplétá a hledá důkazy. Toto je jasná krádež.

Rozdíl obou případů je markantní, ale spadají do stejné statistiky a na tyto statistiky se pojďme podívat.

Za aktuální dotační období EU, které je 2014–2020 bylo v ČR podpořeno přes **48 tisíc projektů** za **652 miliard Kč**. Z těchto obrovských čísel je patrné, že dotace všeho druhu se staly nedílnou součástí našeho života. Pomiňme základní fakt, že každý podnikatel nejdříve peníze státu odevdá, aby následně někteří spolu se svojí samosprávou s pokorou žádali o podporu nějaké své myšlenky.

To platí i pro nadnárodní rozměr a je prakticky nedopodstatitelná celková efektivita vzorce „dal – dostal – a bez následné újmy postavil“. Je zjevné, že se touto cestou z podnikatelských peněz stanou peníze veřejné se všemi důsledky z toho plynoucími. Zcela logicky se celý tento proces stal předmětem obživy celé armády úředníků, kteří systém ve vlastním zájmu obdařili velmi složitou administrativou a kontrolními mechanismy, což dotační sumě také dost pouští žilou. K tomu je pro komplexnost vyhodnocení třeba také přičíst štedré dotace pro zahraniční kapitál a střízlivýma očima se podívat na zatím kladné saldo toho, co do EU odešlo a co přišlo zpět.

Nutná administrace a kontrola projektů je samozřejmě nutná. Mluvíme-li slovníkem práva, pak jsme v případě kontrol u domnělých i skutečných **dotačních podvodů**. V těchto případech pocho-pitelně nastupuje stát a jeho instituce, mnohdy i opoziční politika si smočí. Zde rádi a ochotně hrají následně svoji roli i média, která s velkou pompou prezentují jednotlivé případy pochybení tak, že z hlediska odvysílaných časů a popsanych novinových stránek to vypadá, jako bychom byli národem jen podvodníků a šejdiřů.

Pro porovnání, jak je to u nás s „čistými“ dotacemi a s těmi s dotačními podvody jsme požádali místní Policii, Finanční úřad a Ústecký kraj. Dále přikládáme jejich odpovědi, ale předtím co říká zákon:

§ 212 tr. Zák.

Dotační podvod

(7) *Kdo v žádosti o poskytnutí dotace, subvence nebo návratné finanční výpomoci nebo příspěvku uvede nepravdivé nebo hrubě zkreslené údaje nebo podstatné údaje zamlčí, bude*

- potrestán odnětím svobody až na dvě léta nebo zákazem činnosti.
- (2) Stejně bude potrestán, kdo použije, v nikoli malém rozsahu, prostředky získané účelovou dotací, subvencí nebo návratnou finanční výpomocí nebo příspěvkem na jiný než určený účel.
- (3) Odnětím svobody na šest měsíců až tři léta bude pachatel potrestán, spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 nebo 2 a byl-li za takový čin v posledních třech letech odsouzen nebo potrestán.
- (4) Odnětím svobody na jeden rok až pět let nebo peněžitým trestem bude pachatel potrestán, způsobí-li činem uvedeným v odstavci 1 nebo 2 větší škodu.
- (5) Odnětím svobody na dvě léta až osm let bude pachatel potrestán,
- a) spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 nebo 2 jako člen organizované skupiny,
- b) spáchá-li takový čin jako osoba, která má zvlášť uloženou povinnost hájit zájmy poškozeného, nebo

- c) způsobí-li takovým činem značnou škodu.
- (6) Odnětím svobody na pět až deset let bude pachatel potrestán,
- a) způsobí-li činem uvedeným v odstavci 1 nebo 2 škodu velkého rozsahu, nebo
- b) spáchá-li takový čin v úmyslu umožnit nebo usnadnit spáchání teroristického trestného činu, trestného činu financování terorismu (§ 312d) nebo vyhrožování teroristickým trestným činem (§ 312f).
- (7) Příprava je trestná.

A co říkají čísla?

Období 2018–2019

	za celou ČR	za Ústecký kraj	za okres Most
Počet dotací celkem	12 264	1 197	91
Počet dotací pro podnikatele	2 888	373	44
Objem dotací celkem v mil. Kč	132 217	22 006	423
Objem dotací pro podnikatele v mil. Kč	13 510	1 124	186

Kolik z toho bylo shledáno jako podvod dle Policie, Finančního úřadu a Ústeckého kraje?

A) Dle Policie ČR – dotační podvody (§ 212 tr. zákoníku):

	2018	2019
ČR	122	123
ÚK	31	9
Most	1	2

B) Dle kontrol Finančního úřadu:

Údaje za FÚ pro Ústecký kraj za období 2018–2019	Počet ukončených kontrol celkem	Z toho		počet trestních oznámení	% trestních oznámení z celkového počtu kontrol	% trestních oznámení z počtu kontrol s nálezem
		počet kontrol bez nálezu	počet kontrol s nálezem			
Celkem	367	160	207	6	1,63	2,9
z toho						
podnikatelé	162	-	-	4	2,47	-
ostatní příjemci dotací	205	-	-	2	0,97	-

C) Dle Krajského úřadu Ústeckého kraje

	2018	2019
Počet kontrol dotací z EU	42	355
Počet kontrol dotací z ÚK	87	402
Počet trestních oznámení	0	0

Přehled nám ukázal, že naštěstí nejsme národem loupežníků dotací. Podvody či pochybení jsou ve výši jednoho či několika mála procent z celkového počtu dotačních projektů. Míra chybivosti se nijak neliší od jiných veřejných výdajů. Předražené silnice, zbytečné nákupy, chyby ve výběrových řízeních a administrativní opomenutí se vyskytují v projektech dotačních i nedotačních. Mediálně viditelným rozdílem je, že při chybách

v projektech měst, krajů a ministerstev z vlastních rozpočtů se nic nevrací, pouze se rozdávají pokuty. Není to tedy tak zajímavý titulek jako vrácení dotace, byť jsou pochybení stejná. Dotace tedy nejsou zlo, tím je nízká kvalita osob, které se v celém procesu projektů pohybují, bez ohledu na to, z jakých zdrojů jsou tyto akce financované, zda z evropských dotací nebo veřejných rozpočtů. **Ale lepší by to být mohlo, to bez debaty.**

Ing. František Jochman, LL.M.
první místopředseda KHK ÚK a člen
představenstva HK ČR

K dějinám průmyslu a podnikání na Mostecku

Díky Hospodářské komoře v Mostě se v poslední době podílíme na novém zpracování dějin průmyslu Ústeckého kraje. Oblastní muzeum a galerie v Mostě (dále jen OMGM) se pro tento účel zabývá minulostí podnikání a živností v regionu širšího Mostecka, které od poloviny 19. století patří k vůbec nejprůmyslovějším částem celého kraje. K souhrnnému pohledu zatím máme daleko, přesto lze uvést některé zajímavé příklady jako ukázky možností dalšího bádání.

K typickým problémům naší oblasti se řadí zejména nedostatek archivních dokladů k existenci podniků středního a malého rozsahu. Často zanikaly živelně, ať už za krize ve 30. letech, po odsunu původních obyvatel Sudet (1945–1947), v důsledku znárodnění (po roce 1948) anebo při likvidaci měst a obcí, kde sídlily jednotlivé provozovny (50.-80. léta 20. století). Zvláště v průběhu demolic spolu s budovami v nenávratnu zmizely i písemnosti, staré stroje i neprodané výrobky, často po léta uskladněné na půdách či ve sklepích.

Jedním z oborů, který zejména v Mostě zažíval boom už od šedesátých let 19. století, byly fotografické služby. Ve velkém s nimi tehdy začal ateliér A. Loeppen, který jako první portrétoval například členy městského zastupitelstva. Postupem času se ve městě etablovaly i ateliéry další – z těch velkých například L. či C. Pietzner nebo Alfred Hoffman. Zároveň tu působila početná skupina „amatérů“, kteří v těchto podnicích nakupovali fotomateriál. Z nich je nám zatím nejbližší Otto Kittel, který za první republiky působil v muzejním spolku.

Obrázek 1: Prvorepublikový snímek, zachycující stánek ateliéru C. Pietzner v Mostě, v pozadí budova (tzv. Gutenbergův dům) sloužící tehdy mosteckým novinám Brüxer Zeitung, sbírka OMGM

Jednotlivé fotoslužby postupně vznikaly a zanikaly a s nimi bohužel i firemní pozůstalosti. Jedním z nejsmutnějších příkladů je likvidace jedné z provozoven ve Starém Mostě v letech 1978–1979. Tehdy, podle vyprávění očitého svědka, byly bedny se stovkami či tisícičkami starých skleněných negativů vyhazovány z oken budovy nedaleko muzea. Fotoateliér tam totiž působil i po II. světové válce – byl znárodněn a pokračoval v činnosti. Sklad skleněných desek, který vznikl desítky let, byl ponechán svému osudu jako nevyužívaná místnost a tak dokázal přežít až do 70. let 20. století, kdy byl definitivně zničen. Škoda, kterou nelze vyčíslit. Obzvláště, když si uvědomíme, že nejstarší z negativů pocházely už z 19. století.

Obrázek 2: Jedna z dochovaných fotografií ateliéru A. Loeppen junior – I. náměstí v Mostě (1867), sbírka OMGM

Obrázek 3: I. náměstí v Mostě – domy s firemními cedulemi (první čtvrtina 20. století?) – snímek O. Kittela, sbírka OMGM

Prudký rozvoj Mostu, který sledujeme od 70. let 19. století, a jehož nejtypičtější příznakem je příjezd prvního vlaku v roce 1870, vedl k rozmachu všemožného podnikání. Prakticky každý dům ve městě byl sídlem jedné či více firem, ať už se jednalo o výrobu, obchod nebo služby. Nebýt reklamních příloh mosteckých novin či městských adresářů, které vycházely tiskem, asi bychom o existenci většiny z nich neměli žádné informace. Přitom řada firem dosáhla v jisté době proslulosti – málokdo například ví, že v Mostě se vyráběly špičkové nože a břitvy, hodinky nebo hudební nástroje a pomůcky pro hudebníky.

Největší pozornost přirozeně poutají velké podniky. Mezi nimi nacházíme mnohé, které zmizely beze stopy. Archivní doklady jsou v jejich případě bohatší, zatímco trojrozměrné předměty (stroje, vzorníky, firemní tabule, výrobky apod.) z doby jejich slávy se téměř nedochovaly. Přitom některé

Obrázek 4a, 4b:
Reklamní pohlednice
mostecké firmy
na výrobu hodin
a hodinek – Hanns
Konrad, po roce 1908,
sbírka OMGM

z podniků měly historii doslova staletou. Příkladem je slavný mostecký pivovar. Už v roce 1273 udělil Přemysl Otakar II. mosteckým měšťanům právo vařit pivo. Měšťanský pivovar se nicméně odvolával svojí historií až k roku 1470, přičemž velká budova, v níž se soustředila veškerá výroba, byla postavena roku 1899. V roce 1902 pivovar již patřil k největším v Čechách a zaměstnával na 95 osob. Celkově vyráběl k 100 000 hl piva ročně. Pražské c. k. místodržitelství mu dokonce povolilo užívat ve svém znaku říšskou orlici a tím pádem i státní znak. Převážně vyráběl výčepní pivo, ale 10. prosince 1905 uvedl na trh světlý ležák Goldquell (Zlatopramen (!)) vyráběný ze speciálních druhů sladu. Krom toho produkoval tmavé pivo bavorského typu (Gorenzbrau). Po znárodnění v roce 1945 byl pivovar součástí několika podniků (chronologicky: Mostecký pivovar, n.p. Krušnohorské pivovary, n.p. Most Krušnohorské pivovary, n.p. Louny, Severočeské pivovary, n.p. Louny, Severočeské pivovary, k.p. Louny). V roce 1972 byly při asanaci starého Mostu odstřeleny historizující budovy pivovarského komplexu a výroba byla v roce 1976 přenesena do nového areálu plně automatizovaného pivovaru v Mostě-Sedleci. Společnost Pivovar Most, a.s. vyčleněná ze Severočeské pivovary, k.p. Louny byla založena dne 1. května 1992. Od 12. února 1996 fungoval v rámci nošovicke skupiny jako Pivovar Radegast Sedlec, a.s. Po vyhlášení konkursu byl opět vrácen původní název a do zániku 20. října 1998 byl znám pod jménem Pivovar Most, a.s. Známa mostecká značka Goldquell byla v roce 1967 jako Zlatopramen v rámci koncernu Severočeské pivovary, n.p. přenesena do Ústí n. Labem. Zde je pivo značky Zlatopramen stále vyráběno v pivovaru Krásné Březno nyní patřícímu koncernu Heineken. Rozloučíme se připomínkou mostecké porcelánky, která v Mostě působila od 80. let 19. století, ale velkou slávu si získala její dodnes ceněná produkce z počátku 20. století. Firma se zaměřovala na dekorační i užitkový porcelán

Obrázek 6: Pivovar ve Starém Mostě, snímek O. Kittela – první čtvrtina 20. století, sbírka OMGM

Obrázek 5: Plechovka od krému na boty – výrobek mostecké firmy Albert Bittner, sbírka OMGM, foto Pavel Krásenský

v tehdy oblíbených historizujících tvarech. V roce 1939 byla firma arizována (rodina Spitzových patřila k mostecké židovské komunitě) a v roce 1945 zestátněna a patřila následně pod národní podnik Karlovarský porcelán. Výroba byla ukončena dne 30. června 2005.

Mostecká továrna na porcelán a kameninové výrobky byla založena ve čtvrti Pražské předměstí v roce 1896 a působila pod obchodním názvem „**Carl Spitz, Porzellan- und Steinzeugfabrik Brůx**“. Její zakladatel a majitel Carl Spitz továrnu úspěšně vedl do roku 1938. Vyrábělo se tu hlavně užitkové zboží a dárkové předměty určené jak pro domácí trh, tak i pro export. Typickými výrobky byly barevně malované popelníky, svícní, džbány, vázy, dětské pokladničky ve tvaru zvířat i lidských figur, tvarované dózy na tabák i samotné dekorační figury. Tovární značky byly prováděny v různých barvách pod glazurou, na neglazovaných dnech předmětů většinou červeně. Značka zahrnovala iniciály zakladatele CS kolem meče s korunou, později (1909–1945) byla používána i oválná značka Royal Bruxonia Austria. Carl

Spitz byl významným členem zdejší Židovské náboženské obce, a tak v roce 1939 firmu převzal Dr. Adolf Fischer a firma změnila název na „Porzellan-u. Steingutfabrik Dr. Adolf Fischer & Co, Most“.

Roku 1945 byla továrna znárodněna a po vytvoření oborového ředitelství Karlovarský porcelán, n. p., začleněna jako závod Duchcov, odloučený závod Most. Továrna se pak zabývala především výrobou bohatě zdobených a zlacených čajových konvic určených výhradně na vývoz do SSSR. Od roku 1953 závod spadl pod Royal Dux a výrobky byly značeny značkou Royal Dux Bohemia a písmenem M (Most). Ve sbírce OMGM se dochovaly alespoň formy z porcelánky, které byly zachráněny při jejím rušení, vlastní výrobky jsou však rozptýleny po světě.

Mgr. Michal Soukup
Mgr. Jiří Šlajnsa
Oblastní muzeum a galerie v Mostě

Vývoj podnikání OSVČ a MSP v ČR a postavení Hospodářské komory ČR a profesních společenstev pohledem Františka Holce

Jak se vyvíjel kapitalismus, aneb návrat k „otrokářské“ a „elitářské“ společnosti?

Po sametové revoluci se mnoho lidí pustilo s velkou euforií do podnikání. Někteří řemeslníci a technici se začali sdružovat a ustavovat cechy coby organizace, jejichž existenci si starší pamatovali ještě ze školy, aby hájili jejich zájmy a pomohli jim při problémech s podnikáním souvisejících. Jejich mluvčí začali obcházet jednotlivé úřady, které odmítaly udělovat povolení nezbytné pro podnikání, zejména u profesí v oblasti vyhrazených technických zařízení (Český úřad bezpečnosti práce, hygienické stanice, Státní zdravotní ústav, živnostenské úřady i jednotlivé ministerstva).

Po tvrdých jednáních se podařilo nastavit takové podmínky, které vyhovovaly jak těm, kteří měli vliv na udělování živnostenských a jiných oprávnění, ale i začínajícím podnikatelům. Současně ale bylo důležité, aby tyto podmínky nadále splňovaly požadavky kontrolních úřadů. Pro cechy a ostatní sdružení podnikatelů to znamenalo nutnost zabezpečit potřebná školení a zkoušky pro své členy (již tehdy se uvažovaly např. mistrovské zkoušky). Dále bylo zapotřebí zajistit informace o nových zákonech, vyhláškách a jiných předpisech včetně technických norem, které ovlivňovaly podnikání.

Dalším, a to zásadním úkolem pro sdružení podnikatelů, bylo ustavení Hospodářské a agrární komory. Ministerstvo hospodářství připravilo v úzké spolupráci s podnikateli návrh zákona o komorách, podnikatelé se účastnili jednání, a to i v Hospodářském výboru Parlamentu. Po mnoha jednáních byl přijat zákon ve znění, se kterým souhlasili i podnikatelé, a to s povinným členstvím. Byl ustaven přípravný výbor, který měl za úkol založit okresní komory a zástupce profesních společenstev, připravit ustavující sněm komory. Nedlouho po účinnosti zákona se však zejména velcí přední podnikatelé, ale i stát, zalekli možného vlivu a potenciální síly Hospodářské komory ČR (HK ČR) a došlo ke zrušení povinného členství (na rozdíl od jiných profesních komor). I přes uvedené ale byly ustaveny okresní komory a živnostenská společenstva (ŽS).

Ve stejné době došlo k neřízené privatizaci, přístup a výroky našich předních politiků v tehdejší vládě si dodnes podnikatelé pamatují, netřeba je rekrimovat. Zde spatřuji počátky neřízeného kapitalismu, což jsme si pochopitelně v té době neuvědomovali. HK ČR v tomto prostředí pokračovala ve svém zásadním působení, a to zejména v koncepci tvorby a srozumitelnosti (překladů) norem, podílu na tvorbě

a připomínkových zákonů jako byl zákon o provozování technických zařízení, problematiky nelegálního zaměstnávání, nedostatku pracovních sil a nových učňů v řemeslech, potřeby zapojení OSVČ a MSP do sociálního dialogu, obsahu jednotlivých kvalifikací, ověřování a uznávání výsledků dalšího vzdělávání či dostupnost Strukturálních fondů pro OSVČ a MSP.

HK ČR zajišťovala mimo jiné činnost oborových koordinačních míst (OKM) a jejich prostřednictvím pro své členy HK ČR, ale i pro ostatní podnikatele hlavně ve stavebnictví, v oblasti technických řemesel a technických zařízení informace týkající se podmínek pro podnikání, právních předpisů a technických norem v oboru technických zařízení v ČR i EU. V uvedených činnostech pokračuje HK ČR i dnes.

HK ČR se podílela též na činnosti Energetické sekce, kulatých stolů a konferencí, včetně Mezinárodní konference TZ Praha 2010. HK ČR připravovala materiály pro jednání a působení na politiky, parlament, vládu, resorty a ostatní organizace s cílem dosažení zlepšení podnikatelských podmínek v ČR, zejména podmínek na trhu TZ a dodržování etických pravidel při zadávání veřejných zakázek a jejich realizaci. Mimořádnou pozornost HK ČR věnovala řešení sociálního dialogu v BOZP v rámci projektu Ve výstavbě II. Do sociálního dialogu nebyly a v zásadě ani dnes nejsou zapojeny OSVČ, což představuje závažný celoevropský problém.

V evropském prostředí se HK ČR podílela na činnosti (prostřednictvím svých organizací ŽS a Cechů) jako člen několika evropských organizací UEAPME, NORMAPME, CEETB, E.B.C. se zaměřením zejména v oblastech pro OSVČ, malé a střední podnikatele. Jediným velkým problémem bylo placení členských příspěvků do evropských organizací v oblasti podnikatelů. ŽS a cechy

František Holec

– společenstva neúspěšně hledala možnosti získání finančních prostředků z grantových projektů, ale nedostatek finančních prostředků znamenal postupné ukončení jejich účasti ve většině evropských uskupeních.

Nepozorovaně jsme se však dostávali do období (jak HK ČR, tak ŽS), kdy jsme postupně ztráceli své vydobyté pozice, političtí představitelé přestali s podnikateli komunikovat, zájem o OSVČ a MSP a jejich podporu upadal. Začala se zvyšovat nadměrná a nedůvodná byrokratická zátěž podnikatelů ze strany státu, začala se projevovat nerovnováha a utiskování podnikatelů.

Politické prostředí a absence povinného členství v HK ČR se stalo živnou půdou i pro nečestné způsoby podnikání. I přesto se HK ČR stále snažila co možná nejvíce pokračovat v aktivitách započatých v minulých letech a ve své činnosti pro podnikatele a hájení jejich zájmů, zasahovat a připomínkovat tvorbu zákonů, norem, administrativních vyhlášek v rezortech a ve výborech Parlamentu jako byl návrh zákona o provozu vyhrazených technických zařízení, který byl opakovaně na základě velkých výhrad ze strany HK ČR vždy stažen z projednávání, či nová koncepce

tvorba a překladů technických norem – srozumitelnosti norem, nový zákon o provozování technických zařízení, novela energetického zákona, problematika nedeklarované práce a nelegálního zaměstnávání, nedostatek pracovních sil v řemeslech a nedostatek nových učňů.

HK ČR měla a má svého zástupce v Radě pro kvalitu, která byla a je zaměřena na prosazování zájmů podnikatelů v oblasti zvyšování úrovně kvality, jak výrobků a služeb pro podnikatele (kvalita služeb ve státní správě), tak pro občany. Spolupráce se zástupci spotřebitelů byla a je cestou, jak získat odborné a profesní postavení pro ŽS. Stále více se do zájmu podnikatelů, ale i široké veřejnosti, dostalo i hnutí za „Společenskou odpovědnost organizací“. Nezastupitelnou roli měla jednotlivá živnostenská společenstva, která zajišťovala činnost Informačních míst ve svém oboru a pro své členy, ale i pro ostatní podnikatele zajišťovala informace týkající se podmínek pro podnikání, právních předpisů a technických norem v oboru technických zařízení v ČR i EU. Jednotlivá živnostenská společenstva připravovala odborné semináře, kulaté stoly a konference, zejména mezinárodní. Připravovala materiály pro působení na politiky, parlament, vládu, resorty a ostatní organizace s cílem dosažení zlepšení podnikatelských podmínek v ČR. Zejména pak na subjekty působící na trhu ve směru zvyšování kvality poskytovaných služeb a větší průhlednosti a dodržování etických pravidel při zadávání zakázek a jejich realizaci.

Zcela zásadní byla **technická legislativa**. V Akčním plánu HK ČR byl již před lety jedním z úkolů snížení administrativního zatížení podnikatele a přístup k informacím. V roce 2009 HK ČR pracovala na vylepšení projektu „Zpřístupnění norem“ (též „Projekt-normy“), k jehož splnění bylo zapotřebí získat finanční podporu pro vypracování rešerší – Příruček správné praxe, dále zlepšení srozumitelnosti norem a zabezpečení účasti MSP na tvorbě norem, především v době vzniku norem v Evropě. Tak byl nastartován proces, jak hájit zájmy podnikatelů při tvorbě norem. Tento úkol se podařilo částečně splnit, a to tím, že návrhy technických norem jsou překládány do češtiny už v době návrhu – jedná se o normy, které odsouhlasí Rada ÚNMZ. K tomu nutno dodat, že oceňuji práci všech našich zástupců v technicko-normalizačních komisích (TNK), kdy se podařilo dosáhnout i toho, aby byli zástupci ve všech rozhodujících TNK a TK v Evropě. Připomínky HK ČR k návrhům technických zákonů a vyhlášek byly a jsou prosazovány v rezortech a ve výborech Parlamentu. Na základě usnesení vlády o snížení administrativního zatížení podnikatele a přístupu k informacím, se HK ČR této problematice věnovala i nadále a pracovala na projektu zpřístupnění norem na internetu, a tím i na jejich zlevnění. Povedlo se a normy byly zpřístupněny na internetu, což považuji za velkou

podporu podnikání zejména pro drobné, malé a střední podnikatele. Cíl, kterým bylo, aby technická legislativa a normy byly stejně dostupné pro všechny podnikatele jako právní předpisy a dále, aby se zástupci profesních sdružení podnikatelů mohli aktivně účastnit těch jednání, kde se skutečně o technické legislativě a normách rozhoduje, byl v zásadě splněn.

Po dosažení zdárného výsledku „Projekt – normy“ a zkvalitnění informací pro podnikatele bylo nutné se ještě více zapojit do činnosti evropských organizací UEAPME, CEETB, E.B.C. se zaměřením zejména na podporu OSVČ a MSP poskytovaním cílených veřejných služeb, na snižování administrativní zátěže cestou zohledňování specifík OSVČ a MSP při tvorbě právních předpisů, na zpřístupnění a usnadnění přístupu k technickým normám cestou poskytování cílených veřejných služeb, na profesní a celoživotní vzdělávání OSVČ a MSP a jejich zaměstnanců, na zlepšování zodpovědného chování podnikatelů, na zapojení podnikatelů do využívání OZE a efektivnější využívání (úspory) energie, na zohledňování zájmů a specifík OSVČ a MSP v sociálním dialogu. HK ČR či ŽS se zúčastnili několika konferencí pořádaných Evropskou komisí a na základě získaných informací k uvedeným tématům iniciovali několik kulatých stolů a seminářů. Informace z organizace UEAPME, stejně jako informace z NORMAPME, byly a jsou pro HK ČR i ŽS Velice důležité, ale HK ČR, ani ŽS je nestačí všechny plně využít a na jednání výborů posílají své členy velmi sporadicky – většinou pouze, když nastane velký problém. Důvodem jsou chybějící finanční prostředky na profesionální a na cestovní výlohy. Některá ŽS mají své zástupce v Technické komisi (TK) EU.

V oblasti podpory a zviditelnění **řemesel** se podařilo mimo jiné zajištění účasti našich mladých řemeslníků na Evropské soutěži řemesel **Euro Skills**. Bohužel, ale pouze jedenkrát. Nepodařilo se prosadit projekt na zajištění soutěže ani na národní ani evropské úrovni. Problém nedostatku učňů, zejména v technických a stavebních oborech, i přes snahu HK ČR a dotčených živnostenských společenstev a některých krajských komor se nedařilo a zcela nedaří řešit ani nyní. HKP se podařilo do tohoto problému více zapojit i odbor vzdělávání na Magistrátu hl. m. Prahy. Jak HK ČR, tak ŽS (i autor článku osobně), se v co největší možné míře snažila propagovat služby pro podnikatele poskytované HK ČR na výstavách, veletrzích a mezinárodních konferencích a seminářích. Bylo prosazováno pokračování zlepšování informačních služeb pro podnikatele zejména prostřednictvím projektu InMP a při všech jednáních na ministerstvech včetně poskytování informací o jeho významu a nutnosti pokračování v dalším období. Stále se nedaří plně propojení portálů v oboru technických zařízení (návštěvnost stránek je podle posledních

informací známých autorovi článku cca 1 300 000 návštěvníků) do projektu InMP a jejich propojení s portálem HK ČR.

Nedaří se však ve větší míře poskytovat služby pro OSVČ a MSP prostřednictvím „integrováných projekčních týmů“ a „integrováných montážních nebo výrobních týmů“. V oboru stavebnictví je to nutnost, neboť zákazník si přeje komplexní dodávku či službu. Problémem je stále nedostatek učňů zejména v technických a stavebních oborech i přes snahu dotčených živnostenských společenstev.

Naplňování dalšího z úkolů Akčního plánu HK ČR je zapojení do řešení problémů „**OSVČ** (pravé a falešné), tzv. „**nedeklarované práce**“ a „**řešení nedostatku zaměstnanců agenturami práce**“, které byly a jsou i v současnosti vnímány v celé EU stále jako velmi aktuální. Pod pojem „**undeclared labour**“ tedy „nedeklarovaná práce“ je zahrnována veškerá práce, která není vykonávána **v plném souladu se všemi právními předpisy** týkajícími se zaměstnávání osob a odvodů daňových, na sociální a zdravotní pojištění atd. HK ČR věnovala tomuto problému zvýšenou pozornost, neboť jím docházelo a dochází k deformování trhu a narušení konkurenceschopnosti mezi firmami. Je to jako zhoubný nádor. Firma, která využívá uvedené praktiky, získává konkurenční výhodu a firma, která ji nevyužívá, naopak ztrácí konkurenceschopnost. To vede k rychlému šíření „nedeklarované práce“. Na tento problém zástupci HK ČR upozorňovali na několika mezinárodních konferencích a kulatých stolech. Pro tuto problematiku má HK ČR ostatně zástupce v pracovních komisích EU a na toto téma bylo uspořádáno několik Mezinárodních konferencí s podtitulem „Tikající sociální bomba v EU“ i kulatých stolů. Deklarace z těchto konferencí byly též na pořadu jednání tripartitní sociální komise.

„Podle mého názoru právě zde začíná postupná změna kapitalismu v ČR v novodobou „otrokářskou“ a „elitářskou“ společnost.“

Podle mého názoru **právě zde začíná postupná změna kapitalismu v ČR v novodobou „otrokářskou“ a „elitářskou“ společnost**. Zejména nadnárodní společnosti využívají k plnění veřejných zakázek OSVČ a MSP coby subdodavatele, typické jsou nevýhodné podmínky, krátké termíny a likvidační „zádržné“, velké pokuty za nedodržení termínu nebo kvality. OSVČ a MSP se k zakázkám přímo nedostanou, protože ve veřejné či jiné soutěži neuspějí,

nemají prostředky na kaucy, velké společnosti se podbízejí nízkou cenou, protože většina zakázek není postavena na kvalitě, ale vyšší ceny, a po získání zakázky „najímají“ za nevýhodných a nerovných podmínek právě za nízkou cenu OSVČ a MSP a ty jsou na tento model donuceni přistoupit, neboť jiné zakázky nezískají. Obávám se, že tak podle mého názoru **dochází k přiblížení k novodobému „otrokářskému“ a „elitářskému“ řádu.**

Na závěr uvádím zásadní **programové body z Akčního plánu HK ČR, které jsou stále aktuální a je nezbytné je i dnes naplňovat:**

1. Zapojení OSVČ do sociálního dialogu.
2. Postavení OSVČ a MSP v podnikatelském prostředí.
3. Dodržování BOZP především u OSVČ a malých podniků.
4. Projekt Zelená úsporám.
5. Pozdní platby. Vymahatelnost práva.
6. Dostupnost Strukturálních fondů pro OSVČ a MSP.

Dále pak uvádím problémy, které byly řešeny již v roce 2012 a 2013 a byly revidovány v roce 2017 a v následujících letech Radou starších při HK ČR, které jsou stále aktuální a je nezbytné se na ně zaměřit i dnes:

1. vykořisťování OSVČ a MSP zejména velkými nadnárodními společnostmi – nevýhodné smlouvy, nerovné podmínky, likvidační zádržné;
2. podbízení se velkými společnostmi při získávání veřejných zakázek pod únosnou cenu, za kterou nelze zakázku dobře zrealizovat a splnit přitom všechny své zákonné povinnosti dle zákonů (odvody, FÚ, BOZP, zisk). Problém přístupu „Kritérium nejnížší ceny“, kdy se nepřihlíží ke kvalitě;
3. zrušení „zádržného“, náhrada zárukou;
4. absence kontroly platební kázně vůči subdávatelům státem při veřejných zakázkách;
5. zavedení Bezpečnostní karty, snížení administrativní zátěže a efektivní kontrola nelegální práce;
6. nepřístupnost podpory ze strukturálních fondů ani z podpory jednotlivých rezortů pro projekty drobných, malých podnikatelů;
7. získávání úvěrů od bank drobným, malým a středním podnikatelům – velká administrativní zátěž, drahé a poskytované na krátkou dobu;
8. prodej zařízení a náhradních dílů pro vyhrazená technická zařízení ve velkoobchodech lidem bez živnostenského oprávnění;
9. ohodnocení dlouhodobosti podnikání živnostníků státem, neboť jsou dlouhodobě nezávislí na státní správě a stát živnostník nic nestojí;
10. v řemeslných odvětvích ze strany státu podpora možnosti výchovy dalších mladých pracovníků pod vedením živnostníka;

11. vytvoření Paritního Fondu z finančních prostředků pro podporu drobných, malých a středních podnikatelů, popř. podpora ze strany každého občana, který bude činný v určitém oboru a který by do tohoto fondu ročně přispíval velmi malou částkou (např. 100 Kč). Z tohoto fondu by se hradily veškeré náklady na činnost odborníků v jednotlivých oborech spojené s poradenskou činností podporu drobných a malých podnikatelů (např. tvorba normotvorných dokumentů, učňovské školství, somatické důvody – rekvalifikace);
12. náprava negativního vnímání postavení podnikatele ve společnosti způsobeného poukazováním pouze na negativní případy selhání konkrétních jedinců („rádoby podnikatelů“). Potřeba mediálního odlišování slova **podvodník** od „**podnikatel**“ a „**živnostník**“;
13. Koncept větrání. Pevná pravidla na umístování spotřebičů do objektů. Pravidla správné praxe;
14. návrat k prodejní ceně technických norem platné v roce 2014;
15. nezatažovat další administrativou OSVČ a malé a střední podnikatele;
16. usilovat o zapojení do evropských podnikatelských institucí. Být informován o nové legislativě EU a možnost připomínkovat legislativu;
17. usilovat o zapojení mladých řemeslníků do evropských řemeslných soutěží. Zjistit úroveň vzdělání a umu mladých řemeslníků v EU;
18. snížení zatížení OSVČ a MSP s EET. Administrativní, finanční atd.;
19. rovnost v přístupu a právní úpravě ve vztahu k OSVČ.

Z uvedených problémů stále k řešení je zřejmé, že se za třicet let řadu z nich nepodařilo vyřešit a že jsou, resp. měly by být stále prioritou. Věřím, že v současné době si začne vláda uvědomovat nutnost věnovat pozornost OSVČ a MSP, aby nedošlo k neřízené likvidaci těchto skupin podnikatelů – nadnárodní společnosti ani globalizace české podnikatele nezachrání.

„Všem členům HK ČR za práci pro podnikatele a hájení jejich zájmů, jimž jsem věnoval mnoho desítek let svého života, chci závěrem upřímně poděkovat.“

Všem členům HK ČR za práci pro podnikatele a hájení jejich zájmů, jimž jsem věnoval mnoho

desítek let svého života, chci závěrem upřímně poděkovat.

Dnes, kdy dokončuji tento článek, došlo v důsledku šíření koronaviru k přijetí zásadních nezbytných opatření ze strany státu. Tato opatření však logicky povedou v důsledku ke vzniku velkých problémů pro všechny podnikatele, zejména mohou být zcela likvidační pro OSVČ, MSP, ale i střední podnikatele, kdy je zjevné, že nebudou postačující podmínky zatím přijaté vládou, zejména pokud jde o poskytování úvěrů, určité úlevy daňové, pojistné, ale bude nezbytná **přímá finanční pomoc od státu**. Jednání o maximálním snížení důsledků nouzového stavu, který je pochopitelný a nezbytný, a o konkrétní pomoci podnikatelům bude záležet na HK ČR a organizacích zastupujících podnikatele, jak se k sou-

„Zatím je podle mého názoru zjevné, že přístup HK ČR zejména v osobě svého prezidenta a její postup v zájmu ochrany podnikatelů v této kritické situaci přesvědčuje o potřebnosti, resp. nezbytnosti její existence. Za to si dovoluji všem členům HK ČR jménem podnikatelů, jejichž zájmy jsem třicet let hájil a hájím, poděkovat.“

časné situaci (po)staví. **Zatím je podle mého názoru zjevné, že přístup HK ČR zejména v osobě svého prezidenta a její postup v zájmu ochrany podnikatelů v této kritické situaci přesvědčuje o potřebnosti, resp. nezbytnosti její existence. Za to si dovoluji všem členům HK ČR jménem podnikatelů, jejichž zájmy jsem třicet let hájil a hájím, poděkovat.**

František Holec
Starší rada Rady starších při HK ČR
(emeritní viceprezident HK ČR)

20 LET ÚSTECKÉHO KRAJE

20 LET KRAJSKÉ HOSPODÁŘSKÉ KOMORY ÚSTECKÉHO KRAJE

Na území dnešního Ústeckého kraje působily, kromě období druhé poloviny 20. století, podnikatelské komory vždy a vždy hrály podstatnou roli ve formování společnosti a podnikatelského prostředí. Vznik a původ hospodářských komor v Evropě nalezneme již ve druhé polovině sedmáctého století, konkrétně v roce 1650 ve Francii v Marseille. Samotný název „Komora“ pochází z latinského slova „Camera“, což byla místnost, v níž se uchovávalo soukromé jmění tehdejších podnikatelů a zároveň se projednávaly záležitosti, týkající se jeho správy. Odtud se přenesl výraz na úřad, který tuto správu vedl.

V samých počátcích činnosti komor v našich zemích bylo jižní území dnešního kraje v působnosti komory v Chebu a severní v působnosti komory v Liberci. Přeskočíme-li následně období úspěšného fungování komor až do novodobé historie 90. let minulého století, pak rozdělením ČSFR v roce 1992 začaly na území Slovenska pracovat komory samostatně a v ČR byla v témže roce založena Hospodářská komora České republiky (HK ČR). Byla založena na základě Zákona České národní rady č. 301/1992 Sb. Zákon byl koncipován po vzoru standardů tehdejší „kapitalistické“ Evropy na povinné členství všech podnikatelů. Po třech měsících platnosti byl zákon změněn a v textu bylo slovo povinné nahrazeno slovem dobrovolné, což negativně poznamenalo rozvoj komor ke standardům vyspělých ekonomik.

Základními články regionální části komory byly zmíněným zákonem ustanoveny Okresní hospodářské komory (OHK) a postupně byly v letech 1993 a 1994 i na území dnešního kraje ustanoveny komory v okresech Děčín, Chomutov, Litoměřice, Louny, Most, Teplice a Ústí nad Labem. Nově ustanovené OHK se ujal své role a začaly v jednotlivých okresech, a to i ve spolupráci s tehdejšími Okresními úřady, činnost dle svého zákona.

Po dlouhých politických diskusích vznikly od 1. ledna 2000 v ČR kraje, které získaly samosprávné kompetence na základě zákona č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení), dne 12. listopadu 2000, kdy také proběhly první volby do jejich nově zřízených zastupitelstev. Na tento vzniklý stav uspořádání státu (o jehož smysluplnosti pro tak malý stát rozhodne až historie), musely komory nějak reagovat. Pro komunikaci se strukturou vzniklého politického vedení území krajů, zejména po zrušení Okresních úřadů, bylo nutné vybudovat novou organizační strukturu s tou komplikací, že zákon o HK ČR jinou, než okresní strukturu nezná. Sněmem HK ČR bylo rozhodnuto, a i vládou schváleným Statutem HK ČR potvrzeno sdružení, nebo sloučení OHK do Krajských

hospodářských komor, které byly na základě smluv zařazeny do struktury HK ČR. Tím získala hospodářská komora nástroj a systém komunikace s orgány kraje a svůj regionální orgán, který dle svého statutu reprezentuje všechny podnikatelské subjekty v kraji.

Stalo se tak i v Ústeckém kraji, kde po diskusích a přípravných jednáních realizovaných v letech 1999–2000 byla zprvu jako Regionální hospodářská komora severní Čechy o.p.s. a následně založena Krajská hospodářská komora a dne 21. listopadu 2000 zapsána do registru sdružení, podle §20i zákona č. 40/1964 Sb., občanského zákoníku, jako dobrovolné sdružení všech sedmi OHK působících v Ústeckém kraji, u OÚ Děčín pod č.j. 83163/2000 (s názvem Krajská hospodářská komora Ústí nad Labem).

Dne 10. března 2003 – došlo ke změně sídla a názvu Krajské hospodářské komory Ústí nad Labem, Pohraniční 1288/1, 405 01 Děčín 1 na Krajská hospodářská komora Ústeckého kraje (KHK ÚK), Velká Hradební 3118/48, 400 02 Ústí nad Labem. S účinností od 1. 6. 2007 došlo ke změně sídla na Mírové náměstí 37, 400 01 Ústí nad Labem. Na základě legislativních změn je v současné době KHK ÚK registrována ve spolkovém rejstříku, vedeného Krajským soudem v Ústí nad Labem, oddíl L, vložka 9071., jako zapsaný spolek.

Jedná se tedy i dnes o sdružení OHK okresů Děčín, Chomutov, Litoměřice, Louny, Most, Teplice a Ústí nad Labem, které si zachovaly svoji samostatnost a právní subjektivitu.

KHK ÚK se řídí svými základními dokumenty, to jest Statutem, Volebním a Jednáním řádem.

Tyto dokumenty vznikly na základě tzv. „Neformálních dohod“, kde se všechny členské OHK dohodly na základních pravidlech rovnosti v jednání, vnitřním řízení a organizaci krajské struktury komory. Významným prvkem je předem dohodnuté postupné pořadí tříletého výkonu funkce předsedy KHK ÚK z jednotlivých OHK. KHK ÚK řídí čtrnáctičlenné představenstvo a kontrolní roli zastává sedmičlenná Kontrolní komise (Dozorčí rada). Nejvyšším orgánem KHK ÚK je Valná hromada.

KHK ÚK byla v začátcích vzniku krajských komor první, která dokázala přesvědčit vedení kraje o své odbornosti a dne 25. 6. 2001 uzavřela s Ústeckým krajem smluvní vztah o spolupráci. Tento vztah platí dodnes a přináší oběma stranám řadu užitečných aktivit, což je pro kraj, který prochází zásadní přeměnou hospodářského potenciálu velmi významné. Unikátním projevem spolupráce je umožnění členství zástupce KHK ÚK v komisích rady ÚK, a naopak

účast zástupců vybraných odborů Krajského úřadu v odborných sekcích KHK ÚK.

Prostřednictvím svých členských OHK eviduje KHK ÚK téměř 700 podnikatelských subjektů. Reprezentuje tak velmi výraznou většinu zaměstnanců z celkové zaměstnanosti soukromého sektoru kraje, čímž se řadí mezi významné partnery všech orgánů státní správy a samospráv v okresech.

Jak bylo řečeno, základními články reprezentující podnikatelské prostředí jsou OHK, které ve svých, z hlediska charakteru území a typů podnikání rozdílných okresech kraje, působí, a i v krajském uspořádání plní svoji roli. Prostřednictvím svých úřadů poskytují servis nejen svým členům, ale i smluvním partnerům. Každá okresní komora má svá specifika, velikost, problémy a výkonnost. Právě výkonnost a úroveň poskytovaných služeb je přímo úměrná počtu osvětlených podnikatelů, kteří i v rámci našeho specifika, tedy dobrovolného členství, vytváří svoji podporou reálný stav.

I u této příležitosti bilancování období působnosti krajů, je dobré si v kontextu charakteristiky okresů a struktury hospodářského potenciálu roli základních článků komory připomínat.

Ing. Rudolf Jung
místopředseda KHK ÚK

SÚRAO uzavřela dohodu s Německem

Správa úložišť radioaktivních odpadů (SÚRAO) podepsala v prosinci v Berlíně společné prohlášení s představiteli Spolkového ministerstva hospodářství a energetiky (BMWí). Podle dokumentu si budou obě strany vyměňovat zkušenosti v oblasti, přípravy projektu hlubinného úložiště, vývoje technologií bezpečného ukládání a v neposlední řadě budou obě strany dbát na spolupráci českých a německých výzkumných ústavů při přípravě vhodných projektů pro provádění výzkumných a vývojových prací v podzemním výzkumném pracovišti Bukov.

Problematiku hlubinného úložiště řeší Německo naléhavěji než mnoho jiných členských států Evropské unie i proto, že mají v plánu odstavení všech dosud provozovaných jaderných elektráren do konce roku 2022. Vědí velice dobře, že v České republice mohou nalézt spolehlivé a technicky zdatné partnery. SÚRAO nabídlo německé straně možnost využívat podzemní pracoviště Bukov, kde SÚRAO ve spolupráci s českými univerzitami a výzkumnými ústavu testuje technologii, konstrukční řešení a ověřuje vhodnost a trvanlivost navržených materiálů v podmínkách blízkých budoucímu hlubinnému úložišti. Tento krok může přispět k iniciaci dalších experimentů na Bukově, vedoucích k posílení bezpečnosti a upřesňování referenčního projektu budoucího hlubinného úložiště, které chtějí Němci začít budovat o 10 až 15 let dříve než Česká republika.

SÚRAO

SPRÁVA ÚLOŽIŠŤ
RADIOAKTIVNÍCH
ODPADŮ

Za českou stranu podepsal společné prohlášení ředitel SÚRAO JUDr. Jan Prachař, za německé partnery pak Hans-Christoph Pape, vedoucí odboru pro jadernou bezpečnost a výzkum úložiště BMWí. Obě strany rovněž zdůraznily, že uzavření této deklarace je dalším krokem k prohlubování spolupráce států západní, střední a východní Evropy v oblasti nakládání s vysokoaktivními odpady a vyhořelým jaderným palivem. SÚRAO již podobně úzké bilaterální vztahy navázala s řadou dalších států. Například

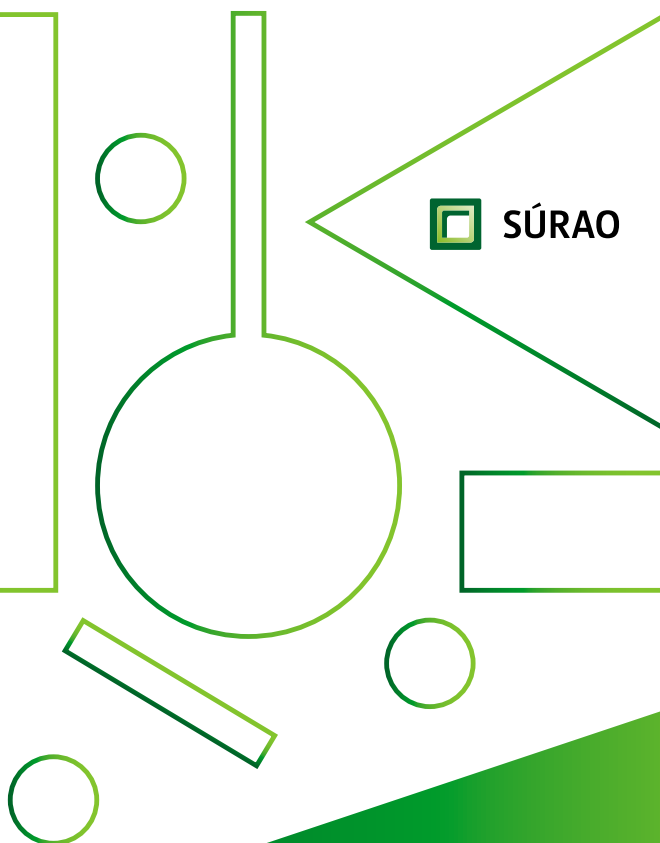
se sousedním Slovenskem, Maďarskem, s Finskem, Rumunskem, Jižní Koreou nebo Čínou. V současnosti se připravuje konference SSFC 2020, za účasti mnoha zahraničních hostů, věnovaná konci palivového cyklu, která se bude konat v Praze. Součástí této konference bude i exkurze na podzemní výzkumné pracoviště Bukov (PVP Bukov).

V popředí zleva ředitel SÚRAO JUDr. Jan Prachař a Hans-Christoph Pape, vedoucí odboru pro jadernou bezpečnost a výzkum úložiště BMWí.

Copyright @BMWí, Anja Blumentritt

Víte, co je ukládací obalový soubor? K čemu se používá bentonit ve spojení s radioaktivním odpadem a jakou roli hraje měď nebo ocel? Pokud ne či chcete vědět víc, připojte se k nám na Letní školu SÚRAO. Nasajete znalosti, tentokrát na téma inženýrských bariér. Čekají Vás zajímavé workshopy, exkurze a mnoho nezapomenutelných zážitků.

www.surao.cz www.facebook.com/surao.cz/

Letní škola SÚRAO proběhne **od 13. do 17. července 2020 v Praze** a účast je zcela **zdarma**. Pro mimopražské účastníky zajistíme ubytování.

Jste-li studentem doktorského, magisterského či 3. ročníku bakalářského studia, zašlete nám svůj životopis na **kamenikova@surao.cz** a napište do těla emailu, proč vás Letní škola SÚRAO zaujala a proč byste se rádi zúčastnili. Dejte nám o sobě prosím vědět nejpozději **do 10. května 2020**.

V případě jakýchkoliv otázek nás neváhejte kontaktovat na **kamenikova@surao.cz** či na našem Facebooku.

LETNÍ ŠKOLA 3 SÚRAO

Těšíme se na Vás!
Tým Správy úložišť
radioaktivních odpadů

Maturita z matematiky, ano či ne?

Pokles kvality českého školství, jeho nevhodná oborová orientace na středoškolské a zejména vysokoškolské úrovni, která se rozchází s potřebami společnosti, je známým fenoménem, který snad i deklaratorně uznává MŠMT. Nicméně vyloženě kontraproduktivní jsou kroky, které tato slovnatá instituce podniká ke zlepšení situace ve školství v poslední době.

Dalším pomyslným hřebíčkem do rakve českého systému vzdělávání zaraženým ministrem školství Plagou, bylo odmítnutí i hejtmany požadované „cutoff score“, to znamená, odmítnutí pevné bodové hranice pro příjem na střední školy s maturitou. Zoufalý hlad škol financovaných systémem per capita po co největším počtu žáků donutil ministra ponechat zvednutá stavidla, takže jsou na maturitní obory přijímáni žáci, u kterých není předpoklad, že by studium úspěšně zvládli. Odmítnutí „cutoff score“ zdůvodňovali někteří školní lobbisté tím, že by to bylo opatření, jak vylučovat co nejvíce studentů z maturitních studií ve prospěch výučních oborů, aby tak prý bylo dost pracovníků pro české montovny. Větší nesmysl si tito nebožáci vymyslet nemohli. Trochu šikovný řemeslník přece nepůjde do montovny, ten se na trhu práce uplatní ve svém oboru, v montovně skončí naopak „nedoštudovaný“ maturant, který nezvládl pro něj příliš náročné učivo. Sem patří i maturant z oborů, kde tvorba jejich zaměření je uměním zejména soukromých škol v rámci jejich byznysu, s cílem nalákat co nejvíce studentů pomocí slibných nabídek i pro rodiče toužících mít potomka s maturitním vysvědčením. Samozřejmě je tím míněna řada uměle vytvořených oborů vzdělávání bez ohledu na potřeby společnosti tak, aby i tomu nejméně nadanému byly vytvořeny podmínky pro možné získání kýžené maturity.

Jestliže ministr Plaga nechal takto otevřená stavidla bezbřehého přijímání žáků na maturitní obory, pak si samozřejmě uvědomil hrozící nebezpečí, že již tak vysoká propadavost na středních školách s maturitou se zvýší v případě, když se zavede povinná maturita z matematiky. Proto vyrukoval se zástěrkou špatné úrovně výuky matematiky, kterou je prý třeba nejdříve zlepšit, a tak dosáhnout odsunutí tohoto prubířského kamene pro většinu maturantů rádooby do nedohledna.

Školní lobbisté vyrukovali dokonce s podpůrnou dechberoucí argumentací pro zrušení povinné maturity z matematiky: Čeká nás přece zavádění umělé inteligence a ta vlastně učiní vzdělávání zbytečným, protože umělá inteligence bude myslet za nás, a tak zavádět povinnou maturitu z matematiky může snad jen blázen.

Zrnko racionality pak bylo v argumentaci, že povinná maturita z matematiky a tím zvednutí nároků na studenty středních škol by byla pohromou

KHK ÚK

v pohraničních oblastech, kde složení obyvatel je specifické díky polistopadové devastaci bývalých Sudet a přílivu vrstev obyvatel z nižšího spektra společenského žebříčku, jejichž děti k návštěvě školských zařízení právě neinklinují a pokud je navštěvují, pak neoslňují studijními výsledky. A je všeobecně známo, že v těchto regionech je propadavost na středních školách s maturitou na nejvyšší úrovni ve státě. Jenže to, že v Sudetech existují střední školy, kde propadají i polovina žáků, se jednoduše svede na špatné školy a špatné učitele. Na tytéž oběti se svede, že na Severozápadě přibývá dětí, které nedokončí ani základní školu. Ani slovo o destruktivní činnosti českého státu zejména v období po sametové revoluci, která tuto situaci v regionu zapříčinila svojí politikou vedoucí ke koncentraci obyvatelstva s ne právě pozitivním vztahem ke vzdělání. Naštěstí se proti návrhu zrušení povinné maturity z matematiky ozvali sami učitelé, z nichž řada středoškolských i vysokoškolských kantorů stojí za zavedením tohoto standardu v naší vzdělávací soustavě. Pro řadu učitelů je kvalita vzdělání záležitostí kantorské cti, kterou preferují před produkcí kvantity absolventů bez ohledu na jejich úroveň a potřebnost.

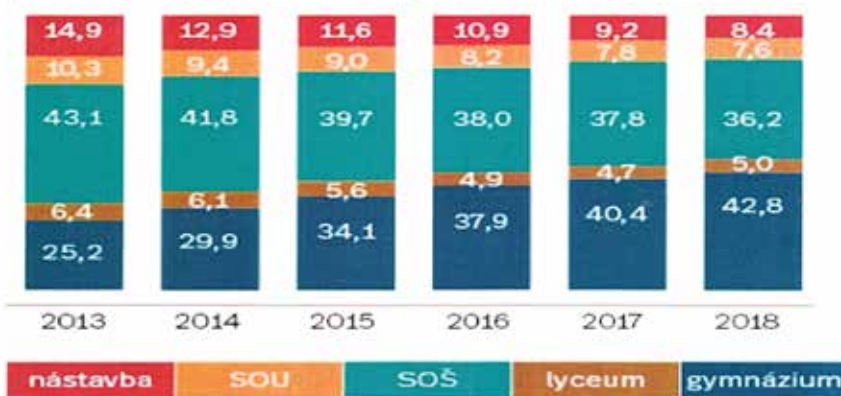
Slyšet jsou i hlasy z řad zástupců podnikatelských kruhů, kteří rovněž zavedení povinné maturitní zkoušky z matematiky podporují. Vcelku jednoznačně se vyslovil Svaz průmyslu a dopravy:

„Přitom právě znalost matematiky je důležitá nejen pro studium technických oborů, ale i pro rozvoj logického a invenčního myšlení, což je pro práci v digitalizovaných firmách využívajících prvky Průmyslu 4.0 klíčové“.

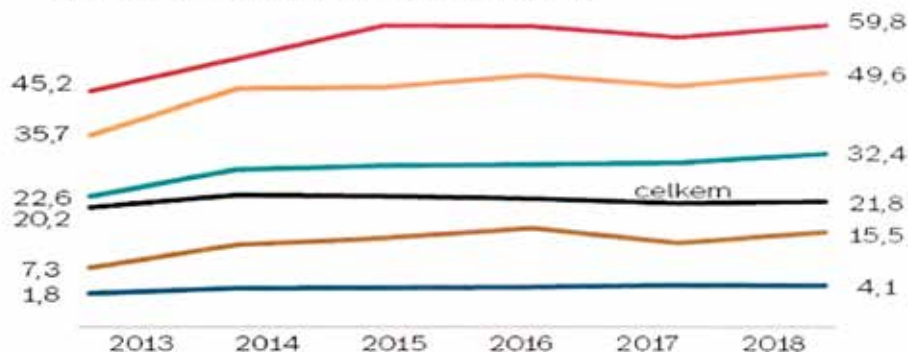
Horší je to u Hospodářské komory ČR, kde neexistuje jednotné stanovisko a část škol jako členů Hospodářské komory blokuje přívržence povinných maturit z matematiky z řad podniků a živnostníků. A tak bude na politické reprezentaci, zda se podaří korekce rozhodnutí ministra školství ve prospěch vyšší kvality českého školství v zájmu celé společnosti anebo se česká vzdělanost bude dále potápět ve srovnání se světem. Bohužel tendence většiny politiků je problémy odsouvat, nerozhodovat, vyhýbat se konfliktům, a tak lze se oprávněně domnívat, že správný krok zavedení povinné maturitní zkoušky z matematiky na středních školách pro zlepšení úrovně české vzdělanosti bude zřejmě odsunut. Snad do nedohledna?

Ing. Jiří Aster
předseda Krajské hospodářské komory Ústeckého kraje

Matematika – přihlášky maturantů podle oborových skupin
jarní termín, prvomaturanti, v procentech

Čistá neúspěšnost – matematika podle oboru
jarní termín, prvomaturanti, v procentech

Podnikatelé vyučují – stát podnikatele potřebuje

„Podnikatelé vyučují“ je iniciativa Průmyslové a obchodní komory Halle-Dessau (IHK) a řemeslnické komory Halle (Saale) (HWK), kterou společně založily v listopadu 2015 v Halle (Saale). Základní myšlenkou je vzbudit zájem žáků vyšších ročníků všech druhů škol o samostatnou podnikatelskou činnost a upozornit je tak na možnost rozhodnout se o své příští životní dráze. Perspektivně by tím měl být zajištěn i přírůstek nových podnikatelů v oblasti působnosti IHK.

Podnikatelé se sídlem v jižní části Sasko-Anhaltsko realizovali spolu s doprovodem zástupce komory dvouhodinovku na téma podnikání a zakládání firmy v 10. až 12. ročnících v rámci běžné výuky. Seznámili žáky s motivy vytvoření vlastního podniku i s jeho běžnou samostatnou činností. V návaznosti na přednášku kladli žáci mnoho dotazů a z nich poté vyvstala živá diskuse. Kromě toho na základě dotazů a zájmu žáků jim zástupce komory poskytl také úvodní informace a základní údaje o zakládání soukromých podniků.

„Podnikatelé se této iniciativy rádi účastní. Proč myslíte? K tomu je možné uvést následující důvody. Sasko-Anhaltsko nabízí dobré předpoklady pro zakládání firem – ale chybí tu odvážní mladí podnikatelé.“

Podnikatelé se této iniciativy rádi účastní. Proč myslíte? K tomu je možné uvést následující důvody. Sasko-Anhaltsko nabízí dobré předpoklady pro zakládání firem – ale chybí tu odvážní mladí podnikatelé. „Svou účastí v projektu chci žákyním a žákům ukázat, jak povolání podnikatele vůbec vypadá. Jak realizovat vlastní vize, pracovat samostatně a převzít odpovědnost – to je jen několik příkladů, které hovoří ve prospěch založení podniku. Vyučovací hodina mi udělala velkou radost, protože žáci byli velmi zvědaví a kladli mnoho otázek. Mám radost z toho, že jsem některé z nich mohl utvrdit v tom, že mohou důvěřovat sami svým schopnostem a uvažovat o samostatném podnikání“ – uvádí Marco Thiele, jednatel společnosti KATHI Rainer Thiele GmbH a člen komory IHK.

„Původně jsem chtěl být pilotem tryskáče v Bundeswehru. Ale v důsledku úrazu v jezdeckém

sportu se tento sen rozplynul. Ale já jsem vytrvalý člověk – a mám hodně nápadů. Ze sklepa své matky jsem vytáhl pár věcí a snažil se založit svůj první vlastní podnik – po mnoha dalších pokusech se to povedlo. Moje cesta k podnikání nebyla tedy zase až tak přímočará. Ale že může být člověk přesto úspěšný, mít kreativní nápady, disciplínu a k tomu mít dobrý tým, to je to, co bych rád mladým lidem předal. Proto jsem se také pustil do projektu „Podnikatelé vyučují“. Vyučovací hodina byla výbornou zkušeností. Velký dojem na mě udělalo to, jak byli žáci pozorní. Když naslouchají a mají zájem, je to už první krok“. Tak zdůvodňuje Michael Schrodke, jednatel společnosti Brillenwelt Zscherben GmbH / Kobelfein GmbH a viceprezident IHK svoje angažmá v této iniciativě.

„A také učitelé, kteří se projektu zúčastnili, jsou s jeho iniciativou spokojeni. Žákyním i žákům se opravdu velmi líbilo, když jim podnikatel vyprávěl o své profesní praxi. „V každém případě to považují za zajímavou nabídku. Možná je budou tyto vyučovací hodiny inspirovat, třeba absolvují cílenou praxi a budou tak sbírat i další profesní zkušenosti“, uvádí učitelka Annette Tharann.“

A také učitelé, kteří se projektu zúčastnili, jsou s jeho iniciativou spokojeni. Žákyním i žákům se opravdu velmi líbilo, když jim podnikatel vyprávěl o své profesní praxi. „V každém případě to považují za zajímavou nabídku. Možná je budou tyto vyučovací hodiny inspirovat, třeba absolvují cílenou praxi a budou tak sbírat i další profesní zkušenosti“, uvádí učitelka Annette Tharann. Pro úspěch projektu školících podnikatelů je významné nejen to, že naše iniciativa pokračuje již pátým rokem a rozšířila se regionálně, ale především je to názor žáků, kteří se jí účastní. „Moje

Antje Bauer
Autor fotografie: Thomas Reinhardt

vysněné povolání je už dlouho dobou florista. Dnes jsem se v tom utvrdil. To jediné, co mi ještě trochu kalí radost z rozhodnutí začít soukromě podnikat, je startovní kapitál. Ale to mi nezabrání v tom, abych se do tohoto podnikání pustil“, hodnotí vyučovací hodinu šestnáctiletý žák z Halle Pascal Knöfel. A další postřeh: „Tahle vyučovací hodina byla pro mě velmi zajímavá. Předtím jsem si vůbec neuměla představit, že bych mohla samostatně podnikat, ale teď už se nad tím zamýšlím“, doplňuje patnáctiletá žákyně Sarah-Marie Königer své poznatky z vyučovací hodiny. Žáci vyučování podnikatelů akceptují pozitivně. Na závěr po absolvované dvouhodinovce zakřížkovali prakticky všichni v dotazníku hodnocení „dobře“ či „velmi dobře“. Více než 90 procent jich uvedlo, že vyučovací hodiny splnily jejich očekávání a 64 procent z nich si umí představit, že si později založí vlastní podnik. Školící podnikatelé zatím absolvovali 38 vyučovacích jednotek, na kterých se podílelo celkem 715 žáků. Také učitelé a podnikatelé hodnotí společné vyučování kladně. Dosud se v iniciativě angažovalo 23 podnikatelů (všichni ve své angažovanosti budou pokračovat) a 40 dalších podnikatelů se na tom chce v budoucnu také podílet. Dosud se na naší iniciativě podílelo 9 škol, a hodlají v ní nadále pokračovat. Ale více než 20 dalších škol projevilo zájem se na ní v budoucnu rovněž podílet.

Antje Bauer
IHK Halle-Dessau

Téma „TEMA“ podle Jochmana

Věda a nejen klimatické změny

Vzhledem k tomu, že s velkým zájmem sleduji pokroky světové vědy již od roku 1960, jsem již mnoho let na základě osobních zkušeností poněkud alergický na to, když novináři, aktivisté, politici a lidé toužící páchat dobro používají jako zásadní argument pro své tvrzení obrat: „vědci zjistili“.

Zejména internet nabízí tolik polopravd a lží, které vzdělaní lidé přejdou s úsměvem, ale v okamžiku, kdy se těchto nesmyslů chopí zájmové skupiny toužící po slávě, moci nebo jen po penězích, stává se z těchto polopravd a lží „svatá pravda“, o které se již nesmí veřejně pochybovat.

Starší historie lidstva je spojena například s učením o tom, že Země je placatá a je středem vesmíru. Pokud o tom někdo pochyboval, skončil na hranici nebo v žaláři. Úkolem vědců byly učené spory o tom, kolik andělů se vejde na špičku jehly. O existenci boha nikdo nepochyboval a nikomu nebylo divné, že každý národ má své bohy, kteří jediní jsou ti praví. Ostatní národy s nepravými bohy bylo nutno přesvědčovat pomocí misionářů anebo mnohem účinněji ohněm a mečem.

Největší pokroky vědy přineslo posledních 200 let. Nové poznatky matematiky, fyziky a chemie umožnily rozvoj průmyslové výroby a technický pokrok lidstva. Během druhé světové války začala věda sloužit státům, které chtěly získat vojenskou a technologickou převahu. Posledních padesát let pak slouží věda obrovským koncernům a jejím úkolem je výzkum a vývoj všeho, co se dá následně s velkým ziskem zpeněžit. Vědci pochopili význam přísloví „Koho chleba jíš, toho píseň zpívej“.

Jiné přísloví říká „Cesta do pekla je dlážděna dobrými úmysly“ a tak se některé objevy a výsledky vědy obrátily proti lidstvu.

Atomová zbraň urychlila konec druhé světové války a zachránila prý mnoho lidských životů. Výjimku však tvoří lidé z okolí jaderných střešnic, Hirošimy a Nagasaki. Následné závody v jaderném zbrojení pak vytvořily trvalou hrozbu pro lidstvo, které tiše doufá, že nikomu z mocných jednoho dne nehrábne. Aktivisté dnes bojují proti

RNDr. Jaroslav Jochman

atomovým elektrárnám navzdory mnoha vědcům, kteří v nich stále vidí budoucnost energetiky. Politici počítají příznivce a odpůrce mezi voliči a řídí se radami svých volebních manažerů.

Jedním z velkých omylů vědy je například DDT. Jeho insekticidní účinky objevil Paul Hermann Müller v roce 1939 a v roce 1948 mu byla udělena Nobelova cena za fyziologii a medicínu. Následně byl DDT používán v masovém měřítku. Sloužil jako přípravek k hubení škodlivého hmyzu v zemědělství, ale především k likvidaci komárů a jiného hmyzu v tropických zemích.

V roce 1962 vydala biologka a spisovatelka Rachel Carsonová v USA knihu *Mlčící jaro* (Silent Spring). V ní uvedla, že přítomnost DDT v živočišných tkáních a potravních řetězcích byla zjištěna i v lokalitách daleko vzdálených od míst jeho nasazení a že se hromadí v tkáních živočichů.

Výsledkem ohlasu knihy byl vznik občanského ekologického hnutí, regulace pesticidů v USA a vznik speciální federální Agentury pro ochranu životního prostředí.

DDT bylo od roku 1968 postupně zakázáno v mnoha zemích. V USA bylo DDT zakázáno v roce 1972.

Zde se v praxi ukázalo, že nelze spoléhat na vědce, výrobce a státní aparát. Různá ekologická hnutí se stala součástí života každé průmyslově vyspělé země a ve většině případů jsou respektována.

Objev antibiotik zachránil milióny lidských životů. S jejich nadužíváním ale souvisí i velká hrozba. Jejich dlouhodobým užíváním se totiž podařilo „vypěstovat“ tzv. superbakterie, proti kterým nejsou účinné léky. Doufám, že se na superbakterie

díky celosvětové zkušenosti s koronavirem dobře připravíme.

Podobně zachránilo očkování proti nakažlivým nemocem milióny lidí po celém světě. Aktuálně však má mnoho rodičů obavy z rizik, které po očkování mohou nastat a společnost řeší problém, zda mají lidé právo odmítnout očkování a následně být potenciálním šířitelem dané choroby.

„Mnoho let nám vědci vysvětlovali, co je pro nás zdravé a co nám škodí. Nová generace vědců nyní dokazuje, že může být vše jinak. V pozadí pak výzkumy platí vždy někdo z výrobců zdravé či nezdravé potraviny nebo nápoje. Výsledky vědců si protiřečí a výzkumy nekončí.“

Mnoho let nám vědci vysvětlovali, co je pro nás zdravé a co nám škodí. Nová generace vědců nyní dokazuje, že může být vše jinak. V pozadí pak výzkumy platí vždy někdo z výrobců zdravé či nezdravé potraviny nebo nápoje. Výsledky vědců si protiřečí a výzkumy nekončí.

Ekologická hnutí nás donutila třídít odpad, se kterým si v mnoha zemích nikdo neví rady.

Velkým zakládáním ekologie byla zelená energie. Vše jde do ztracena, protože vědci zjistili, že to asi bylo šlápnutí vedle. Lidé, kteří opakovali slovo biomasa mnohokrát za den ani netušili, co to je. Ekologové donutili úředníky stanovit takové limity zplodin naftových motorů, že vědci raději vyvinuli software, který kontroly emisí dokonale zfalšoval.

Potichu se řeší, kdo, jak a za čí peníze zlikviduje solární panely. Asi to nebudou ti, co díky státním dotacím sběhem několika let neskutečně zbohatli. Větrníky také nejsou bez problémů a v Německu došly soudy k závěru, že zavírání dolů je protiústavní.

„Aktuálním hitem aktivistů za skvělou budoucnost lidstva je uhlíková stopa, ekologická stopa a jiné stopy, které zanechávají výrobky, podniky, instituce a jednotliví lidé.“

Aktuálním hitem aktivistů za skvělou budoucnost lidstva je uhlíková stopa, ekologická stopa a jiné

stopy, které zanechávají výrobky, podniky, instituce a jednotliví lidé. Zde již převládá ideologie nad vědou, protože počítat něco, co není zcela jasně definováno, nedává smysl. Z matematického hlediska jde o mnohparametrový problém, kde by u každého výsledku měl být definován postup a přehled všech parametrů, které jsme zvažovali a nezvažovali při výpočtu. Současně je třeba zvažovat, s jakou přesností lze jednotlivé parametry stanovit a z toho stanovit přesnost výpočtu. Zde je zcela jasné, že zde mají „vědci“ velký prostor provést výpočet tak, aby byl zadavatel spokojen a mohl získané výsledky použít v marketingové kampani s odvoláním na zakládadlo: „vědci zjistili“, že náš výrobek zanechává mnohem menší uhlíkovou stopu než výrobek konkurence.

Například často zmiňované skleněné a plastové láhve, kde se výrobci nápojů spíše řídí ekologickými náladami spotřebitelů než seriózními výpočty uhlíkové stopy. Neexistuje jediný zdroj surovin na výrobu skleněných a plastových obalů a každý výrobce má pak jinou uhlíkovou stopu spojenou s dopravou surovin do výroby. Každý výrobce má jiný stupeň energetické spotřeby ve výrobě, jiný stupeň automatizace a robotizace, každý zákazník jiný typ lahve a jinou vzdálenost do závodu, kde se lahve plní. Každý nápoj má jinou formu distribuce ke spotřebiteli, každý kupující jinak nakládá s plastovým nebo skleněným obalem, v dané obci je pak různý systém nakládání s odpady. V případě recyklace se výpočet zamotává ještě víc. Nezbyvá než vstupní data odhadovat, průměrovat a přizpůsobovat požadavkům zadavatele výpočtu. Z matematického hlediska úloha pro génia a pro ekology velký prostor, jak přesně počítat nepřesné vstupní údaje.

„Ekonomika všech zemí a dlouhodobé fungování státu je spojeno s hospodářským (ekonomickým) růstem dané společnosti.“

Ekonomika všech zemí a dlouhodobé fungování státu je spojeno s hospodářským (ekonomickým) růstem dané společnosti. Zde funguje jednoduchá matematika. Pokud neroste kvantitativně i kvalitativně ekonomika země, budeme chudí, nebude na zdravotnictví, sociální výdaje a důchody. Dlouholeté neúspěšné pokusy o vyřešení problému ukazují, že příčinou je zcela utopická víra v možné odtržení celosvětového hospodářského růstu od spotřeby energie. Jde o fatální mystifikaci, protože lze dosáhnout pouze jednoho nebo druhého. Daří-li se nám to např. na úrovni EU, není to důkazem platnosti v celosvětovém měřítku. Porovnáním dlouhodobého světového vývoje spotřeby primární energie, HDP

a emisí CO₂ lze dokázat, že jedinou cestou vedoucí ke snížení emisí je snížení spotřeby primární energie, které je ovšem prováděno poklesem HDP, jako tomu bylo v období krize 2008–2009.

Pro politiky to je velký strašák, protože pokles HDP znamená prohrané volby. Pak ztratí moc a osobní zdroje nadprůměrných příjmů a výhod. Ekonomický růst musí být, ať to stojí, co to stojí. Neustále je třeba něco vyrábět, nejlépe nekvalitní věci, nebo kvalitní, ale s nízkou životností. Ideální vyrábět věci, které spotřebitel po krátké době zahodí. Podobně by měli lidé nakupovat služby, které vlastně ani nepotřebují, nakupovat potraviny, které nikdy nesní. Pak bude ekonomický růst zajištěn. Jedinou cestou je neustále lidem zvyšovat mzdy a platy. To přináší i více peněz do státní pokladny a tím se oddaluje kolaps sociálních služeb, zdravotnictví a důchodového systému.

„Ten, kdo nepropadal na základní škole z matematiky tuší, že se jedná o hru zvanou „letadlo“ a ta nikdy nedopadne dobře pro ty, co nastupují do letadla poslední.“

Ten, kdo nepropadal na základní škole z matematiky tuší, že se jedná o hru zvanou „letadlo“ a ta nikdy nedopadne dobře pro ty, co nastupují do letadla poslední.

PS: Celý život tvrdím, že ekonomie není věda. Je to jen hra, zvaná letadlo, o které matematici dokázali, že je to podvod. Ekonomové však nejsou hloupí a vzali si na pomoc inflaci pomocí které se dá konečný kolaps dlouho oddalovat. Politici pak v ekonomické krizi najdou důvod k válce a po válce vše začíná od začátku. Funguje to tisíce let a my jen doufejme, že nás to mine, protože války se vždy vedou tam, kde jsou zdroje energie, nerostných surovin, voda a to, co potřebují velmocí k růstu HDP.

RNDr. Jaroslav Jochman

Regionální tripartita řeší nejdůležitější problémy regionu nejen na lokální úrovni

HSRM

Spolupráce s nejvýznamnějšími podnikateli v regionu, ale také zemědělci a problematika nezaměstnanosti. To jsou tři stěžejní témata, kterými se v prvních třech měsících letošního roku zabývala Hospodářská a sociální rada Mostecka (HSRM).

Ing. Jan Veleba,
ředitel Okresní agrární komory Most

Stěžejním bodem lednového jednání regionální tripartity byla prezentace společnosti Unipetrol RPA. Předmětem prezentace jedné z neúspěšnějších firem v mosteckém regionu bylo přiblížit zástupcům Hospodářské a sociální rady Mostecka současné aktivity a nejbližší plány firmy. Mimo jiné se hovořilo o otevření nového tréninkového centra, podpoře vzdělávání především v oblasti přírodních věd, zejména chemie a rozšiřování už funkčních programů a partnerství se středními školami také na vysoké školy. Unipetrol

RPA je už od prvopočátků členem HSRM, stál už u jejího vzniku a patří mezi zakládající členy Ekologického centra Most pro Krušnohoří. S regionální tripartitou nadále spolupracuje, mimo jiné před nedávnem pomohl při rekonstrukci komunikace u Podkrušnohorského technického muzea.

Únorové jednání Hospodářské a sociální rady Mostecka se neslo především ve znamení zemědělství. Se zprávou o jeho stavu vstoupil Jan Veleba, ředitel Okresní agrární komory Most. Diskutovala se specifika podnikání v tomto oboru na Mostecku, které je především průmyslovým regionem, kde je většina obyvatel soustředěna ve městech. Srážkový stín limituje pěstování plodin, v regionu není příliš rozvinuta ani živočišná výroba, chová se zde minimum dojnic, nízké jsou i stavy prasat i drůbeže. Důvodem je mimo jiné absence zpracovatelského průmyslu. V posledních letech se naopak zvyšuje chov koní a specifikem Mostecka je pěstování vinné révy. Řešila se i možná opatření na podporu regionálních zemědělců. Jedním z nich je každoroční soutěž „Regionální potravina Ústeckého kraje“ a „Nejlepší potravinářský výrobek Ústeckého kraje – kraje Přemysla Oráče“, kterou vyhlašuje a koordinuje Okresní agrární komora Most. V těchto aktivitách hodlá komora i nadále pokračovat, podpora českých potravinářských výrobků patří mezi její priority. Problematiku nezaměstnanosti, respektive vývoj a statistiky za uplynulý rok řešili v březnu zástupci regionální tripartity se zástupkyní mosteckého kontaktního pracoviště Úřadu práce ČR. Ačkoli je míra nezaměstnanosti v regionu nejvyšší za poslední roky a volných pracovních míst je dokonce více než uchazečů

o zaměstnání, řeší úřad práce i nadále dost problémů. Tím stěžejním je skladba klientů v evidenci. Dlouhodobým problémem je například množství mladistvých v evidenci a samozřejmě také možnosti na jejich uplatnění na trhu práce. Podobným problémem je i věková struktura nezaměstnaných a nejpálčivějším problémem regionu je počet exekucí u žadatelů o zaměstnání, v tomto ohledu je Mostecko na republikové špičce. Také proto se pro své klienty snaží úřad práce připravovat nejrůznější projekty, které by jim v uplatnění na trhu práce mohly a měly pomoci.

HSRM je také důležitou součástí a úzkým spolupracovníkem Hospodářské a sociální rady Ústeckého kraje (HSR – ÚK). Regionální podněty proto doplňuje i do priorit krajské rady. Pro letošní rok se mimo jiné jedná o zachování základního školství v Krušných horách, podporu provozu na Moldavské železniční dráze a jejího propojení do Německa i řešení nedostatečného autobusového spojení do obcí a jejich návaznost na železniční spojení. V oblasti energetiky chce HSRM i nadále monitorovat průběh jednání „uhelné“ komise a vydávat stanoviska. V oblasti bezpečnosti chce regionální tripartita podporovat aktivity Policie ČR k zajištění personální stabilizace sboru. V cestovním ruchu požadují zástupci HSRM v rámci projektu RE:START vytvoření zdrojů na obnovu technických kulturních památek. Kromě dalšího budou podporovat využití kulturních a technických památek, doplňujících nabídku památek zapsaných na seznam světového kulturního dědictví UNESCO.

Bc. Jan Pimper

Prezentace Unipetrol

Firmy společnosti INELSEV významně podporují vzdělávání, sport a kulturu v regionech svého působení

Holding INELSEV

INELSEV

▣ **INELSEV Group a.s.**
mateřská společnost se sídlem v Mostě

▣ **INELSEV s.r.o.**
provozovny Most,
Litvínov, Praha, Brno a Bratislava

▣ **INELSEV Servis s.r.o.**
provozovny Litvínov a Lovosice

▣ **INELSEV MOTORY s.r.o.**
provozovny Litvínov, Neratovice a Štětí

▣ **INELSEV ZPA s.r.o.**
provozovna Chomutov

▣ **INELSEV ENERGIE s.r.o.**
provozovna Pardubice

▣ **INELSEV INVENT s.r.o.**
provozovna Litvínov

▣ **INELSEV control s.r.o.**
provozovna Most a Litvínov

▣ **INELSEV PSH s.r.o.**
provozovna Brno a Bratislava

▣ **FeEltech s.r.o.**
provozovna Doksany

Společnosti působí zejména v oborech silnoproudé a slaboproudé elektrotechniky, měření a regulace i řídicích systémů. Společnosti uvítají kvalifikované odborníky ve svých řadách.

Kultura a koronavirus aneb Kdo z koho!

První, tzv. nultý pacient se prý objevil někdy v listopadu minulého roku v Číně a od té doby se ve zprávkách objevuje výraz koronavirus stále častěji. V poslední době, trůfám si říci, téměř výhradně; alespoň v našich sdělovacích prostředcích. Vláda, premiér, hejtmani, starostové a primátoři, lékaři, zdravotníci, policisté, hasiči, ale i obchodníci, lékárníci, dokonce i sportovci, trenéři a pořadatelé závodů jsou zasypáváni lavinami otázek, na jejichž odpovědi prý veřejnost netrpělivě čeká. Jedna z prvních zpráv, která nás dostihla, bylo zrušení divadelních, filmových a jiných představení, koncertů atd. s účastí nejprve nad 100, posléze, zřejmě kvůli zoufalým pokusům pořadatelů „99 a méně“, nad 30 zúčastněných osob. Osob, tedy nejenom diváků! A ticho. Veřejnost i někteří kolegové odsoudili mírně hysterický komentář divadelního principála Jana Hrušínského, ale od té doby je ticho. Dozvídáme se o rušení řady sportovních akcí, ale nad kulturou jako by se slehla zem.

Zrušeno, zavřeno, karanténa. Vláda jedná o náhradách hmotných škod podnikům, zaměstnavatelům i tzv. OSVČ. Jak to všechno „hmotně“ dopadne, se uvidí. Věřím, že se po Praze, kde je nejvíce umělců tzv. na volné noze, nebudou potácet vyhladovělí herci, zpěváci a tanečníci ze zrušených a většinou vyprodaných muzikálových produkcí, soukromých

divadelních scén, ale i ostatních kulturních institucí závislých výhradně nebo převážně na vybraném vstupném. Ale ani státem či obcemi dotovaným institucím nebude hej, pokud jim donátoři nepomohou. Paradoxně jsou na tom teď nejhůře ti, kteří dosahovali nejvyšších procent tzv. „soběstačnosti“, neboť jejich ztráty budou vysoké.

Nechme ale stranou ekonomiku, peníze a náhrady ušlých zisků. Ztráty, které mohou nastat, se kohnají i v jiných rovinách. Podívejme se do divadel. Ne všichni samozřejmě vědí, že taková divadelní sezóna je jeden dlouhý závod s časem. A ten teď začínáme skoro všichni, nebo alespoň ti, kteří mají předplatné a pevné termíny premiér, prohrávat. Divadelní představení vzniká s dlouhým časovým předstihem. Volba titulu, výběr a nasmlouvání hostujících umělců – režisérů, výtvarníků, choreografů, které divadla dávno nezaměstnávají v řádných angažmá, případně hereckých hostů v rolích, které nelze obsadit z vlastního souboru. Tato jednání probíhají s ročním i větším předstihem, pak ovšem rytmus zrychluje a od první čtení (zahajovací) zkoušky zbývá do premiéry, jejíž termín je pevně stanoven, pouze šest týdnů. A odložit to prostě není kam. Stejně je to s neodehranými, ale systémem předplatného „prodávány“ představeními. Dvě, tři se dají přeložit a nahradit, ale dvacet, třicet...?

Podívejme se k nám do divadla v Mostě. Máme po první premiéře roku 2020. Divadelní thriller v režii hostujícího týmu německého režiséra a výtvarníka jsme stihli uvést, avšak druhou premiéru naplánovanou původně na 27. března (David Pharao – Host, režie Lukáš Kopecký) jsme byli nuceni přeložit na 8. května, a to jen čtrnáct dní před jejím uvedením. Nezkoušíme, máme připravené kostýmy i dekoraci, dílny i výtvarníci svou práci již odvedli, ale kdy a kde vezmeme termíny na dozkoušení, zvláště dnes, kdy se uvažuje, že mimořádná opatření mohou trvat až do konce dubna, nikdo neví. Za pár dní

jsme měli zahájit zkoušení už třetí inscenace (Martin McDonagh – Kati, režie Petr Svojtka), která měla mít premiéru 15. května...

Vidíte, milí čtenáři, v závodě s časem už ztrácíme nejen minuty a hodiny, ale dny a týdny. To už nemůžeme dohnat, jak známo, čas je neúprosný a měří nejen každému stejně, ale nedá se ani vrátit. Jaké to může mít důsledky pro naši činohru, a nejen pro ni, zatím netuším. Divadlo rozmanitostí je zatím relativně v klidu, tam termíny tak netlačí. Ovšem budoucnost, odvislá od školních návštěv, je mírně řečeno nejistá. Školy zřejmě budou dohánět zameškané učivo. A tak nás sice bez vlastního přičinění, ale zcela jistě, čeká „Nejistá sezóna“. Ovšem do filmové komedie Ladislava Smoljaka a Zdeňka Svěráka z roku 1988 má naše současná realita daleko. Ekonomické dopady celé situace slíbil náš „majitel“ město Most pomoci vyřešit. Podle zpráv z divadelní asociace i stát pravděpodobně pomůže tam, kde to nezvládnou zřizovatelé. My v divadlech teď pomáháme svými chabými silami veřejnosti, v krejčovnách se šíjí roušky – i v naší – a doufáme, že nám naše divadelní obecnost zůstane nakloněno a s pochopením přijme nutné změny v hracích plánech i termínech premiér a vůbec věcí příštích. Divadlo bez diváků ostatně nemá smysl.

A tak doufám, že stejně jako dnes veřejnost tleská exponovaným profesím, které pracují pro omezení, eventuálně úplné zastavení šíření virového nepřitele, zatleská i nám na obnovených divadelních, filmových, koncertních a dalších představeních. Koronavirus bude poražen! Kultura, a nejen ona, přežije a bude silnější a lepší. Alespoň si všichni, jak doufám, uvědomíme, že žabomyší války, které občas vedeme, jsou zbytečné, malicherné a dokážeme se spojit. My všichni, kulturu nevyjímaje!

PhDr. Václav Hofmann
jednatel, Městské divadlo Most s.r.o.

Festival „Young for Young“, aneb Mladí pro mladé, nebo mladým chceme-li je originální dramaturgický nápad a současně festival, který od roku 2010 každoročně pořádá Městské divadlo v Mostě. Je to soutěžní přehlídka tvorby divadel pro mládež a mladého diváka obecně, především z uměleckých škol, ale i renomovaných divadelních souborů z celé České republiky. Představení hodnotí porota složená ze studentů mosteckých středních a vysokých škol. Součástí a jakýmsi vyvrcholením festivalu je vedle vyhlášení výsledků festivalu i udělení ceny „Forever Young“ (Navždy nebo chcete-li stále mladý). Tuto cenu uděluje umělecké vedení festivalu a jejími nositeli jsou významné herecké osobnosti, mimo jiné Jaroslav Satoranský, Iva Janžurová, Bolek Polívka, Alois Švehlík, Lubomír Lipský, Eva Klánová, Daniela Kolářová a Jiří Středa. V roce 2017 si cenu přijel převzít dramatik, textař, skladatel a herec pan Jiří Suchý. Na fotografii je spolu s uměleckým šéfem činohry divadla v Mostě Jiřím Rumpíkem a jednatelem divadla Václavem Hofmannem, autorem článku. Letošní, jubilejní 10. ročník festivalu padne nebo spíše už padl za oběť koronavirové infekci. Tak určitě za rok!

COVID-19 ...30. 3. 2020

Motto:

Pro podnikatele a veřejnost je důležitá i srozumitelnost vládou přijatých opatření proti šíření koronaviru. „Inspirovat se přitom může zkušenostmi ze soukromého byznysu komunikačních agentur,“ sdělil ředitel Asociace komunikačních agentur Marek Hlavica.

„Mluvte jasně! Úřední a právní jazyk je pro většinu lidí nesrozumitelný. Nechte si přeložit svá sdělení do jednoduchého a pochopitelného jazyka. Sdělujte cíleně! Rozdělte svá sdělení na cílové skupiny a s nimi mluvte jejich jazykem o jejich agendě. Nezahlcujte dalšími informacemi. Informujte včas! Každá hodina průtahů zhoršuje jejich situaci. A prázdný prostor zaplní fámy a spekulace. Využijte příležitost! Mnoho zkušených praktiků teď přišlo o práci a o zakázky, všichni mají kapacitu a znalosti. Dejte jim práci,“ uzavřel Hlavica.

Výtah z tiskové zprávy HK ČR dne 30. 3. 2020

Vážení čtenáři, v této podivně hektické době přicházím s názory, které budou v době, kdy si budete tento článek číst, vypadat hloupě a naivně. Anebo mi případně dáte za pravdu, že to vlastně ani jinak nemohlo dopadnout.

Je pondělí dopoledne, 30. března 2020 a čekáme na dnešní výsledky zasedání vlády, na dnešní večerní zprávu ministra zdravotnictví, jak nemoc postoupila a jak daleko jsme s naším záchranným plánem.

Předně bych chtěl poznamenat, že si netroufám nijak domýšlet zdravotní stav, který nová nemoc, případně mutace nemoci, přináší. Ó ano, dopady na zdravotní stav budou hrozné.

V souvislosti s koronavirem zemře, k mé lítosti, mnoho lidí. Budou to stovky, možná tisíce, co já vím? K dnešku je vidět, že napřed nás, bohužel, opouští naši senioři v nemoci, kteří by nás bez koronaviru opustili rovněž. Třeba později nebo třeba daleko později, ale opustili. Smutnější, chtělo by se mi říci DALEKO smutnější (což si nedovolím vzhledem k tomu, abych se nedotknul něčích citů) je, že nás k dnešku opustila v souvislosti s koronavirem první sestřička. Zdravotník z Thomayerovy nemocnice. První z frontové linie. Pro mě je to smutné proto, že nyní již víme, že ti, co nás brání, pomáhají nám, zabezpečují náš život, naše zdraví, ti mohou obětovat vše. Pro mě je to memento! Vždy jsem se díval s určitým respektem na ty zaměstnance, kteří jdou s elánem do práce a nemusí se z ní vrátit. Jakože vůbec vrátit! Hasiče, policisty, záchranáře, vojáky. Ale že by to tak bylo se sestřičkou z nemocnice? To mne tedy zasáhlo!

Ale zásah koronaviru do života a zdraví, byť sebebolestivější, není jediným jeho projevem. Začíná se projevat morální síla společnosti, ekonomické fundamenty se otřásají, velitelé panikaří a bezejmenní dobrovolní hrdinové pomáhají. Někdo si prskne trochu toho politického jedu, někdo udělá miliardové gesto. Základ státu, rodina, zjišťuje, že spolu neumí žít ve čtrnáctidenní karanténě. Že se navzájem potřebujeme stýkat a sdělovat si své zkušenosti, svá dobře provedená díla a své nepovedenosti, aby je druzí neopakovali. Že skutečně máme rádi sport

a kulturu a najednou zjišťujeme, jak moc nám chybí. Že naše přátele nemáme jen rádi, ale že je dokonce milujeme a stýská se nám po nich. Vidíme, jak naprostá většina občanů umí svědomitě respektovat nařízení ředitele školy, která jsou vždy závazná, ať si každý myslí, co si chce. Ale že se vždy najdou kverulanti, kteří neposlechnou a dělají naschvály, byť jen díky nim vznikají hrubé nesnesitelné restrikce a drsné úpravy mezilidských norem. Jaká je to škola života. V okamžiku vidíme, jak jsou někteří připraveni a jiní, jak se snaží, ač nepřipraveni, reagovat. Vidíme ohýbání norem nejen mezilidských vztahů, ale i zákonů.

Ale také spatřuji soudržnost.

Máme malý podnik. Je nás 25 zaměstnanců. Známe své rodiny, víme, jak se čí děti jmenují a kdo kam jede na dovolenou. I když o tom moc nemluvíme, víme, jakou má kdo mzdu. Asi si ji někdy i vyčítáme, ale vždy skrytě, abychom se nemuseli konfrontovat, kdo je lepší a kdo horší. Nyní je v tom malém podniku velké husto, jak se nám podaří přežít. Jak se vyrovnáme s okamžitou ztrátou zakázek. Myslím tím nasmlouvaných zakázek, ne nějakých virtuálních, které by „mohly být, kdyby“. My se nemusíme, naštěstí, vyrovnávat s prohlášením vlády o zavření podniku! Nicméně jako bychom jej zavřeli.

Jsmo řádní hospodáři, šetříme si peníze na horší časy. Každých necelých 10 let přijde nějaká rána, která nás položí do bláta. Vždycky jsme se zvedli, otřeli bláto a začali znovu tahat. Ale přiznávám, že současná rána je tedy pekelná.

A přiznávám, že žádné dosavadní prohlášení vlády, žádá prohlášení ministerstev práce nebo financí nám neposkytlo naději na řešení. Že ta vydaná prohlášení pro podnikatele (ne pro OSVČ) jsou do této minuty jen proklamací. Chybí jasně stanovená pravidla, jak bude postupováno. Cítím za vším tím zdržením a zdržováním, že se nahoře dohadují velké kontrakty. Jaká banka si co uškubne z předkládaného koláče úvěrů, záruk, snížení úroků, až tam jako podnikatelé přijdeme křučet o úvěry na překlenutí finanční tísně. Jak nás budou masakrovat podmínky o nedlužících za státními institucemi vybírající daně a pojištění. Jak z nás státní aparát

Ing. Petr Heger

vycucá našetřené peníze pro své agendy a donutí nás brát si úvěry, abychom mohli platit naše zaměstnance. Ale jeho občany. Ty, které navrhl posílat domů na částečnou nezaměstnanost za 60 % průměrného výdělků. Se slibem, jak jim přispěje z půlky 50 % na jejich mzdy, aby se nemuseli hlásit na pracáku a zatížili tak státní kasu. A jak nás v té výšce příspěvku omezí, co vše bude v příspěvku omezeno. To ještě všechno uvidíme.

Ale já vám chci sdělit co již vidím dnes! Vidím ty mé kolegy v práci, kteří se k výše popsaným slibům a návrhům staví pozitivně. Věří, že to s nimi dobře dopadne! Věří, že když se dnes uskrovní, tak zítra se budou umět rozletět. Věří ve vzájemnou soudržnost. A já věřím jim.

#soudržnost

Ing. Petr Heger
člen představenstva OHK Most
Tiskárna K&B, s.r.o.

První téma „TEMA“ mimo hlavní téma

150 let železnice na Mostecku a Chomutovsku

V tomto roce si připomínáme 150. výročí železnice na Mostecku a Chomutovsku. Oblastní muzeum a galerie v Mostě, Oblastní muzeum v Chomutově a Národní technické muzeum se za podpory desítek dalších subjektů rozhodly důstojným způsobem připomenout toto významné výročí.

V průběhu celého roku se budou konat akce s tímto výročím spojené (přednášky, besedy, výlety, komentované prohlídky), které vyvrcholí o víkendu 3. a 4. října, kdy se budou konat oslavy na trati Most – Chomutov s jízdami historických vlaků a bohatým doprovodným programem v obou stanicích a v depozitáři železničního muzea NTM v Chomutově. Samozřejmostí budou výstavy ve všech muzeích a pamětní publikace.

První byla Ústecko-teplická dráha

Nejstarší a nejvýznamnější železniční společností, která roku 1870 přivedla své koleje do města pod Hněvínem byla společnost „uhelné“ Ústecko-teplické dráhy.

Tato soukromá společnost vznikla v roce 1856 a již za dva roky (!) otevřela první úsek své páteřní železniční tratě z Ústí nad Labem do Teplic (odtud název společnosti). U jejího zrodu stáli tehdejší podnikatelé, těžaři a šlechta, kteří měli zájem na zpřístupnění bohatých uhelných ložisek mezi Ústím a Teplicemi, a také na zlepšení dopravy do tehdy evropsky významného lázeňského a obchodního města Teplic.

Ústecko-teplická dráha chtěla původně podnikat i jako těžařská firma, krátce po jejím vzniku došlo k přehodnocení priorit a báňské podnikání přenechala jiným subjektům. I tak byl počáteční rozvoj nákladní přepravy o něco pomalejší, než si společnost myslela. I když se okolo roku 1860 začalo uhlí etablovat jako moderní zdroj energie, přesto ještě chvíli trvalo než se poptávka, těžba

a odbyt hnědého uhlí dostaly na vyšší úroveň. Ten pravý hospodářský zázrak měl teprve přijít. Již v 60. letech 19. století se plánuje další rozšíření směrem na západ. K tomu dochází po

Prusko-rakouské válce (1866) a stabilizaci hospodářských poměrů. Roku 1867 tak byl otevřen úsek z Teplic do Duchcova. Stavební práce na pokračování ÚTD z Duchcova přes Most do Chomutova pak začaly v lednu 1869 a již na podzim příštího roku byla nová trať dokončena.

Slavnostní otevření nového úseku se konalo 8. října 1870 a cestujícím, podnikatelům a živnostníkům začaly sloužit tyto nové stanice: Břešťany-Bílina, Mariánské Radčice-Horní Litvínov, Most, Holešice-Ervénice, Vrskmaň, Otvice-Jirkov a Chomutov. Zpočátku zde jezdily pouhé tři páry osobních vlaků a o něco větší počet vlaků nákladních. Krátce po zprovoznění páteřní trati byly stavěny i první vlečky k dolům, průmyslovým, zemědělským a potravinářským podnikům.

Po dobudování dalších tratí v regionu (Buštěhradská dráha, Pražsko-duchcovská dráha a Plzeňsko-břeženská dráha) a tím propojením do jiných regionů, se začal rok od roku zvedat počet přepravených tun, cestujících i pošty. Díky kapacitní a levné železniční dopravě se začala zvyšovat i těžba v celém severočeském hnědouhelném revíru. Desítky a desítky kilometrů nových vleček

k uhelným dolům a továrnám protly celý kraj od Ústí po Chomutov. Hnědouhelné doly se díky tomu začaly výrazně modernizovat a rozšiřovat. Významná část severočeské těžby se v Ústí nad Labem překládala z železničních vagónů do labských lodí, které hnědé uhlí dopravovaly do nitra Německa.

Pro ilustraci – na kilometr trati připadlo v roce 1878 0,42 lokomotivy, jeden osobní vůz a 25,2 vozů nákladních – z nich bylo ovšem 91 % uhláků. Podle statistiky z roku 1884 přepravila dráha 972 tisíc cestujících a 4,2 miliónů tun nákladu – z toho bylo 3,8 miliónu tun uhlí. Téměř jedna třetina tohoto uhlí pak pokračovalo labskou cestu do německých zemí.

Počty přepravených osob, ale hlavně nákladů i nadále stoupaly. Musely se kupovat nové a výkonnější lokomotivy a modernější osobní i nákladní vozy. Rozšiřoval se počet a délka stanic, zlepšovalo se zabezpečovací, dorozumivací a další technické zařízení. Do konce 19. století musela být zdvoukolejněna celá hlavní trať z Ústí až do Chomutova. Byla to jedna z nevytíženě-

Společnost Ústecko-teplické dráhy lze právem považovat za jednu z nejvýznamnějších železničních tratí v celém Rakousku-Uhersku. Jako první začala zdejší region velmi výrazně ovlivňovat po všech stránkách – hospodářské, sociální, politické i národnostní...

Jan Setvák
Oblastní muzeum a galerie v Mostě

ších železniční tratí v celém Rakousku – Uhersku. Díky velkému provozu a poměrně velké efektivitě přepravy byly vysoké i zisky společnosti. Ta tak odváděla svým akcionářům i vysoké dividendy. To platilo do první světové války. Díky špatné ekonomické situaci společnosti po válce a tlaku nového československého státu na zapojení sítě ÚTD do systému státních drah (ČSD) byla společnost roku 1923 zestátněna. V té době měřily veškeré její koleje 731 kilometrů, měla k dispozici 142 lokomotiv, 217 osobních vozů, 7687 uhelných vozů, 886 ostatních nákladních vozů a 59 služebních a poštovních vozů. Na dráze pracovalo téměř 7 tisíc zaměstnanců.

Pro úplnost je nutné dodat, že kromě páteřní tratě Ústí – Chomutov měla společnost ještě tyto tratě: Duchcov – Světec (1871), Ústí nad Labem – Úpořiny – Bílina (1874), a Teplice – Úpořiny – Lovosice – Litoměřice – Česká Lípa – Liberec (1897–1900).

Druhé téma „TEMA“ mimo hlavní téma, pro RNDr. Jiří Slovák

Uran pro bezpečné dodávky jaderného paliva

V návaznosti na státní energetickou politiku přijala v lednu 2019 vláda Vnitrostátní plán České republiky v oblasti energetiky a klimatu. Ten byl následně předložen Evropské komisi. V oblasti energetické bezpečnosti vychází Vnitrostátní plán zejména z cílů a politik obsažených ve schválené Státní energetické koncepci ČR. V rámci energetické bezpečnosti jsou za hlavní cíle označovány zvýšení diverzifikace energetického mixu, zachování soběstačnosti v zásobování elektřinou, zajištění dostatečnosti rozvoje energetické infrastruktury a významné **nezvyšování** dovozní závislosti. Konstatuje se přitom, že „v případě dovozní závislosti bude s vysokou pravděpodobností docházet k postupnému zvyšování, a to v důsledku snížení využití domácího hnědého a černého uhlí a souvisejícího zvýšení dovážených energetických komodit“.

Státní energetická koncepce předpokládá zajištění energetické bezpečnosti (tj. stabilních dodávek elektrické energie v síti) spolu s dosažením klimatických cílů kombinací obnovitelných zdrojů s dalším výkonnými bezemisními nebo nízkou emisními zdroji. Těmito bezemisními či nízkou emisními zdroji může být pouze jádro či vodní elektrárny. Nelze mezi toto zahrnout zemní plyn, který současnou produkci CO₂ v energetice snižuje pouze lokálně, přičemž další významné emise pouze přesouvá do místa jeho těžby. Z hlediska soběstačnosti dodávek z jaderných zdrojů je tedy namístě se zabývat otázkou, jak je na tom Česká republika se soběstačností či s potenciální dovozní závislostí pro dlouhodobý provoz jaderných elektráren, bezpochyby dlouhodobě stabilní klíčový zdroj bezpečné energetiky. Provoz dnešních jaderných elektráren se plánuje na 50–60 let

a nových na 80 i 100 let. A co se během této doby může geopoliticky přihodit, to si jistě všichni dokážeme představit. Cílem tohoto článku je přiblížit veřejnosti, jak je jaderné palivo pro provoz jaderných elektráren obecně zajišťováno, jaké problémy je při tom třeba řešit, či s jakými problémy je třeba počítat, má-li být výroba energie v jaderných elektrárnách dostatečně bezpečná a současně ekonomicky efektivní a geo-politicky odolná.

Od uranové rudy k jadernému palivu

Cesta uranu jako jaderného paliva do jaderné elektrárny není tak jednoduchá jako v případě uhlí či zemního plynu. Dalo by se říct (a odborníci mi snad prominou toto laické přirovnání), že je třeba ze suroviny vytěženou obdobně jako uhlí či zemní plyn vytvořit **hi-tech palivový článek**, kde uran je uzavřen v technologicky velmi vyspělém souboru, umožňujícím vložení do reaktoru, kde 3–4 roky bude bezpečně vyrábět tepelnou energii (ohřívat vodu), aby následně byl vyjmut a jednou buď přepracován, nebo uložen zpět hluboko pod zem v hlubinném úložišti. Přitom po celou dobu až ke konečnému uložení musí být v takovém stavu, aby s ním mohlo být bezpečně manipulováno, aniž by nebylo ohroženo nejen životní prostředí, ale především člověk, který v jeho nejbližším okolí pracuje.

Jaderné palivo se z vytěženého uranu stane po složitém technologickém, fyzikálně chemickém procesu, probíhající v podstatě ve čtyřech fázích: **(1) Výroba uranového koncentráту** z vytěžené uranové rudy, **(2) Konverze uranu** chemickou cestou na vysoce čistý fluorid uranu UF₆, **(3) Obohacení** uranu na 3–5% U²³⁵, **(4) Zpětná konverze** na kysličník uranu (nebo jinou formu) a konečně **(5) Fabrikace** – výroba vysoce tepelně odolných keramických palivových tablet (pelet) a jejich kompletace do palivového článku jaderného paliva.

Hned úvodem je třeba zmínit, že pouze první proces, těžba uranu a výroba uranového koncentráту, probíhá (stále ještě) na území ČR. Všechny ostatní procesy se realizují v zahraničí. Pouze v případě poslední fáze – fabrikace palivových pelet a kompletace palivových článků, existuje v ČR odpovídající know-how, potenciálně umožňující finální kompletaci palivových článků na našem území. Na zbylých fázích ale jistě existuje možnost participace díky našemu dlouholetému

Kdo je RNDr. Jiří Slovák

Je expertem v oblasti přední a zadní části jaderného palivového cyklu, s dlouholetými odbornými zkušenostmi v oblastech těžby a zpracování uranových rud, zpracování a ukládání radioaktivních odpadů a přepracování a bezpečného ukládání vyhořelého jaderného paliva. Vystudoval geologie a geochemii na přírodovědecké fakultě Masarykovy univerzity v Brně. V letech 1983 do 1997 pracoval ve státním podniku DIAMO, od r. 1994 ve funkci náměstka ředitele státního podniku pro ekologii. Působil rovněž jako expert při posuzování projektů PHARE zaměřených na oblast sanací po těžbě uranu v zemích CEEC (Central and Eastern European Countries).

V letech 1997 – 2002 pracoval v Ústavu jaderného výzkumu Řež, a.s. ve funkci ředitele divize chemie palivového cyklu, kde se mimo jiné podílel na koordinaci celé řady výzkumných a vývojových projektů v oblastech přepracování a ukládání vyhořelého jaderného paliva, úpravy radioaktivních odpadů a jejich bezpečného ukládání. V letech 2002 – 2006 pracoval ve společnosti AQUATEST a.s. jako obchodní ředitel společnosti a ředitel pro výzkum a vývoj. Od roku 2008 pracoval ve Správě úložišť radioaktivních odpadů (SÚRAO), s přímou odpovědností za přípravu hlubinného úložiště, koordinaci výzkumných a vývojových aktivit v oblasti ukládání radioaktivních odpadů

a vyhořelého jaderného paliva a za přípravu Podzemního výzkumného pracoviště Bukov. V období 6/2014–2/2019 byl ředitelem SÚRAO. V současné době (od 5/2019) pracuje v Ústavu pro nanomateriály, pokročilé technologie a inovace při Technické univerzitě v Liberci, jako manažer mezioborových výzkumných projektů.

Je členem HK ČR – OHK Most a členem Správní rady ČVUT.

Uranová ruda – smolinec, zdroj DIAMO, s.p.

Uranový koncentrát, zdroj DIAMO, s.p.

Řez palivovým článkem firmy Tvel, zdroj Tvel

jadernému výzkumu, což se také děje. Právě dlouholetý jaderný výzkum a vývoj nám mimo jiné pomáhá nejen garantovat provozní bezpečnost jaderné energetiky, ale být i oporou pro zajištění bezpečnosti dodávek jaderného paliva.

Uran a jeho těžba

Těžba uranu měla na území ČR dlouholetou historii, jejíž počátky sahají až do 16. století. Největšího rozmachu se však dočkala v období po druhé světové válce, kdy s rozvojem jaderné energetiky a zejména masivní produkcí nukleárních zbraní prudce vzrostla celosvětová poptávka po uranu. Během druhé poloviny 20. století se z tehdejšího Československa stala uranová velmoc. O významu českého uranu hovoří i fakt, že se Česko navzdory své velikosti zařadilo do první desítky zemí s největší produkcí uranu. Do roku 2007 bylo v českých dolech vytěženo více než 110 tisíc tun uranu. Ještě v roce 1990 jsme těžili více než 2 tisíce tun uranu a patřili jsme do „klubu“ deseti největších světových producentů uranu. Následoval útlum uranového hornictví především z environmentálních, ale také z ekonomických důvodů. Přesto těžba pokračovala až do roku 2017, kdy došlo k ukončení komerční těžby uranu na dole Rožná. Co se týče dalších zemí Evropské unie, klasická těžba uranové rudy dnes probíhá pouze v Rumunsku, ale i zde končí. Nově se připravuje v rámci EÚ těžba ve Finsku. Státní společností Terrafame zde získala (únor 2020) první z potřebných licencí pro výrobu uranového koncentráту jako vedlejšího produktu těžby zinku a niklu na ložisku Sotkamo na severovýchodě Finska. Společnost očekává zahájení provozu výroby uranového koncentráту za cca 2 roky, s roční produkcí 200–250 tun uranu v uranovém koncentráту, což je přibližně 1/3 současné potřeby pro jaderné palivo finských jaderných elektráren.

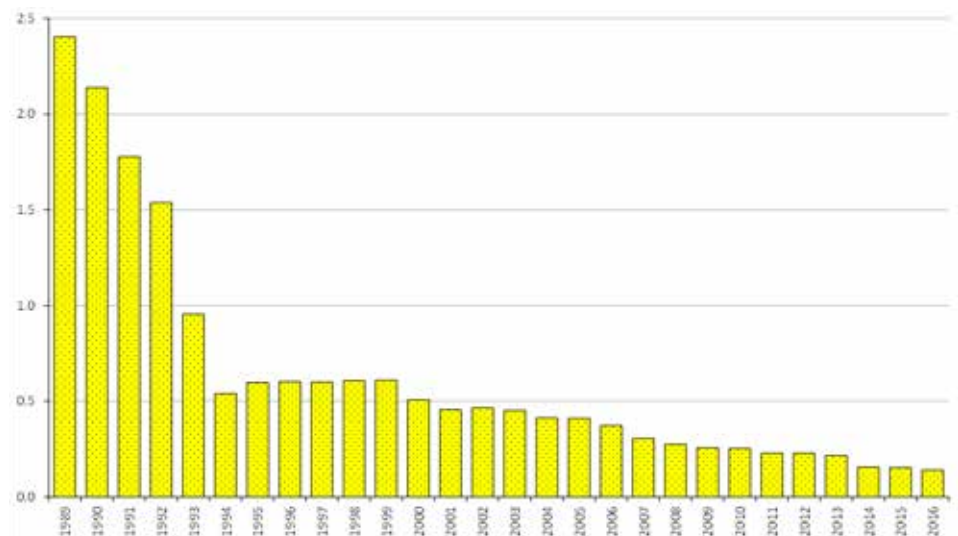
Česká republika v evropském měřítku stále disponuje významnými zásobami uranu, což je strategickou výhodou ve srovnání s okolními zeměmi. Další výhodou je, že ČR doposud disponuje prověřenými technologiemi, znalostmi a odborníky v oblasti těžby a úpravy uranové rudy, včetně eliminace dopadů na životní prostředí. Poslední uranová ruda byla v ČR do počátku roku 2017 těžena klasickým hornickým způsobem na hlubinném ložisku Rožná. Vytěžená ruda byla upravována do podoby konečného produktu tzv. „yellow cake“, což je koncentrát oxidů uranu, který

je výchozí surovinou pro výrobu obohaceného uranu. Po obohacení českého uranu v zahraničí pokrývalo toto přepracované množství částečně domácí spotřebu jaderného paliva. Menší část produkovaného uranu je získávána čištěním vod a zbytkových technologických roztoků v rámci prováděných sanačních a rekultivačních prací na v minulosti těžném ložisku Stráž pod Ralskem a na dalších lokalitách.

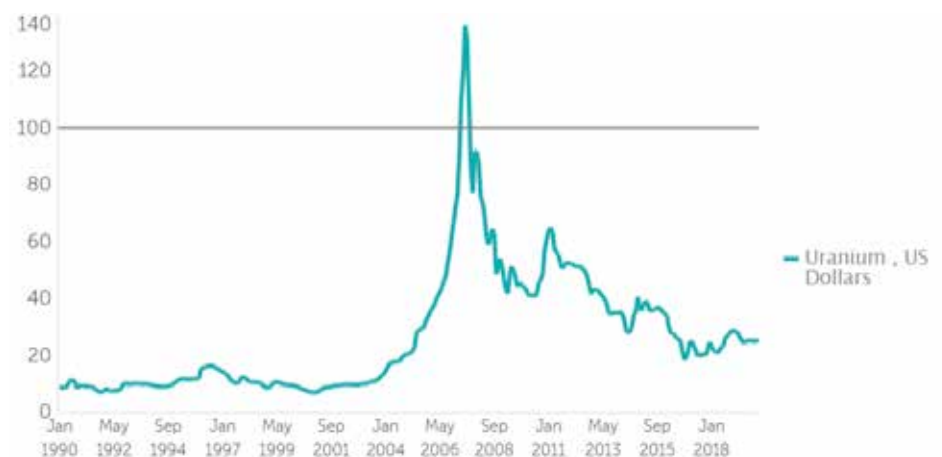
S přihlédnutím k současným cenám uranu na světových komoditních burzách lze konstatovat, že za současných podmínek není těžba uranu na území ČR rentabilní nebo je na její hranici. Vzhledem k tomu, že uran je celosvětově strategická energetická surovina a že nelze

ve střednědobém horizontu odhadovat vývoj světové poptávky po této surovině, je nezbytné, aby stát pomocí legislativních nástrojů aktivně dbal o ochranu těchto ložisek tak, aby mohla být v případě potřeby v budoucnosti obnovena.

Jinou otázkou, a pro budoucí potenciální obnovu těžby velmi důležitou, je otázka udržení si technologického know-how, nezbytného pro takovéto budoucí obnovu těžby a výroby uranového koncentráту. Současný vývoj ve světě ukazuje, jak lze transferovat jedinečné know-how napříč dekadami. Velké společnosti jdou cestou akvizic a participací na otvírací a těžbě ložisek ve světě. Tímto směrem se ubírá především francouzská státní firma ORANO, která navazuje

Produkce uranu (kovu) v ČR v letech 1989–2016 (tis. tun), zdroj: MPO, ČGS

Vývoj ceny U na světových trzích (v USD za lb, 1 lb= 0,45 kg)

Zařízení pro získávání uranového koncentráту z odpadních roztoků po těžbě Zn-Ni rud patřící státní společnosti Terrafame (Zdroj: Terrafame)

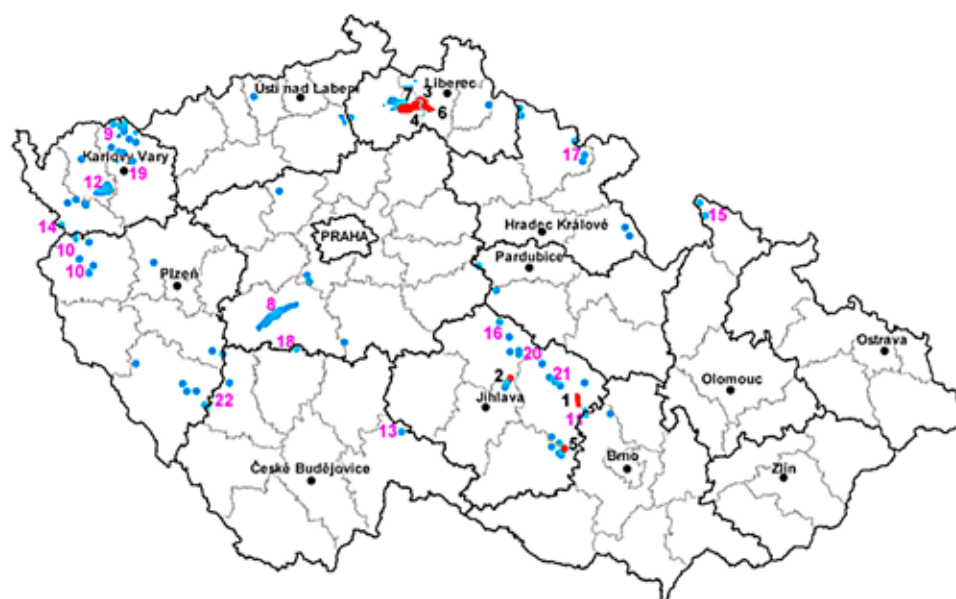
na jednu ze světově největších firem produkujících uranový koncentrát, Cogema. ORANO se svou akviziční činností podílí na těžbě rud a výrobě uranového koncentráту ve světě, především v Kanadě, Kazachstánu a Nigeru. Nově například společnost ORANO podepsala dohodu o společné těžbě uranu s uzbekou státní společností GoscomGeo, má své akvizice v dalších středoasijských zemích a v Africe.

Druhou cestou může být participace na sanačních činnostech, souvisejících s odstraňováním následků historických těžeb na životní prostředí a získávání uranu jako vedlejšího produktu sanace starých odvalů a čištění důlních vod. A v této oblasti ČR disponuje jedinečnými zkušenostmi z posledních 30 let. Nejedná se jen o rekultivaci území, ale především o technologiích čištění důlních vod, majících charakter kompaktních zařízení či instalací téměř mobilního charakteru. Úspěšně sanace a navrácení těžebních lokalit pro další využití, spolu s participací na těžbě v zahraničí a výzkum a vývoj pokročilých environmentálně šetrných technologií,

může být cestou k návratu k ekologicky přijatelné těžbě našich ložisek, pokud by to bylo jednou potřebné. I v oblasti sanací existují oblasti, kde je potenciál pro zahraniční akvizice či spolupráci. Jsou to nejen středoasijské země, Kyrgyzstán, zmíněný Uzbekistán, ale třeba i Srbsko, či další středo či východoevropské země, Rumunsko, Bulharsko a v budoucnosti především Ukrajina.

Kde jsou naše ložiska uranu

Největší prozkoumané zásoby uranových rud sedimentárního typu se nacházejí v oblasti severočeské křídly na ložiscích Hamr na Jezeře, Stráž pod Ralskem, Osečná-Kotel a Břevniště a vyhledané zásoby na ložiscích Hvězdov a Holičky. Je však třeba uvést, že v naprosté většině se jedná v současné době o zdroje pod hranicí ekonomické přijatelnosti. Využití ložisek v oblasti severočeské křídly je pak především komplikováno faktem, že zatím neexistuje schválená, ekologicky přijatelná těžební technologie. Využití chemického loužení in situ, je díky potenciálnímu ohrožení

Uran – Evidovaná ložiska a ostatní zdroje České republiky – stav 2018 (zdroj ČGS)

■ výhradní evidovaná ložiska ■ vytěžena ložiska a ostatní zdroje

(1) Rožná, (2) Brzkov, (3) Břevniště, (4) Hamr na Jezeře, (5) Jasenice-Pucov, (6) Osečná-Kotel, (7) Stráž pod Ralskem

zásob pozemních vod v našich podmínkách neakceptovatelné, přestože se ve světě touto metodou těží více než polovina světové produkce uranu.

Další ložisko uranu Brzkov – Horní Věžnice, které je podobného charakteru jako do nedávna těžené ložisko Rožná, se nachází na Vysočině. Mezi doposud evidovanými ložisky dle ČGS je ještě dnes už opuštěné ložisko Jasenice – Pucov, také na Vysočině.

Celkem je v ČR evidováno 7 ložisek s celkovými (bilančními i nebilančními) zásobami téměř 135 tis. t uranu. Z pohledu očekávané potřeby uranu pro provoz jaderných elektráren dle SEK, tj. prostá náhrada čtyř bloků JE Dukovany a dostavba dvou bloků JE Temelín, se bude roční potřeba uranu k zajištění jejich provozu pohybovat mezi 685–700 tunami a po roce 2040, při maximálním scénáři, až 895 tunami U (NEA/OECD-Nuclear Energy Data, 2019). Bilanční zásoby by vystačily na příštích 30 let provozu jádra, veškeré zásoby by pak mohly vydržet bez problémů na provoz JE na příštích 150–200 let. Otázkou přirozené je, za kolik? Garantem dostatečných ekonomicky přijatelných zdrojů uranu pro potřeby naší jaderné energetiky je tak celosvětový trh.

Současná těžba uranu ve světě a očekávaný výhled

Dle údajů NEA/OECD ale i World Nuclear Association (WNA) se celosvětová produkce uranu z těžby ložisek pohybuje v posledních deseti letech na úrovni 50–62 tis. t. (viz tabulka). Těžba pokrývá poptávku dlouhodobě v rozmezí 85 až 95%. Zbytek je pokrýván uranem jako vedlejším produktem těžby jiných surovin, či z čištění důlních vod, případně dalšími zdroji jako například z likvidace jaderných zbraní. Současní největší producenti v Kazachstánu, Kanadě, Austrálii a Namibii jsou schopni výkyvy v poptávce pokrýt operativním zvýšením své produkce. Cena na trhu je tak udržována na relativně stabilní úrovni. Dlouhodobě stabilní cena komodity na trhu ale není příznivá pro investice do průzkumu nových ložisek, či otvírky nových těžebních lokalit, obzvláště těch, jejichž kovnatost a rentabilita je těsně nad hranicí ekonomické návratnosti. Je to dáno také skutečností, že současných více než 50% světové těžby uranu je vysoce koncentrováno a produkováno z 10 ložisek ve 4 zemích. Kazachstán, Kanada, Austrálie a Namibie v současnosti dodávají na trh přes 75% světové produkce uranu. Těžba v těchto zemích je zajišťována několika málo společnostmi, ve dvou případech státními – Kazatprom a ORANO. Je to další z faktorů ovlivňujících potenciální otvírku nových ložisek, která by se tak vyplatila pouze v případě zjištěných ekonomicky velmi výhodných zásob. Surovinová politika ČR na tuto situaci reaguje, a proto současná strategie v oblasti těžby uranu a dalšího využívání domácích zdrojů uranové rudy jako vysoce strategické suroviny je postavena na třech vzájemně navazujících krocích:

- a) **Dotěžení ekonomicky využitelných zásob na těženém ložisku Rožná** do konce roku 2017 (toto proběhlo).
- b) **Vytipovat nejvhodnější náhradní lokalitu** (mimo oblast severočeské křídly), zpracovat pro ni předběžnou studii proveditelnosti, studii ekonomické vytežitelnosti a hodnocení dopadů na životní prostředí a zvážit účelnost provedení geologického průzkumu takto vybraného ložiska (je v řešení).
- c) Získaný časový prostor (cca 25 až 30 let) využít pro **vědecký výzkum báňských a úpravárenských technologií**, které by umožnily v budoucnu komplexně využít bilanční zásoby uranové rudy v oblasti severočeské křídly způsobem, který by eliminoval negativní vlivy na životní prostředí (zatím nerealizováno).

Za současné situace je pro Českou republiku důležité, jak udržet know-how v oboru environmentálně akceptovatelné uranové těžby. Zavazuje nás k tomu jak historická role naší země v produkci této strategické suroviny v minulosti a existence nemalých zásob uranu na našem území, tak především know-how získané v souvislosti s eliminací dopadů minulých těžebních činností na životní prostředí. Příležitosti k tomuto uplatnění ve světě existují. Příkladem nám může být jak ORANO, tak i nejčerstvější aktivity finské společnosti Terrafame.

Konverze, obohacení, zpětná konverze a fabrikace

Jak už jsem zmínil v úvodu, tato část zpracování uranu do finální podoby jaderného paliva není realizována na našem území.

Konverze a obohacení jsou technologicky velmi propracované procesy, které z produktu těžby uranu – žlutého koláče, vytváří konečnou surovinu pro finální výrobu palivových tablet. Uranový koncentrát obsahuje nečistoty, závislé na druhu zpracované rudy, konkrétního ložiska i technologie zpracování rudy. K výrobě finálního jaderného paliva se ale vyžaduje vysoká čistota a stabilní chemické složení. Proto se na počátku uranový koncentrát chemicky čistí a konvertuje na fluorid uranu UF₆, který je potřebný pro následný proces obohacení.

Převážná většina všech jaderných energetických reaktorů vyžaduje „obohacené“ uranové palivo, ve kterém byl podíl izotopu U²³⁵ na úkor izotopu U²³⁸ zvýšen z přirozené úrovně z 0,7 % na přibližně 3,5 % až 5 %. K procesu obohacování musí být uran v plynné formě a k tomu se právě

využívá UF₆ – hexafluorid uranu. Dnešní obohacovací zařízení používá odstředivkový proces s tisíci rychle se točícími vertikálními odstředivkami nebo proces difusní. Jako velmi slibná se jeví nová technologie laserového obohacování. Malý počet reaktorů, zejména kanadské reaktory CANDU, nevyžadují obohacování uranu.

Komerční konverzní závody fungují v USA, Kanadě, Francii, Rusku a Číně. Největším závodem je Comurhex ve Francii, patří společnosti ORANO. Nové kapacity postupně vznikají v Číně.

K fabrikaci, finální výrobě jaderného paliva je nejdříve obohacený UF₆ zpětně konvertován na vysoce čistý, práškový oxid uraničitý. Tento prášek má vysokou teplotu tavení a další fyzikální vlastnosti příznivé z hlediska namáhání po dobu provozu v jaderném reaktoru.

Největší dekonverzní zařízení s kapacitou 20 000 t/rok provozuje ORANO ve francouzském Tricastinu. Další jsou v USA, v Ruské federaci (TENEX) a Urenco ve Velké Británii.

Finální výroba jaderného paliva – fabrikace, je posledním krokem v procesu změny uranu na jaderné palivo. Tato transformace je absolutně odlišná od rafinace a přípravy fosilních paliv ke spalování v konvenční elektrárně. Je to výroba „high-tech“ komponentů reaktoru. V procesu fabrikace se práškový UO₂ lisuje do formy malých palivových pelet a následně tepelně spéká při vysokých teplotách 1700–1800 °C do velmi odolného keramického materiálu. Pelety se potom brousí a vkládají se do tenkých hermetických obalů – proutků z tenkých, vysoce odolných slitin Zr s povlakem niobu či jiných legovacích kovů. Z jednotlivých proutků se pak sestavuje palivový soubor – palivový článek.

Palivové soubory jsou speciálně navrženy pro konkrétní typy reaktorů a jsou vyrobeny podle přísných norem. Současným trendem výrobců a provozovatelů elektráren je spolupráce s cílem výrazně zlepšit výkonnost paliva a současně zvýšit odolnost vůči nehodám, včetně těch nejvážnějších se ztrátou chladiva reaktoru. Zatímco veškeré v současné době používané palivo je na bázi oxidů, výzkum a vývoj je zaměřen na vývoj kovového paliva, či paliva na bázi nitridů a případně další formy. První moderní kovové palivo by mělo být v nejbližší budoucnosti zkoušeno v komerčních reaktorech.

Závěrečná fáze výroby jaderného paliva je tak jednou z nejnáročnějších. Je to velmi přesná a velmi čistá strojírenská výroba. Postupná zlepšení užitečných vlastností je závislá na provozních zkušenostech a možnostech testování ve zkušebních ale i provozních podmínkách. Od kvality

jaderného paliva právě v závěrečné fázi jeho výroby se odvíjí provozní spolehlivost a efektivita vlastní výroby v jaderném reaktoru, tedy ty nejdůležitější parametry, které zajímají provozovatele. Příkladem, jak se k problematice zajištění jaderného paliva chovají země s menším jaderným programem, může být třeba Švédsko. Dle veřejně dostupných údajů na WNA je tato země plným importérem jaderného paliva včetně obohacování. V případě jaderné elektrárny Forsmark jsou jejími dodavateli pro obohacení – 20 % Eurodif, 60 % Urenco, 20 % Tenex. Vedle toho ve Švédsku je sídlo výrobce jaderného paliva Westinghouse, s roční produkcí 400 t BWR a PWR paliva. Přesto provozovatel švédských jaderných elektráren Vattenfall používá k fabrikaci jak Westinghouse, tak zařízení Areva/ORANO ve Francii a TVEL v Ruské federaci. Klíčová je kvalita a na ni velmi úzce závislá bezpečnost provozu a výkonová efektivita. Vše oproštěno od politických vlivů.

Závěr

Zajištění dodávek jaderného paliva v ČR je dnes závislé na světovém trhu. Ten se jeví jako stabilní, výhledově s dostatečnými zdroji uranu jak v těžbě, kapacitách ke konverzi, obohacování i konečné fabrikaci, tedy výrobě palivových článků. Vedle toho ČR disponuje jak ověřenými zásobami uranu v ložiscích, byť v některých případech problematicky těžitelnými současnými technologiemi. Disponujeme rovněž těžebním a úpravárenským know-how, ale také novými zkušenostmi a znalostmi, jak eliminovat negativní dopady těžby na životní prostředí. A to by měla být příležitost k uplatnění na mezinárodním trhu. Je proto na místě se zabývat možnostmi získání uranu jako vedlejšího produktu sanace a čištění důlních vod nejen v ČR ale i jinde ve světě. Také technologie těžby uranu doznávají ve světě změn. Proto je na místě i orientovat výzkum a vývoj do této oblasti a neztrácet tak kontakt se světem. To, že jsme do poloviny devadesátých let patřili mezi desítku největších producentů uranu v uranovém koncentrátu, že náš „žlutý koláč“ patří k těm nejkvalitnějším, by mělo být výzvou k navázání na tuto tradici. Uplatnění našeho know-how ve světě, k tomu odpovídající cílený výzkum a vývoj by mělo být dobrým základem k budoucímu návratu k efektivní a pro životní prostředí akceptovatelné těžbě našich ložisek, a tedy i potenciální garancí, že naše jaderné elektrárny budou mít z čeho vyrábět.

RNDr. Jiří Slovák

Nezkrácenou verzi článku najdete na webových stránkách www.ohk-most.cz/e-tema

Zdroje:

<https://www.oecd-nea.org/ndd/pubs/2019/7474-ned-2019.pdf>

<https://www.world-nuclear.org/information-library/facts-and-figures/world-nuclear-power-reactors-and-uranium-requireme.aspx>

<https://www.terrafame.com/news-from-the-mine/news/2020/02/government-grants-uranium-recovery-permit-to-terrafame.html>

<http://www.geology.cz/extranet/publikace/online/surovinove-zdroje/surovinove-zdroje-ceske-republiky-2019.pdf>

Třetí téma „TEMA“ mimo hlavní téma, pro Agrární komoru

Motto:

Pokud chceme jako druh na této planetě zůstat, musíme především přežít. VODA, VZDUCH, PŮDA A ČLOVĚK musí být vždy na prvním místě. To je základ filozofie při udržování životního prostředí. Nemůžeme nadřazovat nic nad člověka a musíme chránit především vodu, vzduch a půdu.
František Čuba

OKRESNÍ AGRÁRNÍ KOMORA
Most
informační centrum pro rozvoj
zemědělství a venkova ÚK

Je dobré mít svoje domácí potraviny!

Vážení čtenáři,

když jsem se poprvé potkal s předsedou zdejší renomované OHK Most, panem Ing. Rudolfem Jungem, pohovořili jsme o našich společných tématech a z toho vzešla nabídka pravidelných čtvrtletních příspěvků do tohoto reprezentativního časopisu, kterou jsem přijal. Nuže, zde je další velmi aktuální téma v neméně aktuální TEMA. Aktuální a aktuálnější každým dnem, týdnem a měsícem. Vždyt kdo z nás tušil, že státy uvnitř schengenského prostoru vážně uvažují o uzavření své státní hranice vojskem (Rakousko, Maďarsko) z obavy před útokem invaze migrantů v kombinaci s bezprecedentními opatřeními, které mají zastavit epidemii koronaviru a které se bolestivě dotknou nás všech v podobě hospodářské recese.

Mám svoji profesi, spíše stav agrární rád, narodil jsem se do něho, jsem v něm vzdělán a celý svůj produktivní život jsem se snažil mu být prospěšný, a proto každou možnost prezentace pohledu primárního sektoru, kterým je zemědělství, rád využiji. Vidím v tom příležitost prezentovat zde názory významné části českých zemědělců, které coby bývalý představitel jejich stavovské organizace a nyní ředitel zdejší okresní stavovské organizace, velmi dobře znám a na druhou stranu mne zajímají reakce na ně a diskuse.

Přiznám se, že jsem netušil, do jak složité doby vstupem do třetí dekády třetího milénia vstupujeme a jakým událostem, které doslova ohrožují naši civilizaci budeme muset čelit. Zdá se, že prožíváme dobu prvního vážného varování, které nám říká, že bychom měli velmi změnit způsob konzumního života, že bychom měli podpořit vlastní živitele, to jest zemědělce a potravináře, že bychom se měli zastavit a dohodnout se, co vlastně jako občané tvoříme dnešní společnost chceme, v jakém množství to chceme a konečně kdo bude garantem, chcete-li mediátorem tohoto složitějšího procesu.

Současná celosvětová epidemie známá pod názvem „koronavirus“ dává tušit, jak by se změnil náš život, pokud bychom nedostali šíření nákazy pod kontrolu. No a aby se tak stalo, je nutno se dohodnout, začít spolu komunikovat a říct si, co potřebujeme nutně a bez čeho se obejdeme. Jako zemědělec a člověk, který se narodil téměř doslova na půdě, tak chci v kontextu svých názorů a předsevzetí, které při každé příležitosti prezentuji, znovu konstatovat, že víc, než kdy doposud potřebujeme produkovat domácí kvalitní potraviny. Ne je ve velkém množství dovážet, jak tomu bylo doposud, jak svědčí následující čísla

agrárního zahraničního obchodu (AZO). Saldo za rok 2019 dosáhlo rekordních minus 47,2 miliardy Kč, když meziročně propadlo o plných 6,9 miliardy Kč, respektive o 13,2%! To přece, nechť každý uzná, není normální a tento vývoj je třeba zastavit. Nechci dráždit a strašit, ale když se vyzobou čísla obchodu s pečárenskými výrobky včetně chleba, tak nejsme soběstační ani u této komodity.

Jinými slovy, je dobré mít svoje domácí potraviny. K tomu, abychom je měli potřebujeme podporu společnosti, nikoliv osočování, nepravdy a politické útoky. Potřebujeme velmi rychle doplnit legislativu, která tento snad už jasný trend podpoří. Zemědělci, jejich stavovská nevládní organizace Agrární komora, připravila ve spolupráci s poslanci Zemědělského výboru Poslanecké sněmovny PČR tak zvaný Potravinářský zákon, přesně novelu Zákona č. 110/1997 Sb., o potravinách a tabákových výrobcích, jehož cílem je zvýšit podíl českých potravin na trhu počínaje 55% v roce 2021 a v každém dalším roce navyšovat o 5% až do roku 2027.

Je třeba vysvětlit občanům, že za strohými čísly se skrývají návaznosti s velmi pozitivními dopady na jejich zdraví a stejně tak na naše životní prostředí. Pro obyvatelstvo je nevhodnější ta potrava, která se získává z území, kde žijeme, kde jsme se narodili a která je tudíž pro nás přirozená. To je přece známá věc, kterou v našem případě umocňuje nízká spotřeba pesticidů a umělých hnojiv ve srovnání se zeměmi EU, odkud potraviny ve stále větší míře dovážíme – viz. grafy níže.

Zvýšení podílu českých potravin v maloobchodním trhu ošetřený legislativně, podobně jako to mají velké agrární země EU, například Francie,

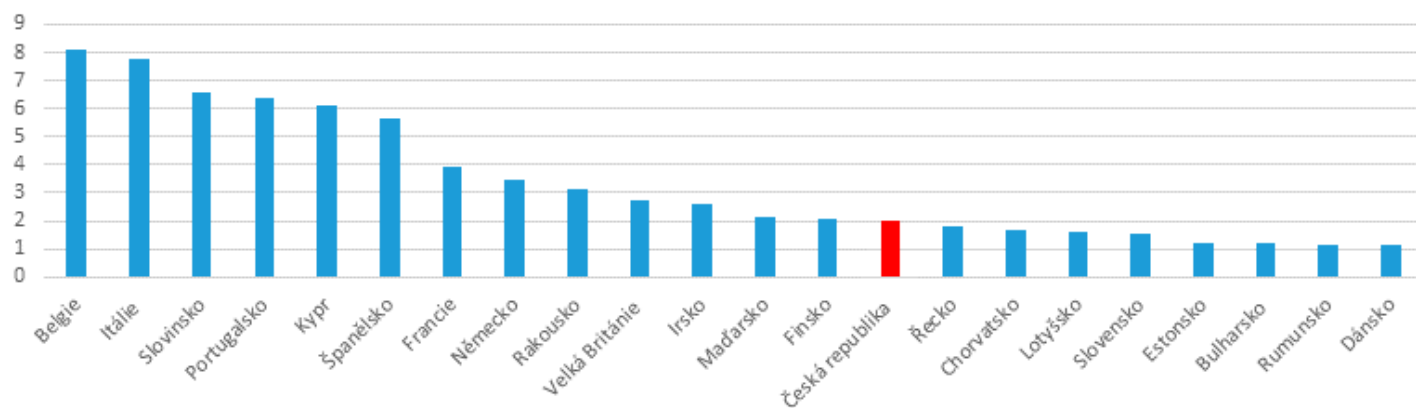

Ing. Jan Veleba

zejména místních regionálních potravin, znamená snížení uhlíkové stopy, zlepšení životního prostředí, pracovní příležitosti atd. Je přece rozdíl, když si vypěstujeme běžnou zeleninu u nás doma v našem regionu, kde k tomu jsou velmi dobré podmínky, anebo když stejnou zeleninu dovážíme kamiony z Pyrenejského poloostrova (Španělsko, Portugalsko) dva tisíce kilometrů daleko...

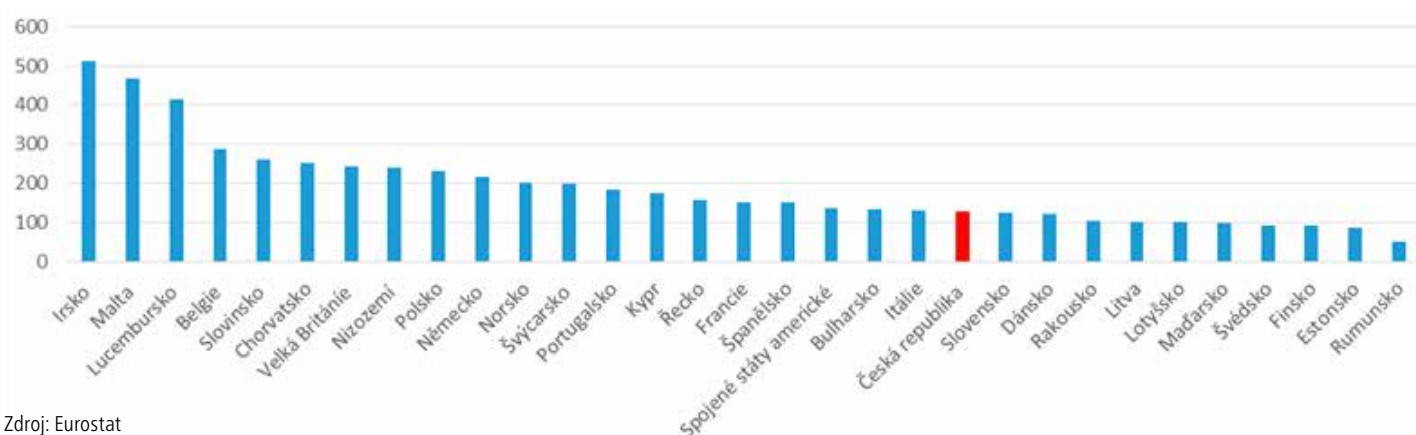
Marně čekám, kdy si to uvědomí jindy tak číperní zelení aktivisté, kteří jsou schopni šplhat na tovární komíny, přivazovat se ke stromům apod. Když sáhnu do své paměti, tak jsme se my agrárníci z provozu před zhruba deseti lety scházeli a plánovali blokádu kamionů s argentinským hovězím masem, přičemž o uhlíkové stopě tehdy

Graf č. 1 – Spotřeba pesticidů v kg účinné látky

Zdroj: Eurostat, podle údajů z roku 2017

Graf č. 2 – Spotřeba umělých hnojiv v kg (Je to bez hnojiv statkových včetně kejdy. Čistě jen minerální.)

Zdroj: Eurostat

nikdo nic nevěděl. Šlo nám o zastavení vybíjení domácích stád hovězího dobytka, který je v našich přírodních podmínkách nenahraditelný ve vztahu k úrodnosti půdy. Když je dobytek, jsou na poli krmné pícniny (jetele, vojtěška) a o to méně je řepky, obilí nebo kukuřice na zrno. Nebudu zde zabíhat do odborných podrobností,

„Nebudu zde zabíhat do odborných podrobností, stačí když použijeme selský rozum a budeme spolu komunikovat a když do masmédií občas pustí skutečné odborníky.“

stačí když použijeme selský rozum a budeme spolu komunikovat a když do masmédií občas pustí skutečné odborníky. Jsem přesvědčen, že jejich doba právě teď pod tlakem občas hořejšího přežití přichází.

V další části mého příspěvku mně dovolte základní informace, jak jsme na tom

se soběstačností jednotlivých komodit. Jsou to neradostná čísla, posuďte se mnou. Zelenina 25 %, ovoce 30 %, hovězí maso 100 % – ovšem při spotřebě pouhých 7,8 kg na obyvatele za rok, když v roce 1989 jsme vykazovali 3x víc, tedy 23,5 kg. Tragická situace je u našeho národního pokrmu vepřového masa, které pokrývá pouhých 38 % spotřeby, když přes 60 % dovážíme a krmné obilí na výrobu krmných směsí vyvážíme. Zdravé a žádané drůbeží maso vykazuje soběstačnost 54 až 64 %, vejce stejně tak a konečně mléko včetně výrobků dosahuje 90 %. Soběstační nejsme ani v tak tradiční plodině, jako jsou brambory.

Nechci se přidávat na vlnu populistů a strašit občany, ale chci zde jasně vyjádřit svoje dlouholeté přesvědčení, že kvalitní domácí potraviny jsou základem bezpečnosti každého státu, včetně jednotlivých členských zemí současné Evropské unie a základem jeho tak proklamované různorodosti. Je jenom škoda, že jsme po vstupu do EU tak lehkovážně tuto historickou pravdu opustili. Cesta k nápravě bude dlouhá a složitá, ale čeští zemědělci, mám na mysli všechny formy hospodaření od malých farem až po ty velké, jak je znám a jak jsem měl možnost je srovnávat při svých odborných cestách po USA, Kanadě, Izraeli, Číně atd., si určitě poradí. Jenom potřebují podporu společnosti a možnost prezentovat

„Nechci se přidávat na vlnu populistů a strašit občany, ale chci zde jasně vyjádřit svoje dlouholeté přesvědčení, že kvalitní domácí potraviny jsou základem bezpečnosti každého státu, včetně jednotlivých členských zemí současné Evropské unie a základem jeho tak proklamované různorodosti.“

svoje názory na řešení. Neboť je dobré mít v této nejisté a složité době svoje potraviny. Každé zlo je k něčemu dobré a já věřím, že současné až tragédie způsobené šířením koronaviru, jsou „dobré“ k tomu, abychom přemýšleli a srovnali si v hlavě naše skutečné hodnoty. K nim cultura agri, vzdělávání půdy a krajiny a vše co s tím souvisí, rozhodně patří.

Ing. Jan Veleba
ředitel Okresní agrární komory Most
a Čestný prezident Agrární komory ČR

Silniční lapkové jsou zpátky

Mysleli jsme to dobře,
ale dopadlo to jako vždycky.

Epitaf na hrob dobroserství

Ing. František Kružík

Na úvod pohled do historie

Prý v každém okrese ČR lze najít hrad, hrádek, tvrz, statek, hospodu, mlýn (nebo jejich pozůstatky), jeskyni, dobře ukrytou strž, skalní město nebo jiný vhodný přírodní útvar, které podle psané nebo ústně tradované historie, sloužily jako základna lapků, loupežníků a loupeživých rytířů.

Slabé vlády nebo dokonce mezidoby s bezvládním vedly ke stále větší zločinnosti v Českém království. Příkladem je zvláštní stav vlády/bezvládní za krále Jana Lucemburského i za slabé vlády Václava IV. na přelomu 14. a 15. století. Ve Starých letopisech českých píše: „Mnozí z rytířstva, promrhavše statky své, chtějíce se pánům vyrovnat i ochudli a dali se v loupeže.“ (Uhlíř, 2018)

Uklidnění nepřispívaly ani četné válečné konflikty, kdy za táhnoucími vojsky pustošícími kraj, se loupežemi přizívovaly tlupy marodérů, posilující domácí loupežníky a přinášející ze zahraničí nové know-how. Vypálené a vydrancované vesnice, usedlosti a menší tvrze, s vyvražďováním veškerých obyvatel, přepadávání kupeckých karavan s nedostatečným ozbrojeným doprovodem, byly běžným zjevem, včetně doprovodné nechutné řezničiny, zaručující, že nebude žádných svědků. Ono vzletné: „Peníze nebo život!“ mělo v této drsné době spíše význam: „Dej život, peníze si vezmeme sami!“

Naopak rozhodní vládcové, upevňující svoji moc, propůjčovali hrdelní právo městům i vybraným pánům aby eliminovali ohrožování obchodních cest, obchodu samotného a ztráty královské důstojnosti, ale zejména královské pokladny z toho plynoucí. Proto mělo dopadení a porážka loupežnických tlup zpravidla velice podobný průběh. Zajatí řadoví členové loupežnické tlupy byli neprodleně rozvěšeni na okolní stromy pro výstrahu, vedení tlupy bylo nasměřováno do nejbližší mučírny a podrobeno útrpnému právu, aby mohl být zajištěn naloupený majetek. Z toho také zřejmě pochází úsloví „skřípnout někomu prsty“, protože prvním stupněm útrpného výsledku byly palečnice. Vůdcové byli podle rozsahu prokázaných zločinů veřejně popraveni. Výjimkou nebyly zostřené nebo skutečně velmi kruté tresty – lámání kolem shora nebo zdola, odsekávání nebo odřezávání různých částí těla během pokání před vlastní popravou (viz Koldův zákoník). Zde měli loupežníci urozeného původu výsadu stětí mečem. Jejich hlavy pak obvykle zdobily hlavní bránu města nebo hradu, kde byl popraven nebo kde jako lupiči působili.

Konec vraždících lapků

Největší éra loupeživých rytířů s 15. stoletím skončila. V Českém království se stále více začalo uplatňovat tzv. „povolené odírání“. Nejen král a královská města, ale také všichni vyvolení šlechticové mohli vybírat clo a mýto. Tento výběr zdůvodňovali finančními náklady na údržbu a zajišťování bezpečných cest, i když opravdové bezpečí fakticky nedokázal zajistit nikdo. Špatně prostupnými lesy na pohraničních horách Českého království vedlo jen několik cest propojujících již po tisíce let Středomoří s Baltem v severojižním směru, severoněmecká knížectví s knížectvími rakouskými, s Uherským královstvím a Balkánem, tj. směr východ – západ a severozápad – jihovýchod. Tyto pradávne stezky byly postupně upravované, rozšiřované a vylepšované pro karavany kupeckých vozů – značná část dnešní silniční sítě je založena právě na těchto starodávných obchodních tepnách. Obchod přinášel do země bohatství, podél obchodních cest vznikaly nové usedlosti a infrastruktura – hostince, stáje, kovářny... ale také snahy přizívovat se na rostoucím obchodu a bohatství plynoucím po cestách. ((mh) (Uhlíř, 2018) Vybírání cla tak bylo opakovatelným, snadným a výnosným zdrojem příjmů a ve srovnání

s loupežnictvím naprosto legální. Ale znovu jako v minulosti, když se rozpadá královská moc, šlechta si ulamovala z koláče co největší díl. Upravovali si libovolně výši cla si a místa výběru podle vlastní volby. Stali se z nich legální zloději, kteří „beránka“ ostříhají při každém průjezdu a těch vraždících, kteří „beránka“ jednorázově zabijí a stáhnou, se objevovalo stále méně.

Most může stát i na louce

Počátkem 15. století se rozmohla nová „móda“. Čeští šlechtici začali **vybírat** takzvané „mostné“. Kdo chtěl přejít přes řeku suchou nohou, musel za přechod po mostě zaplatit. Avšak pro rytíře, jejichž pozemkem neprotékal ani potůček, a mohli jen závidět sousedům výhodný a stálý zdroj financí, bylo snadným řešením takovou nespravedlnost jednoduše napravit. Ve vhodném místě napřímit cestu a postavit most třeba přes louku byla dobrá investice a také důvod vybírat mostné. Zlodějina tohoto druhu se stala legální a iniciativnímu šlechtici za výběr mostného nic nehrozilo. (LaVoisin, 2010) Naopak zasloužil se o veřejné dobro! Na slůvka o „bezpečí“ lidé vždy slyšeli a slyší.

Romantizující pohled 19. a 20. století s tendencí lupičskou živnost líčit jako selanku plnou lupičské odvahy a dobrodružství, popř. jako sociální pnutí a třídní boj, důsledně přehlížel dvě zcela neromantické skutečnosti:

1. Slovní spojení „rytíř“ a „lupič“ je protimluv z podstaty a ještě vynikne v substituci „urozený vrah“. Protože kořistnický a sprostý vrah zůstane sprostým vrahem i přesto, že se pyšní svojí urozeností.
2. Ze zápisů výsledků ve smolných knihách, vyplývá, že téměř vždy měla déle působící loupežnická tlupa svého patrona a ochránce, nezřídka s vysokým postavením v hierarchii šlechty a v blízkosti panovníka, který byl podílníkem na výtěžcích z lupy. Ale nebyla to jenom šlechta. Z výpovědí delikventů – a to bývá ve smolných knihách zvláště zdůrazňováno – již při seznamování delikventa s výsledkovým nářadím mučírny, dobrovolně a bez mučení přiznával jména těch, kteří odkupovali za výhodné ceny naloupené zboží. Byli mezi nimi vážení měšťané, konšelé, starostové i rychtáři. Všichni tito podílníci téměř nikdy nebyli potrestáni a už vůbec ne na hrdle.

Pod heslem ‚Bezpečné Česko‘

Je fascinující co všechno jsou ochotni obětovat dospělí a svéprávní lidé s podpisovým právem za nesplnitelný **příslib bezpečí**. Pouhý příslib stačí jiným bezskrupulózním a dostatečně chamtivým lidem aby kreativně podváděli a nechávali si za nesplnitelný příslib platit.

Podle statistiky nehodovosti došlo v roce 2019 na území ČR k 102 220 dopravním nehodám, při kterých zahynulo 532 lidí, 1 890 bylo zraněno těžce a 22 270 lehce. (iRozhlas, 2020)

Ve vágně definované kategorii ‚**nepřiměřená rychlost**‘ (tedy nikoli nedovolená nebo překročená maximální povolená rychlost), je pro období od 1. 1. do 31. 12. 2019 statisticky zařazeno 12 733 nehod, tj. 12,46 % z celkového počtu nehod. Z měsíční statistiky je zřejmé, že zimní období (zde prosinec až únor) se na této nehodovosti projevuje velmi výrazně a také zpochybňuje boj proti řidičům, médií hloupoučce označovány jako piráti silnic nedodržujícími povolené rychlosti na veřejných komunikacích. Za uvedené tři měsíce došlo v roce 2019 k 54,57 % nehod zařazených do kategorie ‚nepřiměřená rychlost‘, ačkoli právě v těchto měsících to může být, za měnicích se meteorologických podmínek, rychlost 20–40 km/hod. Zbylých 45,43 % nehod z důvodu ‚nepřiměřené rychlosti‘ je relativně rovnoměrně rozloženo do zbývajících devíti měsíců. (viz Tabulka 1)

Tabulka 1: Nehodovost v roce 2019

Nehody – ‚nepřiměřená‘ rychlost			
ČR období 1.1.–31.12.2019			
Měsíc	Nepřiměřená rychlost	Nehod celkem	Podíl
leden	2 088	8 334	25,1%
únor	1 016	6 878	14,8%
březen	764	7 666	10,0%
duben	1 009	9 089	11,1%
květen	910	8 699	10,5%
červen	887	9 042	9,8%
červenec	940	8 495	11,1%
srpen	1 020	8 549	11,9%
září	996	8 954	11,1%
říjen	923	9 391	9,8%
listopad	978	8 972	10,9%
prosinec	1 202	8 151	14,7%
Celkem	12 733	102 220	12,46%

Vydeme-li z logické premisy, že drtivá většina řidičů se vydává na cestu motorovým vozidlem s cílem dostat se spolehlivě, rychle a pohodlně z místa A do místa B a nikoli s cílem se zabít nebo zabít jiného účastníka provozu a že nejméně tak to platí i pro profesionální řidiče nákladních vozidel a kamiónů, pak nám zbývá skutečně jenom nepatrný statistický prostor pro skutečně bezohledné řidiče, ty tzv. ‚piráty‘,

kterým je to jedno. Blbec za volantem je prostě neřízená střela a ‚přiměřená rychlost‘ je ta, kterou si určuje sám a nic na tom nezmění libovolně nastavené restrikce, měření rychlosti a pravidla – ta platí pro ty ostatní... Uvedenou premisu potvrzuje i dobrovolná anketa s řadou grafů a množstvím velmi rozporuplných komentářů. (Simonová, 2019–2020) Určitě nahlédněte.

Nezodpovězenou otázkou zůstává, jaký podíl na nehodovosti mají mentálně-volní vlastnosti řidičů. Odpověď nelze vyčíst ze statistik nehodovosti, na to nemají policejní statistiky kolonku, ale nemalé procento těch, kteří vlastní řidičské oprávnění a vydávají se do provozu na silnici, není schopno bezpečně řídit ani kolobrnou.

Mnoho řidičů-sebevrahů je ovládáno parazitem Toxoplasmou gondii, jak prokazuje ve svých výzkumech profesor J. Flégr. (Hlaváčová, 2017) (Šindelář, 2019); (Kazdová, 2011); (Kulhánek, 2017); (Pazdera, 2012) (Strakatý, a další, 2019). Člověk postižený parazitem má zpomalené reflexy, ale zvýšené sebevědomí.

A zde přicházejí samozvaní širitelé dobra, řečení ‚dobroserové‘, rozhodnutí za každou cenu chránit blbce před vlastní blbostí, upírající žhavým kandidátům Darwinovy ceny právo na zaslouženou odměnu. A protože nejsou schopni vymyslet žádné pozitivní řešení, vymýšlejí nové a nové nic neřešící nesmyslné zákazy a příkazy, udržování represe a buzerace řidičů, v těsném závěsu za nimi dobývači renty s líbivými hesly a nesplnitelnými přísliby bezpečnosti na silnicích.

CZECH RADAR a.s. a ‚Bezpečné Česko‘

Společnost Czech Radar a.s. byla založena 1. 7. 2004 dvěma akcionáři se základním kapitálem 2 mil. Kč a předmětem podnikání: Zpracování dat, služby databank, správa sítí atd., atd. ... a úřední měření (sic!) (CZECH RADAR, 2020). Firma se velmi záhy proslavila svými neuvěřitelnými, pro města nevýhodnými, smlouvami na poskytování, obsluhu a vyhodnocování stacionárního úsekového měření rychlosti v desítkách obcí po celé ČR.

Pro názornost citace ze smlouvy mezi městem Lysá nad Labem a firmou Czech Radar a.s.:

„Článek VII Cenové a platební podmínky:

odst. 1 Smluvní strany se dohodly, že cena nájmu za užívání pronajímaného zařízení dle této smlouvy byla stanovena ve výši 1 000 Kč za 1 kus zařízení měsíčně + DPH.

odst. 2 Smluvní strany se dohodly, že úplata za služby pronajímatele specifikované v článku VI.

odst. 2 této smlouvy se stanoví dohodou Smluvních stran takto:

Smluvní strany se dohodly, že nájemce bude platit pronajímateli sjednanou úplatu, jejíž výše bude pohyblivá a bude činit 60 % z částek, které byly v tom kterém měsíci nájemcem

inkasovány na základě měření obstarávaného městskou policií na zařízení poskytnutém pronajímatelem + DPH. Pro vyčíslení pohyblivé složky úplaty se nájemce zavazuje nejpozději do 10. dne měsíce následujícího po měsíci, za který se vyúčtování úplaty provádí, zaslat pronajímateli písemný přehled o přijatých platbách za pokuty...“

Ze smluvních ujednání explicitně vyplývá, že:

- pronajímatel (zde Czech Radar a.s.) radnici měsíčně účtuje 1 210 Kč za každé měřicí zařízení včetně DPH, tj. za deset zařízení v pěti lokalitách 12 100 Kč měsíčně a 146 520 Kč za rok;
- 60% z celkového měsíčního výběru pokut + DPH, což je celkem 72,6% z vybraných pokut (město si DPH nemůže odečíst i když je plátcem, protože pokuty jsou od DPH osvobozeny);
- úsekové měření rychlosti v nasmouvaných lokalitách fakticky zajišťuje pronajímatel, který v rámci automatizovaného elektronického měření vytvoří dokument s „důkazy o spáchání přestupku“ tj. tabulku s identifikací provozovatele vozidla a ‚změřenou‘ úsekovou rychlostí, v zájmu zachování legality je tento dokument přesunut na příslušnou služebnu městské policie, která dokument vytiskne, opatří razítkem a podpisem a předá jej na odbor dopravní příslušného městského úřadu;
- také vystavení ozámení o spáchání přestupku a výzvy k zaplacení uvalené pokuty do 15 dní po doručení, fakticky zajišťuje pronajímatel, který v rámci automatizovaného elektronického systému vytvoří ze šablony dokument s doplněnými údaji o majiteli vozidla a výsledku úsekového měření rychlosti, přesune jej na příslušný odbor dopravní, kde se dokument vytiskne, opatří razítkem a podpisem vedoucího odboru a odešle přistiženému hříšníkovi, kopie se spolu s tabulkou od městské policie založí do spisu;
- pronajímatel tedy zcela zásadně ovlivňuje, či dokonce určuje, kdo bude pokutován a jaká bude výše pokuty z titulu administrátorských přístupů do softwarového systému úsekového měření a následného výběru pokut (a má pochopitelně zcela konkrétní finanční motivaci pokutovat pokud možno každého, kdo měřeným úsekem projede);
- městský úřad spolu s městskou policií tento novodobý mýtný systém pouze zaštiťuje, legalizuje, rozepisuje oznámení o spáchání přestupku a inkasuje pokuty.

Pro představu o jaké peníze se jedná, jsou zde uvedeny tři příklady radnic, jejichž spolupráce na úsekovém měření v jejich městě a spádových obcích je veřejně dostupná, třebaže ne vždy úplná.

Příklad Lysá nad Labem

V článku (Slováček, 2019) bylo probráno několik aspektů úsekového měření v Lysé nad Labem. Zde je vhodné citovat celkem velmi výstižnou

charakteristiku tohoto ze středověku převzatého systému olupování pocestných, dnes sice motorizovaných, ale stejně proti systému bezbranných, jenž svými chapadly jako jedovatá medúza proniká do celé ČR (cit.):

„Z minulosti jsou známy i případy, kdy si mnohé obce měřením rychlosti zadělaly na ostudu. Typickým příkladem je kauza Czech Radar, která vygradovala už před lety, ale táhne se dosud. Šlo tehdy o to, že soukromá společnost pokutovala řidiče takřka jíc „na klíč“ a z pokut jí plynula významná provize.

Spolupráci s ní zavedli v minulosti v Prostějově, Mělníku, Turnově, Náchodě, Chotěboři nebo Lysé nad Labem. Stačilo pár řidičů, kteří se protiprávním pokutám vzepřeli, a obce musely dosavadní praxi přehodnotit a v celé řadě případů vracet.“

Tabulka 2: Výběr pokut v Lysé nad Labem

Lysá n/L – výběr pokut nedaňové příjmy [tis. Kč]		
Rok	Počet přestupků	Výběr pokut
2018	7 133	6 650,0
2017	10 711	9 036,0
2016	12 234	11 650,0
2015	19 579	15 206,0
2014	13 947	15 378,0
2013	20 101	11 607,0
2012	5 481	1 622,0
Celkem	89 186	71 149,0

Příklad Mělník

Kauza Czech Radar byla v Mělníku předmětem volebního boje. Z textů na portálu (Muller, 2010) vyplývá, že ve hře byl sponzorování politických stran i osobní zájmy radních, tedy opět rytíři lapkové na silnici a politická podpora na radnici...

Tabulka 3: Působení firmy Czech Radar v Mělníku

Celkové hospodaření Czech Radar a.s. v letech 2007 až 2010 na Mělníku (s opravou zápočtu DPH)		
za roky 2007–2010	bez DPH [Kč]	s DPH [Kč]
příjmy z pokut	37 360 000	37 360 000
odměna Czech Radar z pokut	22 947 720	27 048 640
odměna Czech Radar z pronájmu	2 000 280	2 420 339
náklady města na administrativu	5 728 000	5 728 000
zůstatek města Mělník	6 684 000	2 163 021

Příklad Turnov

Turnovský městský úřad byl jedním z prvních v ČR, který se spolu firmou Czech Radar a.s. pustil do nestydatého legálního odírání řidičů,

kterí padli do jejich četných fotopastí úsekového měření.

První se do odhalení pustil D-FENS, který na svém portálu zveřejnil řadu článků jadrně popisujících poměry na turnovské radnici, zjevně podložených dobře informovanými insider zdroji (D-FENS, 2010). Turnov se svým výběrem mytného stal velmi rychle populární v celé ČR, jednak mezi rozrušenými řidiči, kteří ať již oprávněně nebo neoprávněně byli zkasírováni a jednak radními mnoha českých měst a městeček, pro které byl zdánlivý finanční úspěch Turnova jednoznačně inspirující. (Hoření, 2011); (Lubas, 2012) a mnozí další.

Tabulka 4: Turnovský pokutový úspěch (rok 2010 jen do srpna), šedě vyznačeno působení firmy Czech Radar, světle šedě jeho nástupce AŽD s.r.o.

Turnov – výběr pokut nedaňové příjmy [tis. Kč]		
Rok	Rozpočet	Plnění
2019	8 456,0	8 221,8
2018	9 150,0	8 172,4
2017	9 185,0	8 318,1
2016	10 554,7	10 478,5
2015	12 710,0	12 796,9
2014	Není z veřejných zdrojů k dispozici	
2013		
2012		
2011		
2010	7 833,0	2 656,0
2009	6 370,0	15 299,0
2008	4 124,0	5 031,0
2007	2 470,0	4 811,0
2006	3 095,0	2 662,0
2005	2 275,0	2 873,0
2004	2 500,0	1 851,0
2003	1 000,0	3 188,0
Celkem	79 722,7	86 358,6

I kdyby ostatní radnice inspirované tou turnovskou nebyly tak úspěšné, v celé ČR jsou to částky v řádu stovek milionů korun.

Turnovský statistický zázrak

V četných diskusích vyvolaných postupy turnovské radnice při výběru pokut a články z různých hledisek glosující tuto situaci, ale také ve zveřejněných výsledcích správních řízení, se až příliš často vyskytuje zpochybnění naměřených a pokutovaných úsekových rychlostí.

Budeme-li předpokládat, že jsou pokutováni pouze řidiči, kteří skutečně překročili stanovený limit rychlosti v obci, tj. 50 km/hod., dostáváme se do mezí 53 až 73 km/hod., protože pro zachování zdání objektivitu měření, odečítají turnovští 3 km/hod. kladné odchylky měření (chyby +/- 3 km/hod.), stanovené kalibrací zařízení.

Hypoteticky by měl být následek naměřené rychlosti 53 km/hod. bez pokuty, ale překročil, proto je vinen! Horní limit 73 km/hod. je dán taxací ze zákona č. 361/2000 Sb. pro přestupek překročení rychlosti do 20 km/hod.

„Četnost tvrzení, že řidič rozhodně nejel rychlostí 63 km/hod., ačkoli mu byl oznámen přestupek s touto rychlostí (po odečtení tedy 60 km/hod.) a také četnost výše pokuty 1 000 Kč byla významná.“

Četnost tvrzení, že řidič rozhodně nejel rychlostí 63 km/hod., ačkoli mu byl oznámen přestupek s touto rychlostí (po odečtení tedy 60 km/hod.) a také četnost výše pokuty 1 000 Kč byla významná. Podle těchto indicií lze odhadnout, že 50 až 80 řidičů ze sta se dopustilo překročení rychlosti o 10 km/hod., tedy, že po odečtení tolerance jeli v měřeném úseku rychlostí právě 60 km/hod., což je právě ta rychlost za kterou lze předepsat mýto ve výši 1 000 Kč. Při počtu několika desítek tisíc pokutovaných přestupků se tak vysoký podíl řidičů ‚trefil‘ přesně do toho žádoucího?

„Je to klasická úloha výpočtu pravděpodobnosti s jakou z balíčku 32 karet vytáhneme dvě karty a budou to dvě esa.“

Jaká je pravděpodobnost takového výsledku. No jistěže malá! Teoreticky je snadné to vypočítat. Je to klasická úloha výpočtu pravděpodobnosti s jakou z balíčku 32 karet vytáhneme dvě karty a budou to dvě esa. Takže pravděpodobnost, že 50 řidičů ze sta bude mít úsekovou rychlost právě 63 km/hod. při normálním rozdělení je $6,5117 \cdot 10^{-94}$ (to je číslo s 93 nulami za desetinnou čárkou), že to bude právě 80 řidičů ze sta, je pravděpodobnost za stejných podmínek $1,303 \cdot 10^{-139}$, tj. prakticky nulová. Zdá se, že úsekové měření na turnovsku má cinknuté karty.

Turnovem to neskončilo

Po aférah, které v této souvislosti v minulých deseti letech a po umístění starosty Varnsdorfu (Pilařová, 2019) do vazby, vypukla na mnoha radnicích panika, proti které vypadá koronavirus jako lehká rýmička. Dějí se skutečné manévry – vypovídají a přepisují se smlouvy, na základě křišťálově průzračných až transparentních výběrových řízení se uzavírají smlouvy nové a s novými

firmami, které s firmou Czech Radar a.s. nemají vůbec, ale vůbec nic společného... Snad kromě software a předmětu podnikání. Zkušenostmi (Zeman, 2012) z Turnova je inspirováno mnoho dalších radnic, které proaktivním měřením hodlají markýrovat boj proti pirátům silnic a za bezpečnost občanů. I když ty hlavní důvody jsou zcela jiné. Někteří jsou si toho dobře vědomí viz: (diskuze, 2020). Typická je prostoduchá reakce sokolovského radního Kropáčka (cit):

„Pronájem nebude pro město představovat žádné finanční náklady, i kdyby radary nezachytily žádné přestupky. To, co zaplatíme za pronájem, firma městu vrátí refundací mzdy jednoho úředníka.“
 „Dopravní policie už Sokolovu odsouhlasila umístění radarů. Pokuta by hrozila za rychlost 61 kilometrů za hodinu a vyšší.“ „Město Turnov má podobný systém už asi šest let a osvědčil se,“ zjistil Kropáček.“
 Popsaný systém odírání řidičů se chystají zavést města městečka na mnoha dálničních úsecích. Mediální kanonáda již byla zahájena i hlas lidí

žádající vyhubení pirátů silnic zazněl. Návrh na zesateronásobení výše pokut již čeká v parlamentu od roku 2019 (tehdejší ministr Ťok).
Vždy, když dobroserové vytáhnou do ulic s tématem budícím zdání vylepšení libovolného obecného dobra, je třeba zbystřit a mít se na pozoru. Bez výjimky to je pitomost bijící o nebesa, na kterou doplatí (a to doslova) nic netušící občan.

Ing. František Kružík, Most

Citovaná literatura

- [1] (mh). Historické stezky v regionu Český Krumlov. Český Krumlov Tourism. [Online] © 2006–2020 město Český Krumlov. [Citace: 14. prosinec 2019.] http://www.encyklopedie.ckrumlov.cz/docs/cz/region_histor_histez.xml.
- [2] 2020. CZECH RADAR a.s., Praha IČO 27164900—Obchodní rejstřík firem. KURZYCZ. [Online] © 2000–2020 Kurzy.cz, spol. s r.o., AliaWeb, spol. s r.o., 2020. [Citace: 11. leden 2020.] <https://rejstrik-firem.kurzy.cz/27164900/czech-radar-as/>. ISSN 1801-8688.
- [3] CZECH RADAR. 2020. Sběrka listin CZECH RADAR a.s. Veřejný rejstřík a Sběrka listin. [Online] © 2012-2015 Ministerstvo spravedlnosti České republiky, 2020. [Citace: 14. leden 2020.] <https://or.justice.cz/ias/ui/vypis-sl-firma?subjektId=392719>.
- [4] D-FENS. 2010. Dopravní pokuty jako skrytá daň. D-FENS. [Online] 21. listopad 2010. [Citace: 10. prosinec 2019.] <http://dfens.cz.com/dopravni-pokuty-jako-skryta-dan/>.
- [5] diskuze. 2020. Česko je zamořené radary. Podívejte se, které slouží represí a které fungují preventivně. Autosalon.tv. [Online] Copyright © 2020 FTV Prima, spol. s r.o. a dodavatelé obsahu., leden–březen 2020. [Citace: 3. březen 2020.] <https://www.autosalon.tv/novinky/ridicuv-chleba/jak-a-cim-se-v-cesku-meri-rychlost-nektere-radary-jsou-jen-vychovne/diskuze>.
- [6] Hlaváčová, Jana. 2017. „Toxka“ metlou lidstva? Nákaza toxoplazmou možná přispívá k rozvoji dlouhé řady neurologických a neurodegenerativních chorob. Jaroslav Flegr. [Online] © 2020 Jaroslav Flegr, 4. říjen 2017. [Citace: 11. prosinec 2019.] <https://bigl.flegr.com/toxka-metlou-lidstva-nakaza-toxoplazmou-mozna-prispiva-k-rozvoji-dlouhe-rady-neurologicky-ch-chorob/>.
- [7] Hoření, Jaroslav. 2011. Turnov vybral na pokutách 30 milionů, 20 dal firmě za pronájem radarů. iDNES zpravodajství. [Online] © 1999–2020 MAFRA, a. s., a dodavatelé Profimedia, Reuters, ČTK, AP, 21. prosinec 2011. [Citace: 11. leden 2020.] https://www.idnes.cz/zpravy/domaci/turnov-vybral-na-pokutach-30-milionu-20-dal-firme-za-pronajem-radaru.A111220_183554_liberec-zpravy_alh.
- [8] iRozhlas. 2020. Statistika dopravních nehod. iRozhlas. [Online] © 1997-2020 Český rozhlas, 2020. [Citace: 5. únor 2020.] <https://www.irozhlas.cz/nehody>.
- [9] Kazdová, Klára. 2011. Toxoplasma gondii. Věda a výzkum. [Online] Přírodovědecká fakulta Univerzity Karlovy, 2011. [Citace: 11. prosinec 2019.] <https://www.natur.cuni.cz/fakulta/veda-a-vyzkum/popularizace/clanky/proc-toxoplasma-snuje-imunitu-a-zvysuje-pravdepodobnost-narozeni-chlapce>.
- [10] Kulhánek, František. 2017. Parazit, kterého má v sobě až polovina populace, ovlivňuje náš vzhled i chování více, než jsme si dosud mysleli. Refresher. [Online] © 2011-2020 REFRESHER.cz, 23. únor 2017. [Citace: 11. prosinec 2019.] <https://refresher.cz/41098-Parazit-ktereho-ma-v-sobe-az-polovina-populace-ovlivnuje-nas-vzhled-i-chovani-vice-nej-jsme-si-dosud-mysleli?gdpr-accept=1>.
- [11] LaVoisin. 2010. Loupeživí rytíři v Čechách. Historický blog. [Online] 19. duben 2010. [Citace: 11. prosinec 2019.] <http://historicky.blog.cz/1004/loupezi-rytiri-v-cechach>.
- [12] Lubas, Miroslav. 2012. Turnovské radary jsou dobrý byznys. Ale řidiči lháři se pokutám vyhnou. iDNES zpravodajství. [Online] © 1999–2020 MAFRA, a. s., a dodavatelé Profimedia, Reuters, ČTK, AP, 13. říjen 2012. [Citace: 14. leden 2020.] https://www.idnes.cz/zpravy/cecha-kronika/poctivi-ridici-plati-turnovu-za-radary-miliony.A121012_165706_liberec-zpravy_dtd.
- [13] Muller, Jan. 2010. Kauza CZECH RADAR a malý dovětek k volbám. Mělniček.cz. [Online] © 2006-2020 team Mělniček.cz, 10. listopad 2010. [Citace: 14. leden 2020.] <http://melnicek.cz/node/6280>.
- [14] Pazdera, Josef. 2012. Kočkám by se o pelišky měli starat muži. OSEL Objective Source E-Learning. [Online] 9. červenec 2012. [Citace: 11. prosinec 2019.] http://www.osel.cz/6349-kockam-by-se-o-pelisky-meli-starat-muzi.html?typ=odpoved&id_prispevku=117760.
- [15] Pilařová, Daniela. 2019. Spory kolem radarů ve Varnsdorfu zřejmě skončí u soudu. Český rozhlas Sever. [Online] © 1997-2020 Český rozhlas, 5. květen 2019. [Citace: 14. leden 2020.] <https://sever.rozhlas.cz/spory-kolem-radaru-ve-varnsdorfu-zrejme-skocni-u-soudu-7910034>.
- [16] Simonová, Eva. 2019–2020. Váš názor na měřiče rychlosti v obcích?—výsledky. Observatoř Bezpečnost silničního provozu. [Online] Centrum dopravního výzkumu, v. v. i., 2019–2020. [Citace: 4. únor 2020.] <https://www.czrso.cz/anketa-merice-rychlosti-vysledky>.
- [17] Slováček, Petr. 2019. Jak obce ryzují na pokutách: Radar měřil nezákonně a motorista spor vyhrál. AUTO.cz. [Online] © 2001–2020 Copyright CZECH NEWS CENTER a.s. a dodavatelé obsahu, 23. únor 2019. [Citace: 21. listopad 2019.] <https://www.auto.cz/jak-obce-ryzují-na-pokutach-radar-meril-nezakonne-a-motorista-spor-vyhral-127864>.
- [18] Strakatý, Čestmír a Chadalíková, Leila. 2019. Flégr: Nová zjištění jsou šokující, toxoplasma obrovsky škodí zdraví. Snižuje inteligenci, má ji třetina Čechů. Reflex. [Online] © 2001–2020 Copyright CZECH NEWS CENTER a.s. a dodavatelé obsahu, 5. červen 2019. [Citace: 11. prosinec 2019.] <https://www.reflex.cz/clanek/prostor-x/95611/flegr-nova-zjisteni-jsou-sokujici-toxoplasma-obrovsky-skodi-zdravi-snuje-inteligenci-ma-ji-tretina-cechu.html>.
- [19] Šindelář, Rudolf. 2019. Kočka, zelenina a nedovařené maso: Toxoplasma zabije ročně milion lidí, říká profesor Flegr. ExtraCZ. [Online] 9. září 2019. [Citace: 11. prosinec 2019.] <https://www.extra.cz/kocka-zelenina-a-nedovarene-maso-toxoplasma-zabije-rocne-milion-lidi-rika-profesor-flegr>.
- [20] Uhlíř, Dušan. 2018. Po stopách zemských škůdců: Proč ovládali středověkou Moravu lapkové? 100+1. [Online] © Extra Publishing, s. r. o. 2007–2011, 30. květen 2018. [Citace: 14. prosinec 2019.] <https://www.stoplusjednicka.cz/po-stopach-zemskych-skudcu-proc-ovladali-stredovekou-moravu-lapkove>. ISSN 1804-9907.
- [21] Zeman, Bohumil. 2012. Sokolov chystá past na rychlé řidiče. Pronajme si až dvacet radarů. iDNES zpravodajství. [Online] © 1999–2020 MAFRA, a. s., a dodavatelé Profimedia, Reuters, ČTK, AP, 29. září 2012. [Citace: 14. leden 2020.] https://www.idnes.cz/karlovy-vary/zpravy/sokolov-si-pronajme-dvacet-pevnych-radaru.A120926_180424_vary-zpravy_slv.

Otázka „TEMA“ jen tak mimochodem,

pro senátorku, ale hlavně dětskou lékařku MUDr. Alenu Dernerovou

O problematice vzdělávání nastupujících generací jsme toho již na stránkách TEMA napsali velmi mnoho a moc pozitivního ani dnes nenacházíme. Náš vzdělávací systém, který mimochodem nebyl kdysi špatný, dostal několik zásahů, které se na první pohled zdály jako pokrokové, ale na druhý pohled už to tak slavné nebylo. Tak jak to bývá u absence politické sebereflexe k tomu druhému pohledu nedochází, a tak se z těch neprozřetelností stala jakási společenská norma. Jedním ze zásahů do vzdělávacího systému se stala tzv. – plošná inkluze. Při jejím zavádění do praxe jsem se ptal na názor řady osobností a zejména v ústním podání aktérů, zvláště učitelů (z očí do očí), jsem zastávce prakticky nenašel. K písemnému vyjádření moc ochoty, až na vzácné výjimky „odvážných“, tehdy opravdu také nebylo. Myslím si, že jsme k tomuto navíc tak nějak zasaženi dalšími pedagogickými novotami, jejichž důsledkem je bohužel klesající úroveň výuky na našich školách (což neplatí o hojnosti titulů a různých osvědčení), a to zejména pro nás ve veledůležitém technickém vzdělávání.

O názor jsme v roce 2016 požádali i Vás a Váš článek „Inkluze je jen nedomyšlená iluze“ byl uveřejněn v TEMA č. 1/2016 a patřil tehdy mezi nejčtenější.

Ví se o Vás, že jste renomovanou dětskou lékařkou, (kterou mimochodem „senátorství“ neodvedlo od profese a praxe), v jejíž ordinaci se právě děti, jichž se inkluze týká, zhusta objevují.

„Mohla byste nám po létech, kdy je ona inkluze praktikována, říci Váš názor, a to i ve vztahu k obecné problematice našeho školství?“

Ing. Rudolf Jung

MUDr. Alena Dernerová

Vážený pane inženýre, máte pravdu, jsem dětský neurolog, v jehož ordinaci se setkávají nejen zdravotnická problematika, ale i sociální a školská.

Mnozí si mohou říci, proč školská problematika? Odpověď je jednoduchá, protože přibývá dětí s poruchami pozornosti, koncentrace, impulzivitou tzv. (ADHD) a tyto děti včetně těch, které mají mentální problém, jsou nejprve vyšetřovány v pedagogicko-psychologických poradnách či speciálně pedagogických centrech a ty je pak v mnohých případech odesílají právě do mé ambulance. Tyto děti po všemožných vyšetřeních obvykle končí ve třídách základní školy buď

integrované či inkludované s individuálním výchovným plánem a asistentem. Za poslední léta těchto žáků velmi přibývá.

Zarazila mě informace o tom, že české děti byly nejhorší v porozumění a reprodukci textu, ale naopak byly nejlepší ve vyhledávání. Proč asi? Protože většina dětské populace tráví hodiny a hodiny na chytrých telefonech, nečte a pak není schopna reprodukovat text a porozumět tomu, co čte. A pak tyto děti jsou také klienty pedagogicko-psychologických pracovišť s následným přidělením individuálního přístupu. Možná by prostě stačilo významně omezit chytrý mobil na hodinu denně.

Je o mně známo, že nejsem přítelem bezbřehé integrace a inkluze. Vůbec mi nevádí, a naopak podporuji integraci dětí s motorickým hendikepem s normálními mentálními schopnostmi. Mám zkušenost, že se často změnila atmosféra ve třídě k lepšímu, děti jsou ochotné svému spolužákovi pomáhat a učí je to větší empatii.

Něco jiného je, má-li dítě problémy mentální či specifické poruchy učení. Velkým příkladem pro naše školství by mohlo být Finsko, kde pojali mimo jiné integraci tak, že pokud dítě v něčem vyniká, jde do běžné třídy a v předmětech, ve kterých má problém, je ve třídě se speciální výukou. V ČR je integrace a inkluze plošná, bez výběru a bezbřehá.

Mnohdy v ordinaci vysvětlují rodičům, že jejich potomek bude mít problém s učením i přes všechna podpůrná opatření, protože prostě

neběžnou školu nemá. Často nastává absurdní situace, kdy to rodiče nechápou a vyžadují stále další a další podpůrná opatření a zobrazovací vyšetření, protože jejich dítě má například poruchu paměti. Někteří rodiče pochopí mé vysvětlení a řešení situace odchodem na speciální školu, protože dítě, jako každý jiný člověk, potřebuje pocítit úspěch.

V běžné třídě i s asistentem se často stávají tyto děti centrem šikany, protože jsou nějakým způsobem odlišné. Nechápu látku, často špatně mluví, chybí jim slovní zásoba, mají divné chování. Vezměte si příklad, kdy ve třídě je do 30 žáků a z toho je 5 integrovaných a ve třídě se pohybují 2 asistenti. Jak to dopadá? Učitel musí rozdělit výuku tak, aby se mohl věnovat všem skupinám žáků a mnohdy na ty nejnadanější nezbyvá čas a úroveň vzdělání musí zákonitě jít strmě dolů. Prostě průměrnost všude!

Nemůžeme se pak divit, že nadanější žáci odcházejí na víceletá gymnázia a na druhém stupni základních škol jsou už jen ti průměrní a méně chytří, resp. integrovaní. Toto je terčem kritiky a v koncepci strategie školství se počítá s redukcí víceletých gymnázií. Což je z mého pohledu alespoň v našem kraji katastrofa.

Ještě více mě šokovalo sdělení nejmenované paní ministryně, že vzhledem k tomu, že zhruba 1000 dětí nedokončí základní školní docházku a končí na úřadech práce, by bylo pro ně vhodné prodloužit základní školní docházku, nespecifikováno, zda bude desetiletá, nebo až do 18 let!

Je vidět, že jedna chyba na začátku svádí k řetězci dalších chyb, aniž by politici korigovali svá rozhodnutí. Tedy bezbřehá inkluze – rušení víceletých gymnázií – prodloužení školní docházky. Naštěstí pan ministr Plaga si tuto skutečnost uvědomuje a v nejbližších letech, jak mi sdělil, nechystá redukci víceletých gymnázií a ani prodloužení školní docházky. Ono by to totiž také mohlo vést k odchodu žáků do soukromých škol, kterých bezpochyby přibude, nebo by v rámci SOS situace vznikaly na školách tzv. výběrové třídy. V minulosti v dobách tzv. totality se nikdo nepozastavil nad tím, že máme chytré a méně chytré, neřkuli hloupé děti. Prostě tak to je. Všichni nemohou vystudovat vysokou školu.

V současné době učňovské školství, které jsme měli na vysoké úrovni, je velmi upozaděno. Chybí obory jako klempíř, svářeč, tesař, kominík atd. Často se setkávám s tím, že si vybírají učební obor kuchař, číšník, cukrářka, ale kde absolventi těchto oborů jsou? Protože v restauracích chybí kuchaři. Možná zde chybí zpětná vazba, kde absolventi těchto oborů končí a jak dalece jsou tyto obory smysluplné.

Ale nezástávejme pouze u základního školství. Podívejme se na vysoké školy. Hovořila jsem s panem prof. Janem Švejnarem o úrovni vysokých škol a bohužel mi sdělil, že žádná z českých univerzit, tedy ani Karlova univerzita, není v první čtyřstovce! Což je alarmující.

Náš stát nevynekládá dostatečné finanční prostředky na školství a na vědu proti jiným zemím EU a zejména zemím asijským, které se právě zaměřují na mladé inteligentní lidi, protože v nich je právě ta budoucnost.

Česko šetří totiž na nepravém místě – na vzdělání! Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj (OECD) nám sděluje, že v roce 2019 podíl výdajů na školství v ČR byl pouze 3,5% a průměrný podíl vládních výdajů na vzdělávání v zemích EU byl podle Eurostatu v roce 2017 4,6%. Nejvíce do vzdělání investují Dánové, Švédové či Belgičané a to zhruba 6–7% HDP.

„Česko šetří totiž na nepravém místě – na vzdělání! Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj (OECD) nám sděluje, že v roce 2019 podíl výdajů na školství v ČR byl pouze 3,5% a průměrný podíl vládních výdajů na vzdělávání v zemích EU byl podle Eurostatu v roce 2017 4,6%.“

Důležitá informace je, že výdaje na vědu v ČR jsou zhruba 2% HDP, ale Evropa už míří ke 3%. A to nemluvíme o Izraeli, kde do vědy investují 4,6% HDP! Zdá se, že nám ujíždí vlak.

Připadá mi, že se dává zelená a veškerá podpora průměrnosti, aniž bych to myslela pejorativně. Tažnou silou každého státu jsou ale naopak lidé vysoce vzdělaní.

Jako opak inkluze mentálně hendikepovaných bych uvedla školy pro výjimečně nadané děti.

„Jako opak inkluze mentálně hendikepovaných bych uvedla školy pro výjimečně nadané děti. Z psychologických výzkumů vyplývá, že asi 10% dětí je výjimečně nadaných a 2 děti z tisíce jsou géniové.“

Z psychologických výzkumů vyplývá, že asi 10% dětí je výjimečně nadaných a 2 děti z tisíce jsou géniové. Vyhledat se daří asi jen 10% z tohoto obrovského potenciálu, a přitom se tyto děti projevují již v mateřské škole i ve škole základní. Aktivní vyhledávání je ale problém a myslím si, že se tomu nevěnuje náležitá pozornost. Přitom jde o to nejvzácnější, co do budoucna máme. Pokud se tyto děti včas nezachytí, mohou mít naopak problémy na vyšších stupních, protože na základní škole se prakticky učit nemusí.

Všichni si uvědomují, že věda a inovace přispívají k růstu ekonomiky a životní úrovni obyvatel a je zde takřka přímá úměra. Při zaostávání v této oblasti se státy dostávají do role států druhořadých, které nejen že nedoženou státy vyspělé, ale nůžky v životní úrovni se mezi státy budou nadále rozvírat. Doufáme, že takto nedopadne i ČR.

MUDr. Alena Dernerová

inzerce

Nemak
Innovative Lightweighting

Společnost Nemak je celosvětovým výrobcem hliníkových konstrukčních prvků pro automobilový průmysl. Na 22.000 zaměstnanců pracuje v 38 výrobních podnicích, které jsou rozmístěny v 16 zemích světa a zásobují ty nejdůležitější automobilové trhy.

Naší vizí je stát se světovou jedničkou v oblasti odlehčování konstrukčních prvků a poskytovat tak inovativní řešení výrobcům automobilů z celého světa.

Zákazníky společnosti Nemak jsou:

Vítáme nové členy v OHK Most

AIB KUNSTMANN Metal s.r.o.

www.aib-kunstmann.cz, Telefon: +420 413 034 999, E-mail: info@aib-kunstmann.cz

B3 Group s.r.o.

www.b3group.cz, Telefon: +420 777 356 311, E-mail: info@b3group.cz

Ing. Ivo Diviš

Aulinger-Most s. r. o.

Kostelní 435, 434 01 Most

Tel. 737 077 321, Email: aulingermost@seznam.cz

Nabídka:

Rouška s možností vložení nano vložky – cena 60 Kč/1 Ks (nabídka bez nano vložky).
Roušku je možno opakovaně prát min. na 60 stupňů a žehlit, materiál je 100% bavlna.

Aulinger-Most s. r. o.
IČ: 05261988
majitel firmy, jednatel
Bank: UniCredit
Bank: Raiffeisenbank

Kostelní 435 CZ-434 01 Most
DIČ: CZ05261988
Florian Klaus Aulinger
IBAN: CZ0727000000001161580004
IBAN: CZ4455000000000052619884

M: aulinger-most@seznam.cz P: 00420604322357

BIC: BACXCZPP
BIC: RZBCCZPP

TRIOLA

SINCE 1919

Triola a.s.
5. května 65
140 21 Praha 4

Vážení členové OHK Most, vážení podnikatelé,
regionální firma TRIOLA a.s. s pobočkou v Horním Jiřetíně v organizační spolupráci s úřadem OHK Most a její garancí,
je připravena přijímat objednávky na dodávku roušek dle přiložené nabídky.

Kontaktní informace:
Jiří Smékal – prokurista pobočky
tel.: 476 769 966, 734 238 522, e-mail: Smekal@triola.cz
info linka: +420 476 769 977, www.triola.cz

Rouška A

- 1) Rouška velikost S/M
 - 2) Rouška velikost L/XL
- s možností vložení filtrační nano vložky
 - cena 80,-Kč/ks bez DPH

Balení po 10ks

Rouška B

- Rouška
- s možností vložení filtrační nano vložky
 - cena 60,-Kč/ks bez DPH

Balení po 10ks

Oba typy se dají opakovaně prát na 60 stupňů a žehlit, sesušit v sušičce, materiál bavlněné plátno.

Europäische Union. Europäischer
Fonds für regionale Entwicklung.
Evropská unie. Evropský fond pro
regionální rozvoj.

Vodamin II

SN-CZ

Realizace projektu Vodamin II probíhá za finanční podpory Programu spolupráce na podporu přeshraniční spolupráce mezi Českou republikou a Svobodným státem Sasko 2014 – 2020 v rámci Evropské územní spolupráce a financována je z dotačních prostředků Evropského fondu pro regionální rozvoj.

DRZÝ SMAJLÍK

Vážně? – spíše nevázně a s komentářem...

Je u nás vůbec možné, že:

- ? **zástupci obcí z okolí Brzkova na Jihlavsku zopakovali představitelům státních institucí, kteří přijeli opět probrat otazníky kolem rozšíření zdejšího chráněného ložiskového území (CHLÚ) své stanovisko, že jsou proti těžbě uranu, „tudíž jsme i proti všemu, co jí proslapává cestu“?** (Na Vysočině by se snad louče ještě daly sehnat, ale co třeba Pražáci?)
- ? **významná řada obyčejných lidí ví, že ještě před pár desetiletími učitelé neměli žádné „moderní funkční přístupy“, ale žáci toho uměli víc než dnes, kdy třeba matematické schopnosti na konci základní školy měly velmi blízko k dnešním maturantům?** (Nevědecky se nabízí kacířská myšlenka, proč nedat peníze těm učitelům, kteří ještě dokážou naučit děti číst a počítat, místo třeba České školní inspekci a jí podobným institucím, dohlížejících na „rozkvět“ školství.)
- ? **dosluhující ombudsmanka si „plivla do dlaní, vyhrnula rukávy“ a přichází s myšlenkou úplného zákazu fyzických trestů dětí?** (Lidsky lze pochopit touhu o svém pomníku, který by po ukončení životní etapy národu zůstal, ale zrovna tohle, kdy řada rodičů a ve skrytu duše i učitelů, s dojetím a nostalgií sledují metodu učitele Igora Hnízda v excelentním podání Jana Třísky ve známém filmu.)
- ? **přes 400 milionů za předraženou IT zakázku MD, další miliarda na MPSV za totéž, 1,5 miliardy za třikrát dražší radary než nedávno pro NATO, jsou jen „profláknuté“ útraty našich ministerstev, které nám třeba v TV debatách říkají jak na to?** (Ředitelé klokánků a hospiců – raději nečtěte.)
- ? **na internetu se objevila zajímavá myšlenka, že by se volební kandidáti politických stran měli, např. testem, před zařazením na kandidátku nějak kvalifikovat, minimálně třeba znalostí zákona o obcích nebo příslušné instituci a podle nás i trojčlenky?** (No to tak, aby se ukázalo..., pravda sice někdy vítězí a pokud je to pravda vítězů tak vždy, ale také mnohdy svědí.)
- ? **jsme jediná země, jež se vši vážností tvrdí, že postaví jadernou elektrárnu v reálném, navíc z hlediska potřebné výroby elektřiny, v již dnes známém kritickém čase do roku 2036–8 a za peníze, které jsou v úvahách výrazně nižší oproti jinde osvědčené skutečnosti?** (Nikde jinde takové snílky nenajdete, v tom jsme naprosto výjimeční. Nicméně by se pan ministr školství měl zamyslet a najít prostor pro povinné hodiny otužování nastupujících generací, kdy navíc dnešní otužilci vypadají v zimní Vltavě velmi happy.)
- ? **v roce 2015 našich 5 gripenů nedoletělo na Island, kdy pro poruchu jednoho z nich se museli všichni (?) vrátit a koncem letošního roku se opět z pěti gripenů vrátili z Pobaltí jen 4 a pátý pro poruchu dorazil bránit náš vzdušný prostor až za týden?** (No, když k tomu přidáme, že v roce 2016 u Tábora do osobního auta, které přibrzdilo, narazil obrněný pandur a následovala řetězová havárie dalších čtyř pandurů, kdy dvě civilní osoby ze škodovky byly ošetřeny na místě, ale 9 vojáků bylo odvezeno do nemocnice a jestli to nejsou kruté výjimky, pak nás a naši armádu ochraňuj pánbůh – vojenské kaplany jsme již pro jistotu zavedli.)
- ? **v „boji proti inflaci“ přichází vláda s návrhem radikálně zvýšit soudní poplatky, čímž prý chce odradit lidi od toho, aby soudy zneužívali a aby se lidé snažili vyřešit své spory mimosoudně?** (No budiž, ale do tohoto jaksi nezapadá třeba plánované zdvojnásobení poplatku za žádost o rozvod ze dvou na čtyři tisíce, když rozvod přitom jinak než u soudu řešit nelze – nebo že by skrytý a nepochopený úmysl z MPSV o snížení počtu samoživitelů?)
- ? **po akci naivních ajťáků, kteří přes víkend státu zadarmo vytvořili e-shop na prodej dálničních známek, se ukázalo, že se jedná jen o netajnou část zakázky, kdy „tajnou“ se stala původní cenová kalkulace Ministerstvem dopravy akceptované 400 milionové ceny?** (Digitální éra, o které všichni mluví, ale rozumí jí jen malý segment populace, nás a zejména nastupující nematematické generace přijde asi draho.)
- ? **když už z MPSV jednou vyjde racionální návrh, a to opatření navázat sociální dávkou na bydlení na řádné plnění povinné předškolní a školní docházky, tak se neprodleně ztopoří pan ministr školství a je zásadně proti?** (Alarmující je, že pan ministr školství, či spíše školnictví, to asi myslí „upřímně“. Ovšem může to také být úlitba učitelům, kteří jsou mnohdy nadšeni, když někteří žáci zůstanou doma.)
- ? **Čeští pseudodemokraté obsadili schody úřadu ombudsmana v choromyslném úmyslu zabránit výraznou většinou demokraticky zvolenému ombudsmanovi vstup do práce?** (My Češi jsme dali světu pojem robot, tunelování, a tak když už nic jiného, tak i „milionová demokracie po česku“.)
- ? **EK při pravidelném hodnocení hospodářské situace členských států EU, označila vývoj v ČR jako „omezený pokrok“, kdy nám vytýká hlavně neudržitelný důchodový systém, nedostatky ve vzdělávání nebo vysokou administrativní zátěž?** (Na to nemusela EK bádát, stačilo se zeptat – u nás to ví každý, ale jak z toho v našem podivném systému politicky se svářících všech zvolených ven, toť otázka – možná klasik Cimrman, nebo že by snad Švejk?)
- ? **jen jediný supermarket Kaufland, který má ve svém vedení asi přemýšlivé lidi, zajistil daleko před dobou epidemie do své vstupní haly stojan s desinfekčními utěrkami a sprchou na ruce, aby si zákazník mohl utřít ruce a držadlo nákupního vozíku?** (Ona je vůbec otázka pro pana ministra zdravotnictví, jestli se vůbec někdo zajímá o čistotu nákupních vozíků v supermarketech, u kterých se postupně vystřídají všichni.)

! Je to možné!
a kdo nevěří, ať k nám běží.

**Téměř každá čtvrtá
žárovka v ČR svítí díky
kvalitnímu hnědému uhlí
z produkce společnosti
Severočeské doly a.s.**

www.sdas.cz

Otázka na závěr

pro prezidenta HK ČR Vladimíra Dlouhého

Zejména za působení předchozí vlády jsme během jednání tripartity byli nejednou svědky situace, kdy zejména odbory tahaly za delší konec provazu, a vláda jejich populistickým a často protipodnikatelským požadavkům vyhověla. V současné situaci se tripartita už tak proodborářsky neprofiluje, nicméně vliv sociální demokracie (zejména MPSV) v kombinaci s odboráři bývá pro firmy dodnes noční můrou.

Přitom právě platforma tripartity má tvořit konsenzus mezi sociální politikou a ekonomickou potřebou podnikatelů a zaměstnavatelů. Bohužel, požadavky odborů bývají voličsky velmi atraktivní a představitelé vlády v mnoha případech ukázali a ukazují, že ústupek odborům vůbec nemyslel na další důležitou část elektorátu – podnikatele.

„Hospodářská komora z historických důvodů není členem tripartity.“

Další a další sociální opatření, například dlouhodobé ošetrovné, zrušení karenční

Není sporu o tom, že podnikatelské prostředí je pod vidinou numericky prezentovaného ekonomického růstu neustále zatěžováno novými a novými povinnostmi, které se naprosto logicky negativně promítají do nákladové části hospodaření firem. Toto je přijímáno k velké nelibosti našich podnikatelů (zejména těch malých a středních) a i v komorových diskusích je toto velmi často se značnými rozpaky zaznamenáváno. Jednou z institucí, kde se řada věcí projednává, je tzv. TRIPARTITA a výsledkům projednávání je v legislativním procesu dáвана až nebyvalá váha. Můžeme sice diskutovat o tom, že se tato instituce výrazně odchýlila od svého původního poslání, ale realita je taková, jaká je. Jednou z realit je také to, že HK ČR i se svým základním legislativním vymezením nejvyšší váhy (je jako jediná ustanovena samostatným zákonem) není řádným členem TRIPARTITY.

Tedy ta otázka: Jaký máte pane prezidente názor na současné působení TRIPARTITY a proč HK neusiluje o řádné členství v této instituci? Redakce TEMA

doby, návrhy na povinný pátý týden dovolené nebo pravidelné nekoncepční navyšování minimální mzdy jsou toho zářným příkladem. Tyto kroky, pro jejichž zavedení argumentují odbory i část vlády větší solidaritou s občany, ve skutečnosti přenáší povinnosti státu na podnikatele.

Hospodářská komora z historických důvodů není členem tripartity. Já osobně jsem v nedávné minulosti oslovil i premiéra (především ještě Bohuslava Sobotku) s žádostí posoudit, zda se má HK ČR stát plnohodnotným členem tripartity. Obdržel jsem však záporné stanovisko. Po delší úvaze jsem

„Na druhé straně, jedním z principů, který bych rád pro Hospodářskou komoru i do budoucna udržel, je značná nezávislost, možnost mít a prosazovat vlastní názor. Tuto nezávislost bychom alespoň zčásti členstvím v tripartitě ztratili, neboť bychom své postoje museli přizpůsobit názorům ostatních účastníků na straně zaměstnavatelů (a těch není málo).“

se rozhodnul o členství dále ponižujícím způsobem „neškemrat“.

Důsledky jsou dvojího druhu. Za prvé, nebýt členem tripartity má jistě svoje negativa. Jedním z nich je skutečnost, že některé významné profesní svazy, mající zájem o členství v Hospodářské komoře, by chtěly být zároveň členy sociálního dialogu, což jim Hospodářská komora bez plnohodnotného členství v tripartitě nemůže nabídnout a tyto svazy pak k nám třeba ani nevstoupí.

Na druhé straně, jedním z principů, který bych rád pro Hospodářskou komoru i do budoucna udržel, je značná nezávislost, možnost mít a prosazovat vlastní názor. Tuto nezávislost bychom alespoň zčásti členstvím v tripartitě ztratili, neboť bychom své postoje museli přizpůsobit názorům ostatních účastníků na straně zaměstnavatelů (a těch není málo). Dnes je to tak, že i když nejsme členy, jsme na tripartitu vždy zváni a vždy dostaneme slovo. Jako hosté pak můžeme sdělit a případně i prosazovat náš názor, aniž bychom jej předem museli s kýmkoliv konzultovat.

Vnitrokomorová diskuze o případném členství v tripartitě však jistě není zcela uzavřena a mimo jiné, v mnohém bude záležet na tom, jakou roli bude tripartita hrát v dalších měsících a letech v celé naší společnosti.

**Ing. Vladimír Dlouhý, CSc.
prezident HK ČR**

Sokoli na komíně teplárny: důkaz, že život se nezastavil

25 let

Slavíme společně

ŠKOENERGO

inzerce

Komín mladoboleslavské teplárny ŠKO-ENERGO je znovu obydleným místem. V budce sokoli zahřívají čtyři vejce, zatímco život ve městě hluboko dole se téměř zastavil. Sokoli jsou však důkazem, že příroda svá kouzla nezastavila...

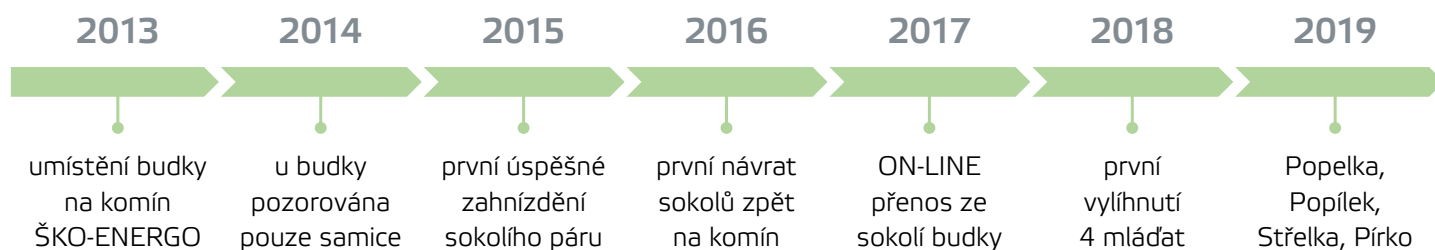
Tak tedy... Kdo se vlastně do plechové budky na komíně letos nastěhoval a kdy? Ornitolog Mgr. Václav Beran především zmiňuje, že sokoli přiletěli tentokrát velmi brzy. „Mírná zima přiměla mnoho živočišných a rostlinných druhů k časněmu startu nové sezóny,“ vysvětluje s tím, že spěch se netýká zdaleka jen sokolů. „U nás zimující druhy ptáků začínají hnízdit dříve a ty migrující se zase překvapivě časně vrací zpět ze zimovišť.“

Podobné je to letos i se sokoly stěhovavými, a to díky teplému počasí a časně migraci ostatních ptačích druhů, které tvoří většinu jejich jídelníčku.“ Už v lednu on-line kamera prozradila, že mají chuť se k nám vrátit.

První vejce v budce na komíně bylo letos 2. března.

Jedná se o stejnou sokolici jako v předchozích letech, značenou německými kroužky s kódem 5LH. „V případě samce

vzhledem k tomu, že není značen, nemůžeme tvrdit jistě, že je to tentýž. Nicméně s velkou pravděpodobností zůstává celý pár v Mladé Boleslavi nezměněn od roku 2017, kdy se nám samici poprvé podařilo odečíst. Samice se narodila v roce 2013 také v budce na komínu, ale v Glauchau v Sasku. Je to cca 174 km daleko. Takže zůstala věrná hnízdění na stavbách...”

Život sokolí rodiny máte možnost sledovat on-line...

www.sko-energo.cz

společně, jako jeden tým, dodáváme

Teplo *z Komůřan*

www.ue.cz

www.setep.cz